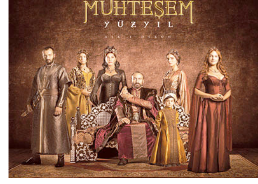

Leyla Alaton'dan Aptalca Bir Açıklama! "Baba kız çok fazla anarşistiz!"

s29

Film şirketleri izleyiciyi saatlerce ekrana kilitlediği televizyon dizilerinden paralarına para katarken; setlerinde çalıştırdığı işçileri sömürüyor.

s20

Zonguldak'ta Ölen Maden İşçileri Suçlu Bulundu. Grizu Patlamasının Olduğu Tarihteki Şirket Müdürüne Ödül Gibi Terfi

s27

Vicdani Retçi Halil Savda ve Arkadaşlarının Ölüm Yolunda Barış Yürüyüşü Sürüyor.

s13

meydan

1 TL

www.meydangazetesi.org

"İnsan ancak kendi kadar özgür insanların arasında özgürdür"

AYLIK ANARŞİST GAZETE
SAYI:4
EKİM 2012

Akçakale'den Sarıgazi'ye Savaş Sürüyor

Peş peşe yapılan zamlar ve bir yandan **Akçakale**'ye, bir yandan da **Sarıgazi**'ye düşen bombalar; sosyal ve ekonomik sıkıntılar yaşayacak olan bizler için kapitalizmin bir savaş olduğunun ispatıdır. Ve artık kapitalizmin sözde savaş ve barış söylemlerine karşın gerçek bir barışın yaratılabilmesi için kapitalizmin yıkılışını sağlamalıyız.

s2

Gelinliği Kefeni Olanlar

"Çocuk Gelinler"

Kadere inanmaya mecbur bırakılmış, sevmediği, tanımadığı, istemediği bir başkasının ellerine teslim edilmiş, bedenleri satılmış, duyguları tutsak alınmış genç kadınlar yani "çocuk gelinler" onlar.

s8

Gecekondulular Hareketi

Güney Afrika'da gecekondularda yaşayan altı bin gecekondu sakininin örgütlenip, yıkıma karşı çıkmasıyla oluşan Abahlali baseMjondolo (Gecekondulular) hareketi bugün 30 ayrı yerleşim yerinde onbinlerce insanın katılımıyla, bürokratlardan ve politikacılardan kurtulmuş bir siyasetin, nasıl var olabileceğini doğrudan eylemlilik, doğrudan demokrasi ve öz-örgütlülükle gösteriyor.

s24

Akçakale'den Sarıgazi'ye

Savaş Sürüyor

Eylül'ün sonlarında hükümet, bütçe dengesini düzeltmek amacıyla akaryakıt, alkol, motorlu taşıt vergisi ve tapu harçlarının ardından doğalgaz ve elektriğe de zam yaptığını açıkladı. Halkın gündemine bomba gibi düşen zamlar, ekmek fiyatlarını da etkilerken, temel gıda ürünlerine yapılacak zamların da habercisi oldu. Yıllardır hiç durmadan büyüdüğü söylenen ekonomide ise, 'örtük kriz durumu' kontrolünü kaybederek alenileşmeye başladı.

Eylül'de yapılan zamlar, Ekim'in başlarında bir başka bomba etkisine yerini bıraktı. 3 Ekim Çarşamba günü, Esad'a bağlı Suriye ordusu ile Özgür Suriye Ordusu arasında çıkan çatışmalarda Akçakale'ye dört top mermisi düştü. Düşen bombalar sonucunda 5 kişi hayatını kaybetti. Olayın arkasından "angajman kuralları çerçevesinde yapılan misillemeler" ile bu sefer de Suriye'de 34 kişi hayatını kaybetti. 4 Ekim Perşembe günü sabah saatlerinde meclisten çıkan tezkere yürürlüğe girdi. Çıkan bu tezkereyle beraber TC bölge üzerindeki iktidarını ispatlamak ve genişletmek için ilk adımı atmış oldu.

5 Ekim Cuma günü ise bir bomba da, kentsel dönüşüm alanları içinde yaşayanların evlerine düştü. Erdoğan'ın canlı yayında televizyon şovuna dönüşen yıkımlar, tam 33 şehirde eşzamanlı bir şekilde başladı. Devletin başbakanından bakanlarına, bürokratlarından belediye başkanlarına, devletin tam kadro katıldığı bu yıkım şovunda türlü bombalarla yıkılan evler başka bir savaşın göstergesi. Evleri bu yıkıma maruz kalacak birçok aile için bu yıkım şovu, ötelenerek göçmek olacaktır. Tüm bunları yaşayacak insanlar için bu ötelenme ve göç, travma ile gelecek ölümlerdir. Devlet ve şirketler içinse, inşaat sektörü ve emlak piyasası üzerinden elde edilecek büyük karların olduğu bir rant projesidir.

Peş peşe yapılan zamlarla, bir yandan Akçakale'ye düşen, bir yandan da gecekondu mahallerine düşen bu bombalar sosyal ve ekonomik sıkıntılar yaşayacak olan bizler için kapitalizmin bir savaş olduğunun ispatıdır. Ve artık kapitalizmin sözde savaş ve barış söylemlerine karşın gerçek bir barışın yaratılabilmesi için kapitalizmin yıkılışını sağlamalıyız.

2008, Rusya-Gürcistan Güney Osetya Savaşı

Daha Fazla Zam, Daha Fazla Borç Ama Yine de "Tüket ey Türkiye"

Mine Selin Sayarı
ms.sayari@meydangazetesi.org

"Şu an yatıyorum, kalkıyorum; Başbakan olarak bütün hedefim, derdim vatandaşımızın tüketim gücünü nasıl artırırım; ona bakıyorum. Artırdıkça ülkemde üretim artıyor, üretim arttıkça yatırım başlayacak. Yatırım büyümeyi getiriyor, büyüme olunca istihdam alanı açılıyor. Tüket ki üretesin.
Formül: Tüket ey Türkiye!

Bütçe açığı beklentilerin üzerinde geldi, hükümet zam kararlarını art arda açıkladı. Akaryakıt, içki ve otomobildeki fiyat artışlarını, elektrik ve doğalgaz zammı takip etti. Zamlar ilk olarak ekmek fiyatını etkileyecek denilirken, sırada süt ve süt ürünleri, et, ve temel gıda ürünleri bulunuyor.

Maliye Bakanı, "düzeltici önlemler" üzerinde çalıştıklarını belirterek "özellikle cari açık nedeniyle mali disiplinin sürmesi için çabaladıklarını" söyledi. "Harcamalarda öngörülmeyen artışlar; gelirler tarafından ise özelleştirme gelirlerinin beklentilerin altında kalması" sebep olarak gösteren Şimşek, aslında zamların ilanından bir süre sonra oluşturulan savaş gündemi ve bunun için gerekecek mali tebdir ve takviyenin de sinyalini veriyor.

Muhalefet partilerine karşı hükümete büyük bir politik üstünlük sağlayan büyüme raporları bu sefer beklentinin altına düştü. Bütçe açığı nedeniyle frene basacağını belirten Maliye Bakanı, herşeye rağmen olumlu mesajlar vermeyi sürdürüyor. Türkiye'nin büyüme hızı ekonomistlerin ifadesine göre, AKP iktidara geldiğinden bu yana ortalama %4.23 artış gösterdi. Tüm bu gelişmelerin yanında son süreçte büyüme kriterlerinde kimi kritik dönüşümler var.

10 Eylül 2012'de Türkiye İstatistik Kurumu'nun yayımladığı rapora göre ihracatta büyüme durma noktasına geldi. Halkın tüketime olan iç arzında ve özel yatırım oranlarında yaşanan düşüş ve inşaat sektöründeki durma, her ne kadar 'dış etkenlerin' etkisiyle açıklanmaya çalışılsa da, bu gelişmeler bambaşka gerçeklikleri görünür kılmaya başladı.

Peki bütün politikacıların dilinden düşmeyen 'büyüme' ne demek? Sürekli raporları yayımlanan gayrı safi milli hasıla nedir, böylesi hızlı büyümeye rağmen insanlar neden daha çok yoksullaşıyor?

Büyüye büyüye yoksullaşmak..

Büyüme, basitçe daha fazla harcamak demektir. İktisadi büyümenin ölçütü olan Gayrı Safi Milli Hasıla(GSMH), bir ülke vatandaşlarının verilen bir yıl için ürettikleri toplam mal ve hizmetlerin, belli bir para birimi karşılığındaki değerinin toplamı olarak lanse edilir; ancak GSMH modelinin en önemli özelliği, varlığını gayri-insani'liğinden almasıdır. Çünkü iktisadi büyüme, her türlü sınıflandırmayı insanın değil piyasanın değerlerine göre yapar. Büyümenin daha fazla harcamak manasına geldiği bir iktisadi politika içerisinde gelişimi sıcak paranın el değiştirmesi üzerine kurulu bir sistem, kendi insafsızlığı oranında "iyi toplum" algısına egemendir. Ve hatta ne kadar gayriinsani olursa, o kadar büyür, "milli" servete neş'e katar.

Milli hasılayı hesaplamanın alışıldık yöntemi, genel politikaların zaten gelir dağılımı eşit ve adil olmayan bir toplumda manasızlaşan tahlillerine dayanırken, açıkça ifade edilmeyen asıl hipotez, daha fazla para el değiştirdiğinde ekonominin büyüdüğü hesaplamasına dayanır. Bu hipoteze göre bir toplumdaki refah, "fakirden alınıp zengine verilerek hareket ettirilen" sıcak paranın ivme almasına göre artar.

Kapitalist bir işletme gibi çalışan devlet ekonomisi, ya büyümek ya da yok olmak zorunda olduğu rekabetçi piyasada, rekabet yeteneğini sürekli geliştirmek zorundadır. Bu nedenle karını arttırmak için düşük ücret, zam, vergi gibi yöntemler kullanarak üretim maliyetini düşürmeyi çabalar. Aslında büyümeye egemen olan GSMH modelinin baştan "eşit dağılım" ilkesini göz ardı ederek "işçinin böğrüne-piyasanın cebine" anlayışına kucak açmasındaki insafsızlığı, sınıflandırmayı sadece aldatıcı ya da yanlış olarak yapmasından değil, hiç sınıflandırmadığı şeylerden kaynaklanır. Çünkü bu paranın nereye ve ne için harcandığının hiçbir önemi yoktur.

Büyümeye dayalı kapitalist bir iktisat politikasında, para aklımıza gelebilecek her vesileyle el değiştirebilir. Örneğin, kredi kartına borcunuzu ödeyemediğiniz için avukatların haciz masrafı olarak sizden aldığı para, gayrı safi milli hasılaya güç katar. Trafik kazası yaptığınızda cebinizden çıkan para, iş kazasında ölen işçinin cenaze masrafları GSMH'ye can katar.. Savaş, parayı hareket ettiren en büyük kaynaklardan biridir. Binlerce temiz dereyi borularla kapatıp HES yaparak büyüyen özel sektör, devletle birlikte arıtma tesisi ve sudaki kirlenmeye karşı mücadele için on yıl içinde neredeyse üçe katlanacak "tüketim" ve dolayısıyla "büyüme" tahlilleri yapar. Bir yanda "şehir içi sürgünler" deprem riski ile meşrulaştırılarak "soylulaştırma" ekonomiye can verirken, diğer yandan gözetim toplumları, cezaevleri donanımları gayrısafi milli hasıla'nın büyümesine önemli katkıda bulunurlar.

Anlaşıldığı üzere, halkın cebinden çıkan her türlü 'hareket eden'' para, GSMH'nin sürekli büyümesini sağlayacaktır. Ve bu büyüme yoksul kesimin yaşam kalitesini arttırmaya değil, yoksullara kredi vererek zenginleşen, evsizleri gecekondularından atıp yeni binalar dikenlerin büyümesini sağlar..

Bir röportajında Recep Tayyip Erdoğan'ın kendi ekonomi politikasını açıklarken vurguladığı cümleler, tam da bu politikanın dayanaklarını ortaya koymakta:

"Şu an yatıyorum, kalkıyorum Başbakan olarak bütün hedefim, derdim vatandaşımızın tüketim gücünü nasıl artırırım; ona bakıyorum. Artırdıkça ülkemde üretim artıyor, üretim arttıkça yatırım başlayacak. Yatırım büyümeyi getiriyor, büyüme olunca istihdam alanı açılıyor. Tüket ki üretesin. Formül: Tüket ey Türkiye!"

Varlığını paranın değişimi ve dolayısıyla yaşamın değil piyasanın değerleri üzerinden alan bir iktisadi politikanın, değerlendirmelerden uzak tuttuğu, böylece uygulamada yaşamsal değerler kadar kolektif ve bireysel refah konusunda da her türlü güncel değeri inkar ettiği açık. Peki her yıl hiç durmadan büyüyen biz olmadıysak, kimler büyüdü de zengin oldu?

Zenginler daha zengin, fakirler daha borçlu..

Son 10 yıla baktığımızda, bankacılık sektörü yıllık bazda yüzde 15 civarında reel büyüme kaydetti. Silah sektörü 2012'nin ilk 8 ayında %70, Suriye'yle sıcaklaşan siyasi gündem sonrası 27 Eylül 2012 itibari ile %100 büyüdü. Aselsan Suriye'ye atılan bombanın ardından borsada %8 değerlendi. İnşaat ise son yıllarda en çok büyüyen sektörler sıralamasından hiç düşmedi.

Her yıl ortalama %4 oranında büyüdüğü iddia edilen ekonomide, 2002'de bir memur maaşı ile 5310 bardak çay alınabilirken, 2011'de bu rakamın 3090'a düştüğü belirlendi. Asgari ücretlinin ise bugünün koşullarında 1260 bardak çay içebildiği kaydedildi. Çay fiyatı karşısında memur maaşları yüzde 42, asgari ücret ise yüzde 31,5 oranında eridi.

Bugün Türkiye'de 20 milyon hacze konulmuş dosya mevcut. Bu, bir yıl boyunca 20 milyon insanın evindeki eşyaların boşaltılması ihtimali var demek. Bu yılın ilk 6 ayında kredi kartı ve bireysel kredi borçlarını ödeyemeyenlerin sayısı geçen senenin tamamından daha fazla. Büyüme hızının hiç durmadan arttığı söylenen 10 yıllık dönemde tüketici kredisi borçları 79 kat, kredi kartı borçları 14 kat, tüketici finansman şirketlerine olan borçlar 12 kat arttı.

Aslında böylesi bir tabloda politika açıkça görülüyor: Paranın fakirden zengine büyüyen oranlarda geçmesine muhtaç olan devlet, artık fakirleri açlıktan öldürmüyor; süründürüyor. Eskiden daha fazla kar için halkı mülksüzleştirirken, bugün borçlandırıyor. Toplumu sürekli tüketime teşvik ederken, alın verin ekonomiye can verin diyerek, parayı hareket ettiriyor. GSMH durmadan artmasına rağmen para elde hiç durmazken, borç hiç bitmiyor.

Aslında ekonominin patlamaya hazır olması veya olmamasının ezilenlerce pek de bir anlamı yok. Zenginlerin krize girmeye yüz tutmuş ekonomisi, gelecek günlerde GSMH'yi arttırmaya yönelik savaş harcamaları ve zamlar olarak bize geri dönecek gibi görünüyor. Kredi kartından başka kaybedecek hiçbir şeyi kalmayan ezilenler için ise isyan etmekten gayrı tek bir seçenek kaldı; borçlu olmak ya da daha çok borçlu olmak...

Ortadoğu'da Kapitalizmin Beklentileri Karşılanmıyor mu?

"*Peki daha iyi bir Libya'da, neden bu tarz bir saldırı gerçekleşti? Üstelik bu saldırı neden rejimin değişmesinden yana olan ve bunun için elinden geleni yapan bir konsolosun başına geldi?*

ABD, Libya'da bundan bir yıl önce Kaddafi'nin düşürülmesiyle son bulacak "değişim" sürecine açık bir şekilde destek vermişti. Tabi ki bu stratejik destek sadece Libya özelinde değildi. Başkan Obama, Ortadoğu'daki tiranlara karşı gerçekleşecek tüm değişikliklerin yanında olduğunu beyan etmişti.

ABD Dışişleri Bakanı Hilary Clinton bu "değişim"i güçlendirmek ve hızlandırmak adına Kaddafi devrilmeden iki gün önce Libya'daydı. Clinton bu değişimi Obama kadar yürekten istemişti. Öyle ki Kaddafi'nin linç edilerek öldürüldüğü görüntüleri büyük bir sevinçle karşılayıp "demokrat yanını" gözler önüne sermişti.

Aynı Hilary Clinton Bingazi'de geçtiğimiz 11 Eylül'de ABD Konsolosluğu'na yapılan saldırı sonrası bir o kadar üzgün görünüyordu! Libya'daki "bahar"ın Kaddafi'yi devirmesini Clinton kadar gönülden destekleyen ABD Libya Konsolosu Christopher Stevens'ın üç konsolosluk görevlisiyle birlikte öldürülmesi, Hilary Clinton'ı çok üzmüş görünüyordu.

Stevens'ın gerçekten bu ülkeye ve değişime inandığını, saldırı sonrası gerçekleşen basın toplantılarının hepsinde vurguladı. "Stevens hayatını bir tiranı durdurmaya adadı ve daha iyi bir Libya kurmak için canını verdi. Dünyanın daha fazla Chris Stevens'lara ihtiyacı var." diyerek Stevens'ın Arap Baharı sonrası yaratılan rejimdeki önemini bir kez daha gözler önüne serdi.

Peki daha iyi bir Libya'da, neden bu tarz bir saldırı gerçekleşti? Üstelik bu saldırı neden rejimin değişmesinden yana olan ve bunun için elinden geleni yapan bir konsolosun başına geldi? Bu soruların yanıtlarının hepsi, Arap Baharı sonrası Ortadoğu coğrafyasında, yeni hükümetlerin konumlarının ne olacağı ve küresel iktidarların çıkarlarını koruma yeterliliğinde olup olmayacağını gösterecek. Bütün bu yaşananlarla birlikte Arap Baharı gündemimize bu kez farklı bir biçimde tekrar girecek.

Müslümanların Masumiyeti isimli (filmin birkaç dakikalık özeti niteliğindeki) videonun Avusturalya'dan Pakistan'a, Sri Lanka'dan Yemen'e dünyanın birçok farklı bölgesinde yaşayan Müslümanı sokağa döküp, özellikle Ortadoğu coğrafyasında bu tarz bir etki yaratacağı kuşkusuz öngörülemezdi. Gerçi benzer bir durum 2005 yılında "karikatür" olayıyla açığa çıkmıştı. Ancak 11 Eylül'ün yıldönümünde Libya'daki konsolosluğa saldırmaya varacak bir etki yaratması beklenmiyordu.

Saldırı sonrası tartışılan ve merak konusu hale gelen filmin videosu, aslında Temmuz ayından bu yana internet üzerinden paylaşılıyordu.

Filmin bu kadar merkez hale gelmesinde Libya'da yayımlanmakta olan yerel bir şeyhin programının etkisi var.

İki Farklı Bahar

Şeyhin programının etkisi ne kadar tartışılabilir gibi görünse de şeyh, "bahar" sırasında homojen gibi görünen değişim yanlılarının bir kutbunun temsilcisi. Bahar sonrası kazanılan ifade özgürlüğünden sadece Facebook üzerinden organize olup Arap Baharı'nın yüzü haline gelen liberal, eğitimli ve seküler gençler yararlanmıyor. Kaddafi'ye karşı değişimi destekleyen muhafazakârlar ve Batı karşıtı radikal İslamcılar da bu özgürlüğü olabildiğince kullanıyor. 11 Eylül'deki mobilize olan kitle, baharın çok da konuşulmayan bir yanıydı.

Tam da bu grubun öznesi olduğu eylemlikler Batılı medya tarafından büyük bir şaşkınlıkla karşılandı. Özgürleştirilmiş bir Libya'da bu tarz bir eylemin nasıl değerlendirileceği birçok farklı yorumun çıkmasına neden oldu.

"Peygamberlerine yapılan saygısızlık"tan dolayı sokağa çıkan kızgın Müslümanların gerçekleştirdiği bu eylem, kimi zaman spontane bir eylem gibi yorumlandı. Doğrudan El-Kaide'nin planlı bir saldırısıymış gibi kolayca hüküm verenler oldu. Gerçi eylem sonrası Christopher Stevens'ın günlüğünden çıkan (El-Kaide'nin listesinde olduğuna dair korkularını ifade ettiği) beyanlarla beraber düşünüldüğünde ikinci yorum medyada daha baskın geldi. Bu eylem sonrası Libya'ya saldırıp saldırmayacağı merakla beklenen ABD, yetkilileri aracılığıyla "planlı olmayan terörist bir saldırı" beyanatında bulundu.

Saldırıyı Ensar El-Şeria örgütü üstlendi. Ensar El-Şeria Kaddafi sonrası silahsızlandırılmayan, El-Kaide'yle bağları olan bu örgüte karşı sıkı bir önlem alınmış değildi. Kaddafi sonrası hükümetin lideri Mustafa Ebuşakir'in ve onun yönetimindekilerin bu tarz bir önleme muktedir olup olmadıkları önemli bir tartışma konusu.

Mısır'ın Değişken Tavrı

Arap Baharı'nda Libya kadar konuşulan Mısır'ın başında bulunan Muhammed Mursi'nin tavrı, Libya'da yaşananlar kadar ilginçti. Mursi, diğer Ortadoğu hükümetlerinin yapmaktan korktuğu bir şey yaptı. Film meselesinde ABD'yi eleştirmekten çekinmedi. Bu, Mursi'nin ABD'ye karşı gerçekleştirdiği ilk cesur hareketi değildi tabi ki. Mursi, Bağlantısızlar Zirvesi'nde Ahmedinejat'la samimi bir şekilde konuşmuş, öncesinde de "Suriye sorunu"nda İran'ın da mutlaka içinde olması önerdiği bir çözüm grubu sunmuştu. Bu gelişmeler üzerine Obama'ya sorulan Mısır'ın dost mu düşman mı olduğu sorusuna Obama'nın yanıtı "Yeni ve konumunu bulmaya çalışıyor." olmuştu.

Arap Baharı süresince, bir kısım muhalif yazarlar baharın yönlendirilme tehlikelerinden bahsetmiş; başka bir kısımsa en başından itibaren küresel güçlerin kontrolünde olan bir baharın, halkların özgürlüklerini kazanacakları bir süreç olamayacağının altını çizmişti. İki eleştiriden hangisinin gerçek olduğu tartışması bir kenara, Libya ve Mısır gibi Arap Baharı'nın vuku bulduğu coğrafyalarda yeni hükümetlerin mevzu bahis küresel iktidarlara yakın politik tavırları dikkatlerden kaçmamıştı.

11 Eylül'de Lübnan'da yaşanan bu saldırıyla beraber bir başka gerçek ortaya çıkmış oldu. Arap Baharı sonrası kurulan hükümetler (Libya örneğinde olduğu gibi), bu Batılı küresel odakların temsilcisi olacak kadar yeterli olmayabilir. Öte yandan (Mısır örneğinde olduğu gibi), Batı'ya yakın gibi görünen yeni hükümetler, Ortadoğu coğrafyasında üst bir konum elde edebilmek için, bu "yakın politik tavırları" değiştirebilir. Arap Baharı süresince, homojen görünen "değişim" yanlılarının farklılıkları belirginleştikçe, bu belirginlik kendini radikal şekillerde gösterip taraflar arası çekişmelere yol açabilir. Üstelik, bu küresel iktidar odaklarına karşı yerel iktidar konumundaki El-Kaide benzeri oluşumlar, bu coğrafyalarda etkili bir şekilde hareket edebiliyorken, acemi hükümetlerin yerel iktidar odaklarıyla bir güç yarışına gireceği durumu Ortadoğu'da büyük bir krize dönüşebilir.

Siyaset Sıkışması

"İktidarıyla, muhalefetiyle, bürokrasisi ya da "seçilmişleriyle" siyaset sıkışmış bir vaziyette. Tartışılanlar, söylenenler, yapılanlar; iktidarı açısından da, muhalefeti açısından da alıştığımız türde. Halktan beklenen de, bu sıkışmışlığın içinde kendine uygun bir yer bulması.

Hüseyin Civan
hcivan@meydangazetesi.org

Siyaset denildiğinde akıllara, devletle ilgili kavramlar gelir; hükümetler, bakanlar, meclis, oy atmak, partiler… Çünkü gündemimizi meşgul eden "modern siyaset" 1648'den bu yana devletli biçimiyle kendini var ediyor. Bu, siyasetin kadim kökenini yok saymaya yönelik bir iddia değil tabi. "Yönetme Sanatı"nın insanların gündeminde olması (belirli bir sınıf insanın gündemi demek daha doğru olabilir), milattan öncesinin ilk devletsi yapılarına kadar götürülebilir.

Siyasetin üç yüz elli yıllık modern devletli türü, insanların toplumsal yaşamını belirlemede bir zorunluluk. Bu zorunluluk, sadece şimdi bir sıkışmışlık hissi yaratmıyor. Siyaset bu şekilde ifade edildiği ilk günden bu yana, bu sıkışmışlığı yaşıyor toplum. Toplumsala ilişkin olan, oy atmak ve atmamak arasında sıkışıp kalıyor. Çünkü "homo politicus"un tek "iradi" siyasi etkinliği bu.

Siyaset mekanizması bu çoktan seçmeli sistem etrafında şekilleniyor. Tabi ki bu şekillenme ardında siyasi, sosyal ve ekonomik iktidarları gizliyor. Bu sıkışmışlık, meşru siyaset biçimi olarak yüceltilirken, sıkışmışlığın dışı siyaset dışı olarak tahlil ediliyor. Bu en çok devletin çıkarını kollarken, toplumsal muhalefet bu sıkışmışlığın meşruluğuna ya da kolaylığına kanıyor. Toplumsal vasfını unutup, bu tarz bir siyasetin muhalefeti oluyor. Devletin siyaset parkında oyun oynamaya devam ediyor.

İşte bu devletli siyasete karşı, yaşamın siyasallığını savunan, siyasallığını toplumun gerçekliğinden alan bir anarşizm var. Anarşizm, devletli siyasetin bahşettiği alanlar dâhilinde gerçekleştirmez kendini. Anarşizmin siyaset alanı toplumdur. Bireylerin gönüllü toplumsal sorumluluk aldığı bir ortamda kendi siyasi gerçekliğini kurar. Yöntemi budur.

Anarşizm bu yöntemle, yüzyıllardır farklı coğrafyalarda kendi siyasi gerçekliğini yaratabilmiştir. Sıkışmış bir devletli siyaset yerine, bireylerin doğrudan müdahil olabildiği ve toplumsal sorunların böyle aşıldığı bir yol örgütlemiştir. Bu tarz bir siyasetin örgütlenişini, devletli siyasetin güncel konularında bulmak tabi ki güçtür. Anarşizmin bu doğrudan etkisi doğal olarak devletli siyasete gündem olmayacak, engellenecektir. Bu toplumsal hareketin siyaset tarzı tabi ki iktidar mekanizmaları tarafından açığa çıkarılmayacak; Uzak Asya'dan Güney Amerika'ya, Orta Avrupa'dan Mezopotamya'ya yaşattığı toplumsal deneyimlerin hepsi yok sayılacaktır.

Bütün bunlara rağmen anarşizmin siyasete soktuğu ve tartıştırdığı meseleleri, kavramları başka toplumsal hareketler üzerinde bıraktığı etkisi, bu hareketlerin mücadele hattı, yöntemi ve mücadelenin dayanağını oluşturan noktaları bütünüyle değiştirerek kendini göstermektedir.

Bu değişimi görmek için "devlet"in toplumsal muhalefette artık ne kadar olumsuz bir anlam kazandığına bakmak yeterlidir. Sadece ekonomik değil, farklı iktidarları da gündeme getirerek son elli senedir siyaset arenasında birçok toplumsal hareketi sadece düşünsel olarak beslemeyen, aynı zamanda bu hareketlerle kurduğu dirsek temasıyla anarşizm, devletli olmayan siyasetin gündemini belirleyebilmiştir. Bu değişimi görmek için 1968'lerin farklı coğrafyalarda yarattığı etkiye bakmaya gerek yok. Bu değişimi bu coğrafya üzerindeki toplumsal hareketlerde de görmek mümkün.

Tüm bu dolaylı etkilerin yanında, anarşizmin doğrudan toplumsal hareketlerle kendini var ettiği bir süreci yaşamaktayız. Asturya'dan Amed'e, New York'tan Selanik'e, İstanbul'dan Chiapas'a mücadele anarşizmin yerelliklere özgü anlayışını savunan doğasıyla, bu deneyimlerin farklı özgün koşullarda nasıl daha da farklılaştırılabileceğini gözler önüne seriyor.

Tabi ki bunu görmek için devletli siyasetin lugatinden konuşmayı bırakmak ve bu sıkışmışlıktan dışarı çıkmak gerekiyor.

Angela Merkel Yunanistan'da eylemle karşılandı

Almanya Başbakanı Angela Merkel, kriz sonrası Yunanistan'a ilk ziyaretini gerçekleştirdi. Özellikle hükümetin kriz için uyguladığı tasarruf politikalarının arkasında olduğu düşünülen Merkel'e halk tepkisini gösterdi. Atina'daki parlamento binasının önünde toplanan yaklaşık 40 bin kişi, Merkel'i eylemle karşıladı. Avrupa Birliği'nin, Avrupa Merkez Bankası'nın neo-liberal politikalarını belirleyen kadro içinde olan Merkel'e yönelik tepkilerini dile getiren binlerce kişi polislerin saldırısına maruz kaldı.

ABD'nin Başkan Adayından Ortadoğu'ya Silah Vaadi!

ABD'de Kasım ayında yapılacak olan başkanlık seçimlerinde "Demokrat" Barrack Obama'nın "Cumhuriyetçi" rakibi Mitt Rommey Suriye'deki Esad karştlarını silahlandıracağını söyleyerek ABD'nin müdahaleci dış politikasının mirasçısı olduğunu açık olarak belirtti.

Demokratların yönetimindeki Amerika'nın örtük olarak destek verdiği Esad karşıtlarına tank, helikopter ve savaş uçaklarıyla müdahale edildiğini belirten Rommey, "Muhaliflerin bu savaşta daha ağır silahlara ihtiyaçları var bu yüzden onların silahlandırılması lazım" dedi.

Obama'nın aksine Ortadoğu hakkındaki, planlarını açık bir şekilde ortaya koyan Rommey, "Esad'ın devrilmesinin kendileri için stratejik bir yenilgi olacağını bildiği için İran, Suriye rejimine silah gönderiyor. Biz de uluslararası ortaklarımızla birlikte, Suriyeli muhalifleri desteklemek ve İran'ı yenilgiye uğratmak için en az onlar kadar çalışmalıyız" diyerek Ortadoğu'daki ortakları Türkiye ve İsrail'e de göz kırpmış oldu.

El Clasico'ya Protesto

Filistinli mahkumların aileleri, İsrail askeri Gilat Şalit'in Barcelona ile Real Madrid arasında oynanan "El Clasico" maçına davet edilmesi üzerine Kudüs'teki İspanya Büyükelçiliği önünde eylem yaptı.

Ellerinde Barcelona ve Messi'nin fotoğraflarını bulunduran aileler, Filistini işgal eden ve yüzlerce kişiyi öldüren İsrail ordusunun askerinin maça davet edilmesine konsolosluk önünde sloganlarıyla tepki göstediler.

İsrail hapishanesinde mahkum olan Filistinli futbolcu Mahmut Sarsak da İspanya'ya maçı izlemesi için davet edilmişti, fakat Şalit'in de çağrılmasının ardından Sarsak maça gitmeyi reddettiğini açıkladı.

İsrail askeri olan Gilat Şalit, 2006 yılında Hamas tarafından esir alınmış ve 5 yıl 4 ay sonra 477 Filistinli tutsağın salıverilmesi karşılığında serbest bırakılmıştı.

Haydar Paşa'dan Haydar Port'a

Özgür Benol
ozgurbenol@meydangazetesi.org

Haydarpaşa Garı ve çevresindeki yıkım ihalesinin, Kadıköy-Kartal metrosunun kullanıma başlanılmasının üzerinden iki ay geçmeden açılması tesadüf değil

1950'de Haydarpaşa-Harem arasındaki sahil şeridi, şehrin merkezinde ve halk tarafından yoğun biçimde kullanılmasına rağmen devlet tarafından kapatılmıştı. Seneler boyunca duvarlarla çevrilip, halka kapatılan sahil, şimdi küresel şirketlere satılacak. 13 Eylül'de Haydarpaşa Limanı'yla beraber TCDD'nin sahip olduğu Haydarpaşa Garı ve tren atölyelerinin bulunduğu alan, kruvaziyer liman olması için ihaleye çıkartıldı.

Harem Otogarı'ndan, Kadıköy Moda'ya kadar 1 milyon 300 bin metrekarelik alanı kapsayan projede, Haydarpaşa'ya uluslararası turistik gezilerin yapıldığı kruvaziyer liman yapılması planlanıyor; bu alan halka kapatılacak. "Ticaret ve turizm" merkezi yapılmak istenen bölgede; kültür, turizm alanları, dini tesis, konaklama tesisleri gibi yapılar inşa edilecek. Haydarpaşa Garı'nın yeni projede ne amaçla kullanılacağı kesin olarak bilinmiyor.

Haydarpaşa Garı ve çevresinin özelleştirmesi, ilk kez 1980 sonrası Özal Hükümeti dönemiyle başlayan özelleştirme furyasıyla beraber dillendirilmişti. 2003'e kadar kamuoyuna yansıyan herhangi bir teklif olmadı. 2005 yılında özelleştirme çalışmaları hızlandı, Dünya Gayrimenkul Emlak Fuarı'nda Haydarpaşa ve İstanbul görücüye çıkartıldı. Haydarpaşa'da yapılması planlanan kruvaziyer liman ve dünya ticaret merkezi Türkiye medyasında "Çok gelir sağlayacak.", "Haydarpaşa Manhattan olacak." şeklinde duyuruldu.

Haydarpaşa ve çevresinin özelleştirilmesine karşı çıkışlar bu yıllarda başladı. Özellikle Mimarlar Odası ve Birleşik Taşımacılık Sendikası projeye karşı çıktı. Bu karşı çıkışa toplumsal muhalefetten de destek geldi. Konu gündeme taşındı. Projeye, kurulacak yapının halka kapalı olması, İstanbul'un silüetini bozacak olması, kültürel mirasa saygısızlık olduğu, Haydarpaşa'nın İstanbul'un Anadolu'ya açıldığı simgesel kapısı olduğu, kısacası Haydarpaşa Garı'nın "halkın olduğu" gerekçeleriyle karşı çıkıldı. Zaten, tüm bu itirazların ötesinde, Haydarpaşa'nın özelleştirilmesi 2005 yılı itibariyle mümkün değildi. Çünkü Haydarpaşa Garı hem Anadolu'ya kalkan tren seferleri için bir terminal, hem de Anadolu yakasının sahil hattında oturan emekçiler için önemli bir aktarma noktası durumundaydı. İstanbul'un hem iç hem dış ulaşımında önemli bir nokta olan Haydarpaşa'nın, kullanıma kapatılması düşünülemezdi. İktidarın Haydarpaşa'daki projeye başlamadan önce Haydarpaşa'nın kullanımını azaltması, buraya olan ihtiyacı ortadan kaldırması gerekiyordu.

Özelleştirme planlarının başladığı 2005 yılında Marmaray ve Kadıköy-Kartal metrosunun yapım çalışmalarına başlanmasının tesadüf olmadığı gibi, Haydarpaşa Garı ve çevresindeki yıkım ihalesinin, Kadıköy-Kartal metrosunun kullanıma açılmasının üstünden iki ay geçmeden başlaması da tesadüf değildi. 2005'te Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım, Haydarpaşa'nın özelleştirileceği haberlerinin arkasında durmuş ve aynı yıl başlanan Marmaray Projesi'nin 2009'da bitmesiyle Haydarpaşa'nın kullanılmaz hale geleceğini söylemişti. Haydarpaşa-Harem arasında bulunan ve İstanbul'un en önemli limanı olan Haydarpaşa Limanı'nın kullanımı da o günlerden itibaren azaltıldı. Bu şekilde Haydarpaşa'daki liman işletmesi zarar eder hale getirildi. 2010 Kasım ayının son günlerinde garın çatısı yandı. Ardından hızlı tren rayı döşeme bahanesiyle Haydarpaşa'dan kalkan şehirlerarası tren hatları kaldırıldı. Bu sefer 9 Ocak 2012'de, yanan gar çatısı neden gösterilip, banliyö seferlerinin de 31 Ocak 2013'te kaldırılacağı açıklandı. İktidar bir yandan İstanbul ulaşımı için kilit rol oynayan Anadolu banliyö tren hattına alternatif hatlar için 6,6 milyar dolar harcıyor,(Kadıköy-Kartal: 1,6 milyar dolar, Marmaray 5 milyar dolar ödendiği-ödeneceği söyleniyor) bir yandan da Marmaray ve metroya rağmen halkın kullanmaya devam edeceğini bildiği banliyö trenini kaldırıp, bahane olarak garın çatısının yanmasını gösteriyordu. Bu harcamalara rağmen, Kartal-Kadıköy metro hattının açılmasından iki ay sonra bile, asansörleri dahi çalışmıyor, yürüme bantları yeni takılıyor, bazı istasyonlardaki betonların üstüne sıva dahi çekilmemiş, ışıklandırma ise tamamlanmamış halde duruyor. Anlaşılan o ki, bu projeler aceleye getirilerek başka projelerin önü açılmış oluyor.

Peki Haydarpaşa Port projesi, Başbakan'a Kadıköy-Kartal metrosunu üç ay erken açtıracak, tarihi bir garın çatısını yaktıracak, Anadolu yakasının sahil hattında oturan emekçilerin hayatından her gün en az yarım saat çalacak kadar değerli mi?

12 Eylül 2012'de TCDD kendine ait olan Haydarpaşa Garı, tren terminali ve Haydarpaşa Limanı'nın dahil olduğu 1.300.000 metrekarelik alanın özelleştirilmesini "kuruma gelir elde etme" bahanesiyle İl Özelleştirme Dairesi'nden talep etme kararından bir gün sonra İstanbul Büyükşehir Belediyesi´nin de 13 Eylül 2012´de bölgeye yönelik nazım imar planı Belediye Meclisi'nde, AKP´li üyelerin oylarıyla kabul edildi.

İnşaatı bittikten sonra Haydarpaşa Port kamuya kapalı bir ticaret, eğlence, turizm merkezi olacak. Alan duvarlarla çevrilecek, var olan duvarlar yükselecek. Sadece Haydarpaşa Gar Binası'na, Maliye Bakanlığı'nın biçtiği fiyat 3 milyar 19 milyon 180 bin dolarken, Haydarpaşa Port'a 5 Milyar dolar biçiliyor.

Tüm bunların ötesinde Haydarpaşa'yı özelleştirme fikri, içinde bulunduğumuz Ekim ayıyla beraber başlayan Kentsel Dönüşüm Projesi'nden bağımsız değil. Tüm bu projelerle amaçlanan, şehir merkezlerini yoksullardan arındırmak ve bu alanları zenginlerin kullanımına açmak.

Özelleştirilen TCDD'de: Palet'ten Ray'a, Tank'tan Tren'e Hyundai Rotem

Haydarpaşa'dan kalkan ve Nisan ayından bu yana Pendik'e kadar giden trenlerdeki değişimi görmemek imkansız. Eski, havasız, kapıları zaman zaman kapanmayan vagonlar, yerlerini son derece modern, klimalı, temiz, teknolojinin son ürünü vagonlara bırakıyor. Oturma düzeni bile değişik bu son derece teknolojik vagonların. Aynı teknolojinin ürünü ekranlarda "bilgilendirici" reklamlardan, oturma düzeni sayesinde kaçamıyorsunuz. Gözünüz ister istemez bu reklamlara takılıyor.

Yaklaşık 2-3 dakika süren ve sürekli oynayan reklamlardan biri Rotem'e ait. Rotem, bu son derece "teknolojik" treni yapan Güney Kore merkezli bir şirket. Şirketin kendi yaptığı bu trenlerde reklamını yapması, reklamlarla bezenmiş yaşamımızda çok da anormal görülmese gerek. Ancak, bu 2-3 dakikalık reklamın büyük bir bölümünde, tank reklamlarının oynuyor olması dikkat çekici. Bir sürü savaş tankı, Güney Kore ordusunun askerleri ve bütün bunlarla uyum içinde çalışan Rotem'in teknoloji mühendisleri…

Yukarıdaki resimdeki Rotem marka K1A1 modelindeki tank, Haydarpaşa - Pendik hattındaki trenle aynı fabrikada üretiliyor. Bu hatta trene binen yolcular tren içindeki ekranlarda bu tankın reklamını izlemek zorunda bırakılıyor.

Rotem, demiryolu araçları, savunma teknolojileri ve askeri tesis teçhizatı üreten bir Güney Kore şirketi. Hyundai Motor Group'a bağlı şirket, 2007'de Railroading Technology System'in (Demiryolu Teknolojileri Sistemi) kısaltmasından ismini aldı. Daha önce Hyundai bünyesinde hareket eden şirket, 1999'da Hanjin ve Daewoo Ağır Sanayi şirketlerinin Hyundai ile birleşmesinden sonra bir süre KOROS ismiyle üretimini gerçekleştirdi. Şirket, 3800 işçisiyle 29 ülkede etkinlik gösteriyor. Güney Kore dışında demiryolu teknolojileri projelerine girişirken, içeride Güney Kore ordusunun en büyük tedarikçisi konumunda.

Savaş tankları, silahlı kara araçları, ağır silah taşıyıcı araçlar vb. birçok savaş teknolojisi üreticisi konumundaki Rotem, dünya savaş sektörünün de gelecekteki önemli üreticilerinden biri olma yolunda ilerliyor.

Güney Kore dışındaki birçok ülkede (İran, Brezilya, Yunanistan, Filipinler, Ukrayna, ABD, Türkiye, İskoçya vb.) özellikle metro ihalelerini alan Rotem, Türkiye'de 2010 yılında aldığı ihaleyle sadece Haydarpaşa hattında değil, 2008'de aldığı ihaleyle Marmaray'da faaliyet gösteren bir firma.

Yani şu an Haydarpaşa-Pendik hattında bindiğimiz, yakın zamanda da Marmaray'da bineceğimiz son derece teknolojik bu taşıtlar, bir yerlerde binlerce insanın ölümüne neden olacak bir savaş sisteminin ürünü. Bugün devlet, toplu taşıma araçları ihalesini bu şirkete vererek, sadece dolaylı yoldan değil, toplu katliam araçlarını bu şirketten tedarik ederek doğrudan da yakın coğrafyalarda binlerce insanın ölümüne yol açacak.

Şirketler Otoyol Özelleştirmesinin "Yolunu Gözlüyor"

İl Özel Dairesi, tüm otoyolların; bağlantı yolları, gişeleri, bakım tesisleri, hizmet tesisleri, diğer mal ve hizmet üretim birimleriyle beraber özelleştirmesi için açılacak ihalenin son başvuru tarihini 31 Ekim'e erteledi.

"Edirne İstanbul Ankara Otoyolu", "Pozantı Tarsus Mersin Otoyolu", "Tarsus Adana Gaziantep Otoyolu", "Toprakkale İskenderun Otoyolu", "Gaziantep Şanlıurfa Otoyolu", "İzmir Çeşme Otoyolu", "İzmir Aydın Otoyolu", "İzmir ve Ankara Çevre Otoyolu", "Boğaziçi Köprüsü", "Fatih Sultan Mehmet Köprüsü ve Çevre Otoyolu" özelleştirilecek otoyolların isimleri. Özelleştirmeye girecek holdingler şimdilik bunlar:

1-Vinci Concessions Holding

2-Zorlu Holding, OHL Concesiones S.A. Ortak Girişim Grubu

3-Nurol Holding, MV Holding, Alsim Alarko Sanayi Tesisleri ve Ticaret, Kalyon İnşaat, Fernas İnşaat, Ortak Girişim Grubu

4-Autostrade Per I;Italia S.P.A. - Doğuş Holding, Makyol İnşaat, Akfen Holding Ortak Girişim Grubu

5-Koç Holding, UEM Group Berhad, Gözde Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı Ortak Girişim Grubu.

Haklarımızı İETT koruyormuş(!)

Dünyanın en pahalı akaryakıtının olduğu bir ülkede insan yaşamının değeri ne kadar da ucuz diye düşünürken, gazetelerde yayınlanan "İETT'nin haklarımızı koruduğu" haberi, yüreklere su serpti zannedildi.

Bu haberlerle aynı zamanda İETT'nin turnikelerden atlayarak geçenlere dava açarak, "ücretlerini ödeyerek seyahat eden yolcuların haklarını" koruduğunu(!) öğreniyoruz.

Belediyenin yapmış olduğu açıklamada "Vatandaşlarımız mağdur olmasın" denilerek, İETT Genel Müdürü Dr. Hayri Baraçlı diyor ki; "Vatandaşı usulsüz geçişlere karşı duyarlı olmaya çağırıyoruz."

Bankaları, kamu yatırımlarını hortumlayanların baştacı edildiği hatta milletvekili ve bakan olduğu, akbil vurguncusu eski belediye başkanının ise başbakan yapıldığı bir yerde, İETT'nin yapmış olduğu son yapılan zamlarla daha da yükselen akbil ücretlerinin cep yakması dışında, arkadaşının kartıyla yolculuk yapanlar, tam yerine yarım akbil basanlar yani yine yoksullara karşı açılan bu davalarla amaçlanan, gözdağı ve korku vermek.

Jetona %50 Zam geldi!

İstanbul'da raylı taşıma ve vapurlarda kullanılan jetonlara %50 zam yapıldı.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş bu fahiş zamları "Jetona yönelme olmasın diye yaptığımız bir çalışma" diyerek savundu. Topbaş, jetona yapılan zamlarla halkı elektronik kart kullanmaya teşvik ettiğini söyledi. Böylece elektronik kartla tek kullanım 1,95 lira iken, tek kullanımlık jeton ve tek kullanımlık kartlar 3 lira oldu. Özel halk otobüslerindeki biletçiler de bundan bir sene önce kaldırılmıştı. Jetonu bir anda kaldıramayan İstanbul Büyükşehir Belediyesi jeton'a kullanılamayacak fiyatlar biçerek ulaşımda yalnızca elektronik karta dönülmesini sağlayacak. Elektronik karta para yüklenen makinalar sadece banknotlarla çalışıyor. Mesela bir yerden bir yere gitmek için her seferinde 2 lira verecekken, makina sadece kağıt para yüklediğinden daha fazlasını peşinen vermiş oluyoruz. Bunlarla beraber bu uygulama, devletin yıllardır Türkiye' nin çeşitli illerinde denediği elektronik kimlik denemeleri için detaylı bir araştırma alanı da teşkil ediyor. Çünkü jeton, bilet, tek kullanımlık kart kullanımının son bulduğu gün şehir içinde yolculuk etmesi gereken herkeste en az bir kimlik kartının olması gerekecek.

Kadın, erkek, çocuk "gelin" mücadele edelim

Zeynep Kocaman
zkocaman@meydangazetesi.org

"Zehra, Kiraz, Minure ve Selda hepsinin aynı hikayesi...12 -13 yaşında zorla büyüdüler, daha kendileri büyümeden kucaklarına aldılar bebeklerini büyütmek için... Bir çoğu mutsuz ve hikayelerinin başı da sonu da hep umutsuz...

Günümüzde toplum tarafından genç bir kadın için kurgulanan egemen yazgının dışında, kadınlar hayallerini gerçekleştirebilmekten çok uzaktalar. Genç bir kadın olmanın toplumsal yazgısıyla birlikte, "kadın olmak" toplumda dayatılmış rollere hazırlanmayı gerektiriyor çünkü. Bu hazırlık sürecinde, daha evlenmeden evliliğe alıştırılıyor genç kadınlar; küçük bir çocukken kollarda sallanan bebeklerle, çat pat söylenen ninnilerle alışıyorlar anneliğe. Erkek egemen toplum nezdinde kutsal sayılan evliliği, "mutlu bir yuva" olarak anlatırken; genç kadınların çeyiz sandıklarına ailenin diğer bütün kadınlarının el emeği göz nuru döktüğü danteller, oyalar işletilerek, evinin kadını olmayı; "yuvayı dişi kuş yapar" telkiniyle öğretiyorlar. Küçücükken başlıyor bu öğrenmeler, hepsi de genç kadınlar beyaz gelinlikler içinde "gelin" olup mutlu bir yuva kurabilsin diye.

Ancak bazı gelinler sizin "mutluluk" dediğinize "ölüm" diyor, "Zorla, tehditle, satıldım." diyor. "Bilmeden, anlamadan, üç kuruş uğruna bizden vazgeçildi." diyorlar. "Korkuyla, telaşla, küçük yüreği çırpınan uçamayan kuş misaliyiz." diyor. Mutlu yuva yani evlilik dendiğinde "Severek dokunmak, hissetmek, hayata gülümsemek bizim kaderimizde yokmuş" diyor. Küçük anneler olup, büyük sorunlar yaşıyor, sorunlar ağır geldiğinde ise taşıyamıyorlar. Kimi kaderrine razı oluyor, kimi kaderinin kurbanı. Kadere inanmaya mecbur bırakılmış, sevmediği, tanımadığı, istemediği bir başkasının ellerine teslim edilmiş, bedenleri satılmış, duyguları tutsak alınmış genç kadınlar, yani "çocuk gelinler" onlar.

Çocuk gelinlerin hayatlarına açılan pencerelerden bakabilmeyi ve yansıtmayı isterdim. Milyonlarca genç kadının bu kanalla dili olmayı; yaşadıklarını, dertlerini bu sayfalara taşımayı ve buluşturmayı isterdim. Çünkü o kadar çok hikaye var ki sadece bildiklerimiz; hepsi yaşlarından büyük sayfalar dolusu yer kaplar.

Çocuk gelin olmayı kendileri seçmeyen, sayıları milyonları bulan bu kadınlar; ötelendikleri, görmezden gelindikleri bir tecrit sürecine mahkum edilmiş yaşıyorlar. Belki en yakınınızdaki kadınlar onlar; anneniz, kız kardeşiniz. Aslında hepimiz neyin ne olduğunu gayet iyi biliyor, izliyoruz; televizyon dizilerinden, reklamlardan, çevremizdeki sohbetlerden biliyoruz. Zorla, küçücükken gelin edilenleri. Ancak belki de bilmediğimiz ve bilmek istemediğimiz; bu genç kadınların ve bizlerin üzerinden yükselen başka hayatların olduğu ve bu başka hayatların bizlerin hayatlarını bir bir nasıl çaldığı.

Peki bir yandan "Çocuk gelinler olmasın" derken, öte yandan hayatlarımızı çalanları tanıyor muyuz?

Türkiye genelinde 181 bin 36, İstanbul'da ise 24 bin 934 çocuk gelin var. Günümüzde kadınlarda evlilik yaşı 12'ye kadar düşmüş durumda. Yasal anlamda, 18 yaş altı çocuk evlilik oranı ortalaması yüzde 30. Yasal düzenlemelere dayanarak, evlilik yaşını belirleyerek, kişinin kendi hayatını tayin etme hakkını istediği koşulda belirleyen devlet, kendi tahakküm halkasının bir parçası olan "çocuk gelinler" konusundaki yasal düzenlemelerine rağmen neden çözümsüz kalıyor?

Yaşadığımız coğrafyada adından sıkça söz ettiren ve tartışılan bu konuda, devlet odaklı sivil toplum kuruluşları tarafından örgütlenen sosyal sorumluluk projeleri kapsamında, "çocuk gelinler" adıyla bir dizi kampanya örgütlendi ve halen bu konuda yeni projeler oluşturulmaya çalışılıyor. Sözde amaçlanan şey; bu kampanyalarla küçük yaşlardaki genç kadınların eğitimlerinin sağlanması ve "hayata kazandırılması". Eğitim konusu bu meselenin can damarı olarak lanse ediliyor. Bir diğer kampanya olan "Baba Beni Okula Gönder" de sorumluluklu bu ve benzeri projelerle "görevini yerine getirdiğini" kanıtlama derdinde. Ancak ne kadar kanıtlamaya çalışırsa çalışsın, tıpkı sosyal statüsünü yükseltme derdiyle dert çözme peşine düşmüş sorumlu kapitalist Güler Sabancı gibi, sorumlu devlet gibi görünmenin ötesine geçemeyecektir. Çocuk gelinler dışında, kadın cina-

"Çocuk gelin olmayı kendileri seçmeyen sayıları milyonları bulan bu kadınlar ötelendikleri, görmezden gelindikleri bir tecrit sürecine mahkum edilmiş yaşıyorlar.

benzer projenin bir başka ayağı. Devlet odaklı bu projelerin içinde sadece duyarlı sivil toplum kuruluşları yok, Güler Sabancı gibi holding sahibi kadın patronlar, sosyal sorumluluk bilinci tavan yapmış kadın akademisyenler, kadın siyasetçiler ve birçok kadın kuruluşu da bu projelerin destekçileri arasında yer almakta.

Sosyal sorumluluk projelerine toplumsal, sosyal statü peşindeki kapitalistlerin yanı sıra, kadın örgütlerinin de alet ediliyor olması kadın mücadelesi adına büyük bir kayıp. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ise "halkı bilinçlendirme" adına özellikle de medyayı kullanarak mevzuyu kamu spotlarıyla halka taşımayı misyon edinmiş gözüküyor. Sosyal tespitlerini ise "doğudaki genç kızlarımız" sorunun içinde diyerek bu açıdan göstermeye çalışan devlet ise, sosyal yetlerini, tecavüzü, tacizi kadına yönelik her türlü şiddeti meşrulaştıran ve her türlü cinsel istismara rıza gösteren devlet çocuk gelinleri yaratan sorunların kendisidir.

Uçan Süpürge (Kadın İletişim ve Araştırma Derneği) tarafından, Güler Sabancı'nın kanatları altında yürütülen "Çocuk Gelinler" isimli proje, 2006 yılından bu yana çalışmalarını sürdürmekte olduğunu belirtiyor. Projenin amacı "zorla erken yaşta evlendirildiği için sosyal yaşamdan, eğitimden ve istihdam olanaklarından mahrum bırakılan bu kadınlar için yasa koyucuların, kadın, çocuk ve insan hakları örgütlerinin, üniversitelerin, uluslararası toplumun, eğitim, sağlık ve iş dünyasının, kamu politikalarına yön veren tüm yapıların özgün biçimlerde işbirliğini sağ-

lamaya aracılık etmek" şeklinde ifade ediliyor. Sabancı Vakfı'nın, toplumsal gelişime hibe programından alınan ödeneklerle ayakta durabilen, kısa film ve benzeri sosyal aktivitelerle görünür kılınmaya çalışılan bu proje, çocuk gelinlerin hayatlarını değiştirmekten oldukça uzak. Bu anlayışla yol alan projeye, samimiyet çerçevesinde, katkı sunmak adına eklemlenen başka bireyler ve rını topluma kazandırmak" adına düşünülen bu sorumluluklu projeler bizleri, batıda sanki benzer durumlar yaşanmıyormuş gibi bir yanılgıya düşürmemelidir. Yaşadığımız coğrafyada büyük şehirlerde de para karşılığında tek günlük "eş"lerin, yani 12-13 yaşındaki kadınların pazarlandığı, 13-14 yaşında tecavüze uğrayan genç kadınların tecavüzcüleriyle evlendirildiği, kürtaj yasağı ile birlikte de bu gün eklensin istiyorlar. Devlet kendine karşıt muhalefetini de böylece yaratmış oluyor. Kadınlar da çözüm arayışlarını devletin kanallarında aramayı sürdürmeye devam ettikçe ne sorunlar çözülüyor, ne ölümler bitiyor ne de çocuk gelinler gelin olmayacakları bir hayata tutunabiliyor. Devletten eşitlik, adalet ve özgürlük talep etmek sadece kadınların hayatları üzerinden yükselen kapitalistlerin

kadın örgütleri de kendilerini bu oyunun bir parçası olarak görmeliler. Çünkü kadınların hayatları üzerinden yükselen iktidarların, kapitalistlerin çocuk gelinler mevzusunda da kendi çıkarlarını "sorumluluk almak" şeklinde belirginleştirmeleri, aslında bu projelerin kafa karıştırmaktan başka bir işe yaramadığını gösteriyor.

zorla erken evliliğine meyil hazırlayan bir hükümet hüküm sürerken, doğu-batı şeklindeki bölgesel ayrıştırmalarla yapılmak istenen, sosyal sorumluluk kılıfına sokulmuş bir yanılsamadır. Bu sorun yalnızca Türkiye'nin doğusunda ve batısında değil, dünyanın her yerinde kadına yönelik gerçekleşen ataerkil zihniyetin bir sömürü geleneğidir.

> ***Sabancı Vakfı'nın, toplumsal gelişime hibe programından alınan ödeneklerle ayakta durabilen Uçan Süpürge'nin "Çocuk Gelinler" projesi, kısa film ve benzeri sosyal aktivitelerle görünür kılınmaya çalışılırken, proje çocuk gelinlerin hayatlarını değiştirmekten bir o kadar uzak.***

Devlet odaklı, 54 ilde 15 bin kişiye ulaştığı iddia edilen proje kapsamında, kadınlara, çocuklara, kamu, sivil toplum kuruluşlarına ve toplumun her kesimine "çocuk gelinler olmasın" mesajının verilip, 54 bin imza toplanarak TBMM'ye sunulması hedeflenmiş. Yani her zaman olduğu gibi sorunun kendisi olan devlet, kendi mercilerinde çözüm aramaya yönelik bir karşı muhalefeti, yine kendi içinden çıkarmaktadır.

Çocuk gelinler konusunda sorunlu bir başka yaklaşım da yaşanılan sorunun doğu-batı denilerek ayrıştırılması ve buna uygun bir politika izlenmesi. Bu bakış açısı toplumun ve iktidar odaklarının cinsiyetçi, ataerkil bakışının çocuk gelinler konusunda da sorunun kaynağını görme gerçeğinin üstünü örtecektir. Güler Sabancı'nın ve bir çok kadın kuruluşunun her meselede olduğu gibi "doğudaki yoksul ailelerin ekonomik imkansızlıklarla eğitilemeyen çocukla-

Yaşadığımız coğrafyaya ilişkin çocuk gelinler konusunda ısrarla yinelemek gerekirse; bu sadece doğuda yaşam süren genç kadınların sorunu değildir. Batıda da zorla erken evlendirilen binlerce genç kadın ve binlerce çocuk gelin vardır. "Toplumun kanayan yarası" denilerek lanse edilmeye çalışılan bu konuda devlet güdümlü başka planlar gözetilmektedir. Ve bu planlardan palazlanan yeni bir mücadele anlayışı karşımıza dikilmektedir.

Nasıl bir karşı muhalefet?

Birleşmiş Milletler, Türkiye'nin girişimiyle 11 Ekim tarihini "Dünya Kız Çocukları Günü" olarak ilan etti. İktidarlar "kadınlara ait" olan günler artsın istiyor. Böyle günlerle birlikte çocuk gelinler de meşrulaşsın ki, bizler bu duruma yavaş yavaş alışalım istiyorlar. Kadın cinayetleri, tecavüz, taciz ve şiddet karşıtı eylemlere ve mitinglere bir

ve kısacası devletin işine yaramaktan bir adım öteye geçmiyor. Kadınların etrafında dolanan bu sorunlar ataerkil zihniyet ve anlayış yıkılmadıkça da çözülemeyecektir. Çünkü egemen anlayışın erkekleştiği bu dünyada, mevcut her şeyin erkekleşmesi yani iktidarlaşması kaçınılmaz hale gelmektedir.

İktidarın hiyerarşik yapısı gereği erkek egemen toplum, kadının üzerinde kaçınılmaz bir tahakküm oluşturur. Çocuk gelini "gelin" eden baba, babanın otoritesine boyun eğmek zorunda bırakılan anne bunun sürdürücüsüdür. Erkek egemen toplumda ailenin kutsallığı; dolayısıyla bu kutsallığın örf, adet, gelenek, namus vb. kavramlarla bezenerek bunun koruyucusu olan devlet, toplumsal normlar çerçevesinde sınırlandırılmış bir hayatı yaşamaya mecbur bırakılan kadınlara, erkeklere, çocuklara tüm topluma, varlığını ekonomik ve sosyal anlamda yasalarıyla eşitsiz ve adaletsizce dayatmaktan başka bir sorumluluk yüklenmemiştir. Çocuk gelinler gibi, hayattan tecrit edilen kadınların hayatları üzerinden yükselenler ve buna alet olanlar da ,bu sorumluluğa paydaştır. "Çocuk gelinler olmasın" diyebilmek için, kapitalistlerle işbirliğinden uzak durmak, devlet odaklı ve devlet içi talepkar söylemlerin dışında samimi, doğrudan bir mücadele hattını oluşturmaktır artık kaçınılmaz olan.

Kadın, erkek, çocuk "gelin" mücadele edelim.

EV-SEN SENDİKASI KURULUYOR!

Anayasa Uzlaşma Komisyonu'ndaki temel hak ve özgürlüklerle ilgili görüşmelerde, ev kadınlarının sendika hakkı gündeme geldi. Yazım komisyonunun kabul ettiği öneri, üst komisyonda da kabul edilirse ev kadınları artık sigortalı olacak ve Ev-Sen Sendikası kurulacak. Sendika hakkı temizlik işlerinde çalışan kadınları da kapsayacak. Anayasa Uzlaşma Komisyonu, Temel Hak ve Özgürlükler bölümünün ekonomik ve sosyal haklar başlığı altındaki 36. maddesi olan "sendika hakkı"nı yazarken, BDP'nin önerisi olan "ev kadınına sendika" hakkını görüştü ve öneri üzerine "Hizmet mekanı ev olan bütün işler, temizlik, bakım ve diğer hizmetler ev işçiliği kapsamındadır ve sendika kurma hakkından yararlanır." hükmü eklendi.

Ayrıca, maddeye sendika yöneticiliğinde "eşit temsil" fıkrası eklenerek, kadınların da sendikalarda yönetici olmasının yolu açıldı. Yazılan fıkraya göre, "Sendikaların ve üst kuruluşların kuruluş ve yönetim ve işleyişleri kadın erkek arasında eşit temsil, katılım ilkelerine uygun olarak demokratik esaslara aykırı olamaz." şeklinde düzenlendi.

Emniyet'te "İş İcabı" İşkence ve Tecavüz

Avukat olan R.T., daha önce bir emekli polis memuruyla aralarındaki iş üzerinden para konusunda anlaşmazlıklar yaşadığını ve polisin kendisine dolandırıcılık iddiası ile dava açtığını belirtti.

R.T., 30 Ağustos tarihinde ifade vermek için Kağıthane Emniyet Müdürlüğü'ne gitti. Fakat burada 3 polis memurunun işkencesine maruz kaldı ve tecavüzüne uğradı. Bir hafta kendisine gelemeyen R.T. polisler hakkında suç duyurusunda bulundu. Beyoğlu Galatasaray Lisesi önünde yaşadıklarını eylem yaparak duyurmaya çalışan R.T. olay günü yaşadıklarını şu şekilde anlattı: "Kağıthane asayişe gittim, beni tekme tokat 4. kata çıkardılar. 2 saat bir odada beklettiler. Sonra yanıma Mehmet Çakır (emekli polis memuru) geldi. Beni tehdit etti, birazdan başına gelecekleri hayatın boyunca unutamayacaksın dedi. Sonra odaya iki tane resmi giyimli polis geldi ve bana tecavüz ettiler. 3 kişi de bana tecavüz ettiler. Sonra soğuk su döktüler. İşkence yaptılar. İlerleyen saatlerde, çok geç bir saatte, Kağıthane'de devlet hastanesine götürdüler. 4 polisle birlikte gittik. Orada doktor beni görmeden rapor verdi. Raporda temiz yazıyordu. Sonra da gece yarısı Sanayi Mahallesi girişinde beni arabadan indirdiler."

Sosyal ve Ekonomik Krize Tampon TEZKERE

Berk Yeter
yeter.be@meydangazetesi.org

"İktidarların çıkartacakları savaş yaşadığımız sömürü sisteminin varoluşudur. Bu savaş ezilenlerin savaşı olmadığına göre istediğimiz barış da iktidarların sunacağı barış olmayacaktır.

3 Ekim Çarşamba günü iktidarların bölgedeki savaşı genişletme arzusu, Akçakale'de 5 insanın katline sebep olan bombanın yarattığı fırsat ile birlikte kendini daha da net olarak gösterdi.

Tüm dünyanın anagündemine jet hızıyla düşen bu son dakika haberi, öldürülen 5 insandan daha çok TC'nin vermesi muhtemel cevaplara odaklandı. Beklentilerin doğrultusunda verilen cevap "angajman kuralları çerçevesinde misilleme" kılıfıyla birlikte adlandırıldı. Senaryonun ilk sahneleri misilleme olarak sahnelenirken, devam sahneleri gerek NATO'nun gerek Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin gerekse de Meclis'in olağanüstü toplantıya çağrılması oldu.

Küreselleşen kapitalizmin taşeronu olan hükümet, muhalefet partilerinden birinin de desteğiyle birlikte savaş tezkeresini çıkarttı. Örtük veya aleni bir şekilde çok sayıda sınıriçi ve sınırdışı unsurlarla birlikte uluslararası bir savaş yaşanan Suriye üzerinden çıkartılan bu tezkere, aktörlerin (özellikle TC'nin) daha da aktifleşerek açık bir savaşa girme potansiyelini gündeme taşıdı. Bunun yanında savaşta örtük aktörlükten aleniye geçme durumunun taşıdığı gizli tehditler, özellikle TC'nin bölgedeki siyasi iktidarını güçlendirmeye yönelik hamleler.

Örtük aktörlükten alenileşmeye

Kapitalizm, palazlanmak istediği topraklardaki hamlelerini barışçıl bir şekilde uygulamayı tercih etmektedir. Ancak, yaşadığımız topraklarda ve Ortadoğu'da olağanlaştırılmış savaş durumu, birçok önceliğin yerini değiştirebilmektedir. Bu tespitle birlikte, vurgulanması gereken iktidarların kendi aralarında yaratmakta olduğu savaşın bu sömürü düzeninin var oluşundan kaynaklanmasıdır.

TC bundan 2 yıl önce, başta Suriye olmak üzere bir çok Ortadoğu ülkesiyle diplomatik ilişkileri hızlandırmış ve buna paralel olarak ticari ilişkileri geliştirme, ülkeler arası vizeleri kaldırma gibi düzenlemelerle "barışçıl entegrasyon" politikası izlemekteydi. Hatta diplomatik ilişkiler o kadar ilerlemişti ki, Esad yönetimindeki hükümet ile birlikte TC hükümeti ortak bakanlar kurulu toplantısı bile yapmıştı. TC'nin bu örtük aktörlüğünden istediğini alamayan ekonomik ve siyasi iktidarlar, bölgesel aktörleri daha aktif kılarak savaş potansiyeliyle, gerginlik ve çatışma yaratarak hedeflediklerine ulaşmaya çalışıyor.

Tezkerenin Gizli Gündemi

Küresel sömürüye razı olmayanlar bir çok farklı alanda ve bir çok farklı yöntemle kapitalizmin ve devletlerin varoluşunu tehlikeye sokacak hareketler içinde. Bu faaliyetlerin başında karşımıza ilk olarak, halkların özgürlük mücadelesi çıkmakta. Ortadoğu'nun örgütlülüğüyle en hareketli ulusal dinamiği olan Kürt halkı, dört parçaya ayrılmış olan Kürdistan'ın Batısı'nda silahlı mücadeleye başvurmadan halk yönetiminin temellerini atmakla kalmayıp devletsiz alanlarını oluşturmakta. Kuzey Kürdistan'da, karakollarına hükümeti ve ordusuyla saplanıp kalan TC için hemen sınırlarının güneyinde yaşanan oluşmakta olan bu durum kuşkusuz ciddi bir tehlikedir. PYD'nin devrimci tutumuyla birlikte dört parçada yürütülen mücadele, tarz olarak ayrı olsa da bütünlüklü bir atmosferi yakalaması bakımından oldukça önemlidir.

Hükümet, çıkarttığı tezkereyle birlikte askeri potansiyelini Kürdistan'da yoğunlaştırıp savaşı Kürdistan'ın tamamına yaymak; bir yandan özgürlük mücadelesini sıkıştırmak diğer yandan da kontrolü tekeline almak istemektedir. Batı Kürdistan/Rojava'da tampon bölge kurma hazırlıklarında bulunan TSK'nın aynı anda Kuzey Kürdistan'da 15 yeri (Gabar (Küpeli) Dağı, Cudi Dağı, Yazlıca Dağı ve Güneyi, Mehmet Yusuf ve Meydan Dağları, İncebel Dağları, Altın Dağlar, Çağlayan/Pirinçeken, Buzul Dağı, Rejgar/Alandüz Dağı, İkiyaka Dağları, Balkaya Dağı, Karadağ/Gediktepe/Çimendağı, Yazlıca Dağı (Herekol) Kuzeyi, Kurşunlu-Görese Dağı Dicle ve Yassıdağı) yasaklı hale getirip sıkı yönetim ilan etmesi gerçeği olanca çıplaklığıyla ortaya koymaktadır. Hükümetin, sınırlar içerisinde yaşadığı ve Batı Kürdistan'daki gelişmelerle birlikte daha da artacak olan çıkmazlarına, küresel efendilerin ultra teşvikleri de eklenince hiç de şaşırtıcı olmayan sonuç ortaya çıkıyor; yani savaşın alenileştirilmesi.

Savaş Ekonomisi'ne geçiş

Önce bütçe açığını kapatmak için ekmekten doğalgaza, elektrikten ulaşıma yapılan zamlar, sonra da Katma Değer Vergisi'nin oranına haziran ayından itibaren getirilen zamlarda, TC'nin bu alenileşen savaşın bir aktörü olması ekonomiye yansıması olarak görülebilir. Küresel siyasi arenada, bu zamana kadar yaşanan deneyimleri göz önünde tuttuğumuzda, ülkedeki bu ekonomik uygulamalar, ekonomik seferberliğe denk düşmektedir. Bu ekonomik seferberliği, kolayca savaş ekonomisi olarak da adlandırabiliriz. Her savaş halinde, birbiriyle çelişen ifadelere, uygulamalara tanıklık ederiz. Savaş ekonomisinde de hükümetin kendi içinde çelişki gibi duran "ekonomi de frene basmalıyız – gaza basmaya devam etmeliyiz" gibi tartışmaları oldukça olağan karşılamalıyız. Çünkü bildiğimiz üzere adaletsizliğin ve eşitsizliğin varlığından beslenen kapitalizmin, savaşlarında da dengesizlik hali egemendir. Değer olarak dengesizliği elinde tutan kapitalizm, ticaret olmadan savaşın, savaş var olmadan ticaretin olmadığı yaşayışta başka bir değerin geçerli olmasına izin vermez

Meydan Gazetesi ilk sayısında yazmış olduğu **"Savaşta Barışta Kapitalizm Öldürür"** başlıklı yazıda, şu tespitlerde bulunmuştu;

…Yaşamın krizi olarak da ifade edebileceğimiz böylesi bir döngüde, kriz dönemlerine paralel olarak savaşların çıktığına tanık oluyoruz. İmparatorlukların fetih politikalarından bu yana değişen sistemle birlikte, savaşın değişen araç ve amaçlarını açıklamak güç değil. Yeni pazarlara, kaynaklara ve ucuz iş gücüne duyulan ihtiyaç, "her şeyi tüketmek" üzerine kurulan yasanın evrenselleşme çabası, kârın maksimize edilebildiği yegane alan olan silah sanayiinin istekleri, parçalı olan iktidarların kendi içlerindeki tekelleşme gerilimi vb. "Kapitalizm neden savaş yaratmak zorundadır?" sorusuna cevap olma amacı taşıyan belirlenimler, doğrudan gerçeğin içinden yapılan çıkarımlar sonucunda ortaya çıktı…

Savaşa karşı barış, ama nasıl?

Sömürü düzenin taşeron hükümet ve muhalefetleriyle, şirketleriyle, bölge için yükselttiği savaş şiarı ve bunu destekleyen pratiklerine karşı, söz konusu toprakların gerçek sahipleri olan bölge halkları "savaşa karşı barış" isteklerini her an haykırıyorlar.

Genişletilmek istenilen savaş ezilenlerin savaşı olmadığına göre, halkların istediği barış da şüphesiz iktidarların tariflediği barış olmayacaktır. Ezilenlerin barışı "nasıl olduğu önemli değil, yeter ki barış olsun" anlamını taşımamaktadır. Aksi taktirde "barışçıl entegrasyonlar"la küresel sömürüye göbekten bağlanmış bir ilişkiler toplamında buluruz kendimizi. Özü itibariyle yaşamın her anında her alanını daima talan etmekle meşgul olan kapitalizmle birlikte "barıştan" söz etmek, en büyük hatalardan olacaktır. Çünkü kapitalizmde anlamlaştırılan "barış", milyonlarca insanın açlık içinde terbiye edildiği, zamlarla yaşam koşullarının zayıflatıldığı, evlerinin yıkıldığı ve bunun normalleştiği bir durumdur.

Ancak bir ezilen için barış, özgür bir yaşam içerisinde özgür bireylerin kurduğu ilişkiden başka bir anlam taşımaz ve bununla beraber ezilenlerin "barış haykırışı" iktidarlar için her zaman "bozgunculuk çağrısı" olarak tanımlanmıştır.

Tüm bunların neticesinde; devletlerin savaşının, ezilenlere katliamdan başka bir seçenek sunmayacağı açıktır. Savaşa karşı haykırdığımız barış, ezilenlerin barışıdır. Hem bölge çapında yayılmak istenen hem de dünyanın başka bir yerinde çıkmış-çıkacak olan savaşlar, kapitalizmin sonu gelmeden bitmeyecektir.

Tezkereye Karşı Binler Meydanda

Küresel kapitalizmin bölgedeki savaşı genişletme isteğine karşı İstanbul Taksim'de binlerce insan ezilenlerin barışını haykırmak için buluştu. Taksim Meydanı'nda toplanan, Galatasaray Meydanı'na doğru yürüyüşe geçen binler hep bir ağızdan savaşa hayır dedi.

Demokratik kitle örgütlerinin de katılım gösterdiği yürüyüşe kara bayraklarıyla Anarşistler de katıldı. "Savaşta Barışta Kapitalizm Öldürür" yazılı pankartıyla yürüyen Devrimci Anarşist Faaliyet, "Savaşta Barışta Kapitalizm Öldürür" yazılı dövizler taşıdı. Yürüyüş sırasında sık sık " Devletlerin Savaşı Katlediyor Halkları, İsyan Devrim Anarşi, Savaşta Barışta Kapitalizm Öldürür, Bütün Devletler Katildir, Askere Gitme Kardeş Kanı Dökme, sloganları atıldı.

Binlerce insanın katılım gösterdiği yürüyüşte Galatasaray Meydanı'na gelindiğinde bir süre oturma eylemine geçildi. Yürüyüşün çağrıcısı kurumlar adına bir basın açıklaması yapıldı.

Okunan metinde "Kürt halkına yönelik saldırıların aracı haline getirilen Irak tezkeresine eklenen maddeler, Suriye halklarına da bu topraklardan ölüm kusmak amacını taşımaktadır " denildi.

GAZETE MEYDAN

Yerel Süreli Yayın

Ekim 2012 **Sayı:** 4

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Mehmet Nur Denek

Adres: Alaybey Mah. Gaziler C. No:4 Kat:2 GAZİANTEP

iletisim@meydangazetesi.org
www.meydangazetesi.org

Baskı: Özdemir Matbaacılık Davutpaşa C. Güven San. Sit. C Blok No:242 Topkapı/İST **Tel:***(212) 577 54 92*

Saldırı Başladı!

Kent dönüşüyor, Rant bölüşülüyor

Rantsal dönüşümü; bankası, inşaat sektörü, kan emici bürokratları, belediyesi, medyasıyla bütün kapitalist çevrelerin coşkuyla karşılamasının sebebi gecekondu mahallerinin paraya dönüştürülmesinden hepsine bir pay düşmesidir.

Rantsal dönüşüm başladı, mahallelere yıkım geliyor

5 Ekim'de yürürlüğe giren "Afet koruma yasası" ile beraber yıkımlar da fiilen başladı. Yıkımlar; devlet, inşaat şirketleri, belediyeler ve bazı ev sahipleri için iyi bir rant kapısı oldu. Televizyonlarda öğle saatleri hep emlak sektörü reklamları ile doldu. Yasa ile beraber adaletsizliğin ve haksızlığın hukuku oluşturuldu. Şimdi halkı büyük bir yıkım ve zulüm bekliyor. Devlet çıkardığı yasayla yıkımın hukuki dayanağını da sağlarken, kimi yerlerde evlerini yıktırmak istemeyenlere, kolluk kuvvetlerinin saldırması da yasallık kazanmış oldu. Tüm bu rezaletin gerçek sebebi ise kapitalizmin refahı ve daha çok para iken; deprem ve çarpık kentleşme, açık bir şekilde bu işin bahanesi.

Yıkımlar kapitalizm için ideolojik ve siyasi anlamlar taşıyor, şehir merkezleri "soylulaştırılıyor"

İstanbul'da rantsal dönüşümün başlayacağı mahalleler, büyük yıkım projesinin niyetini açıklamakta. Esenler, Güngören, Fatih, Bayrampaşa, Kağıthane, Okmeydanı, Derbent, Balat, Tarlabaşı, Fikirtepe… Bu liste uzayıp gidiyor. İstanbul'un her tarafı birer şantiyeye dönüşüyor. Bir yandan şehir merkezlerine yakın olan mahalleler yıkılırken, bir yandan da şehir dışında bulunan arazilere, yıkılan yerlerde oturan insanları taşımak için yeni "toplu konutlar" inşa ediliyor.

İstanbul, 1950'lerden beri yoğun göç alan bir şehir. Zamanla İstanbul'a gelen insanların şehrin dışına kurduğu gecekondu mahalleleri kentin bu bölgeleri zamanla genişleyen kent yaşamının içinde kaldı.

Rantsal dönüşümün amacı, şehrin ortasında kalan ve arazi değerleri çok artan bu yerlerde oturan insanları şehrin dışına yollamak. Şehir merkezlerini, halkın ilk geldiği zamanlarda olduğu gibi zenginlere teslim etmek, şehrin merkezini zenginler adına geri almak. Rantsal dönüşümün "soylulaştırma" amacını gerçekleştireceği yerler sadece eski "kenar mahalleler" değil. Şehir merkezindeki tarihi yapılar, sahil şeritleri, halkın kullanımına açık korular, piknik alanları yani şehirde güzel ne varsa özelleştirilecek, "soylulaştırılacak". İstanbul'a uygulanmak istenen plan, Avrupa'daki birçok metropolde 1950'lerde uygulanan "banliyö" modelinden ibaret.

Bu basit modele göre, şehre göç eden insanların barınma ihtiyaçlarını, şehrin dışına devlet tarafından yapılan toplu konutlara taşıyarak karşılıyorsunuz. Böylece hem şehrin merkezinde görmek istemediğiniz yoksulları şehir merkezinden uzak tutmuş oluyorsunuz, hem de bu yoksulları barınma ihtiyaçlarını karşılamak üzere, şehrin en dışındaki daireleri parayla almaya zorluyorsunuz.

Şehir büyük bir rant alanı: Büyük Şehir: Büyük Rant

İnsanın en temel ihtiyaçlarından biri barınma ihtiyacı iken, kapitalizmin insanların bu ihtiyaçlarından da para kazanmaya çalışması tesadüf değildir. Oysa, özellikle İstanbul'a göç eden halk bu ihtiyacını kendi pratikleriyle karşılamış ve hep birlikte; yolu, kanalizasyonu, elektrik hattıyla beraber gecekondu mahallerini kurmuştur. Ama artık kapitalizmin iyice hüküm sürdüğü, paranın egemen olduğu bu büyük şehirlerde, barınma ihtiyacı da tabii ki birilerine para kazandırmalı, "barınma" da satılmalıdır.

Evlerinin yıkılma durumunda insanlara yeni daireler yapıp satacak inşaat şirketleri; akıl almaz miktarda paraların dönmeye başladığı bu sektörün reklamını yapıp para kazanan medya; yaşadıkları evlerden çıkartıldıktan sonra insanlara yüksek faizlerle kredi sağlayacak bankalar; inşaat şirketlerinin ihalelerde para akıtacağı, her kağıt işinden para kaldıracak belediyeler, tabi ki böyle bir talanı başlattığı için mükafatlandırılacak bürokratlar… Hepsi de bu yıkımdan sağlanacak devasa ranttan nemalanacak. Tüm kapitalistler kazanırken tek kaybeden halk olacak, tüm para odaklarının ceplerini doldurdukları yerde cebi boşalan tabii ki yine halk olacak. Son günlerde yapılan zamların kentsel dönüşümün başladığı günlere denk gelmesi bir tesadüf değil.

Toplu konutlarda toplum kapitalizme uyarlanmak isteniyor

Yıkımlarla, milyonlarca insanın halihazırda yaşadığı evlerinden çıkması ve yeni yapılan site binalara taşınması planlanıyor. Bu durum kiraların daha da artmasına yol açacak ve evlerinin uzağa taşınmasıyla beraber şehir merkezine yakın yerlerde çalışmaya devam edecek olan emekçilerin sırtına büyük bir yük olacak. Kapitalistlerin yıkımla hesapladıkları başka bir para kapısı da banka kredileri. Kirada oturanların bir ev sahibi olmak için, ev sahibi olanların da daha iyi bir eve geçmek için başvuracakları yer bankalar olacak. Milyonlarca yıkım mağduru TOKİ'den bir daire almaya yönlendirilecek, banka kredisiyle milyonlarca lira borçlandırılacak. Bankaların borçların tahsilatında sıkıntı yaşamayacakları kesin. Borçlar ödenmediği takdirde bankalar daireleri ipotek edebilecekler.

Şimdi yaşadıkları kondularında, odunla kömürle ısınan, kapıcısı, temizliği gibi aidatlar ödemeden, kendilerince kısmen kapitalizmden uzak yaşayan insanlar, TOKİ daireleri de her ay düzenli doğalgaz tüketmeye başlayacak, bitmek bilmez bir borç yükü ve aidat gibi modern yaşama özgü giderler yaşamlarına girecek, ulaşım masrafları artacak. Yani gecekondu halkı taşındıkları dairelerde paraya daha çok ihtiyaç duyar hale getirilecek. Kapitalizm artık giremediği sokaklara, bankaya borcu olmayan ailelere, kaçak elektrik kullanan evlere, azıyla yaşayan insanlara tahammül etmeyecek.

Yıkımların asıl hedefi paylaşma ve dayanışma kültürü:

Rantsal dönüşümün, medyanın dillendirmediği fakat en az yukarda yazdığımız diğer amaçları kadar önemli başka bir amacı mahallelerde yaşamaya devam eden paylaşma ve dayanışma ilişkilerinin yok edilmek istenmesi. Kapitalizmle ilişkileri yoğunlaşan, paraya eskisinden daha çok gereksinim duyan insan giderek yalnızlaşır, kendine güveni azalır, içine kapanır. Yoksulluk, dayanışma ilişkilerinin karşısına zarar veren rekabet ortamını hazırlar. Apartmanlarda insanların çevresindeki insanlarla ilişkisi zayıflar. Apartmanlar, siteler yani insan teması, haneler arası temasın azaldığı her mekan, kapitalizmin insanları daha bencil, rekabetçi, umursamaz hale getirme hedefine uygun şartları sağlar. Küresel boyutta kapitalizm, insanlığı bütün yönleriyle iyi bir tüketiciye dönüştürmek istemektedir. Kapitalizmin Türkiye çapında 7 milyon binayı hedeflemesinin nedenleri arasında dayanışma ilişkilerine olan düşmanlığı, yıkımın ideolojik boyutunu teşkil ediyor.

Rantsal dönüşümü, bu yönleriyle ele aldığımızda hiç de medyanın propagandasını yaptığı gibi insanların hayatlarını düşünen bir proje olmadığını anlıyoruz. Rantsal dönüşümün yol açacağı sonuçlar, binaların yıkımından çok daha başka yıkımlara yol açacak. Bu gizli yıkımların, dönüşümün hedefine aldığı gerçek amaçlar olduğunu gözden kaçırmamamız lazım. Kapitalizmin hayatlarıyla oyunlar oynayıp, iradelerini hiçe saydığı tüm ezilenler yani bizler bu yıkımlara karşı direnmeli, devletin tüm gücüyle yıkmaya gittiği mahallelerde dayanışmayı yükseltmeliyiz.

Maltepe Belediyesi Taşeron İşçisi Ahmet Ekici'yle Röportaj:

Taşeronlaşmaya Karşı Kararlı Direniş

Maltepe Belediyesi Taşeron İşçileri bundan yaklaşık bir yıl önce, sendikasızlığa ve taşeronlaşmaya karşı başlattıkları örgütlülük çalışmaları sebebiyle işten atılmışlardı. Belediye tarafından defalarca işe geri alınma sözüyle oyalanan, sendikalar tarafından yüzüstü bırakılan, CHP'li Belediye Başkanı Mustafa Zengin'in saldırıları ve polis-zabıta baskınlarıyla sindirilmeye çalışılan işçilerin mücadelesi hala sürüyor. En son Eylül ayında gerçekleştirdikleri işgal eylemleriyle yeniden gündeme gelen Maltepe Belediyesi Taşeron İşçileri'nden Ahmet Ekici'yle buluşarak, hem kendi süreçlerine hem de taşeronlaşma sorununa dair bir röportaj gerçekleştirdik.

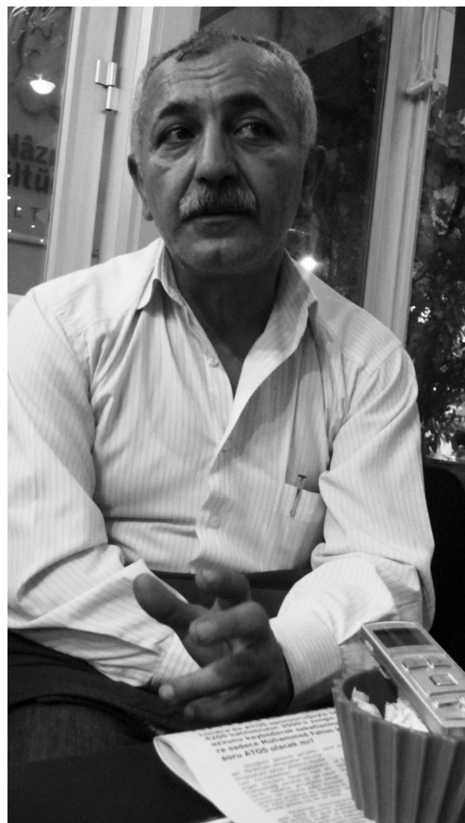

Meydan: Merhaba. Öncelikle bize direnişinizden bahsedebilir misiniz? Bu süreci belirli bir plan doğrultusunda mı gerçekleştirdiniz, bunları yaşamadan önce karşılaşacağınız problemleri ya da sorunları öngörüyor muydunuz?

Ahmet Ekici: Biz bir sınıf çalışmasının içine girdik, sınıf çalışması dünyanın her yerinde problemleri olan bir mücadele alanı. Tabi bu problemleri yaşayacağımızı biliyorduk, bilerek girdik bu mücadeleye. İlk olarak 2 arkadaşla birlikte başladık sendikal çalışmamıza. Sendikal çalışmadan sonra taşerona karşı bir çalışma başlattık yine 2 arkadaşla birlikte; ama bu sayı zamanla 400'e kadar çıktı. Bizim bu çalışmalarımızın ardından işten atmalar başlayınca, 9 kişi kaldık. 400 imza toplamış ve imzalarla sendikalı olma hakkını kazanmıştık. Nevzat Karataş, bu süreçte DİSK 2 No'lu Şube Başkanı aynı zamanda da CHP Emekten Sorumlu İl Başkanı'ydı. Bizi sattı, ortada bıraktı. O bize engel oldu.

Meydan: Sattı derken? Tam olarak ne yaptı?

A.E : Genel şube başkanlarından Veysel Demir ile birlikte bizi engellemeye kalktı. Kendisi bizzat CHP'li bir başkan olarak şöyle dedi: "Birgün Belediye Başkanı Mustafa Zengin'le oturur, yemek yer, bu sorunu orada çözeriz" dedi. İşçi sınıfı yemek masalarına düştüyse, oradaki sendikacıların neyin peşinde olduğu bellidir. Bu süreçte 400 imza topladık, başkanlığa gittik, işe alınmamız yönünde dilekçe verdik. Ama bu dilekçe 15 gün boyunca başkanlıkta kaldı. Sonra başkan taleplerimizi kabul etmediğini açıkladı. Böyle olunca biz de arkadaşlarla yeniden toplanmaya karar verdik. Kartal Hasan Ali Yücel Kültür Merkezi'nde toplantılar gerçekleştirdik. Aldığımız toplantılarda işçi arkadaşlardan oluşan dokuz kişilik bir komite kurduk. Gerçekleştirdiğimiz son toplantıda belediye başkanının bizi tanımamasından ve sendikanın bizi yüzüstü bırakmasından dolayı, belediye önünde bir direniş başlatma kararını hep birlikte aldık. Belediye önüne ilk gittiğimizde 200 kişi vardı. Şantiye şefleri işçi arkadaşlarımızı işten atmakla tehdit etmeseydi daha da kalabalık olacaktık.

Meydan: Peki orada, direniş yerinde, başkanla karşılaşmanız oldu mu?

A.E: Belediyenin önünde direnişe başlayınca, iki başkan yardımcısı gelip bizden direnişi bitirmemizi istediler. Biz de daha önce yapılan görüşmelere rağmen belediye tarafından hatırlatarak direnişi bırakmayacağımızı söyledik. Belediye Başkan Yardımcısı olan Ercan Köymen, Nail Çiftçi, Mehmet Bingöl ve Belediye Meclis Üyesi Oya Akay yapılan bir görüşmede bize verdikleri sözleri tutacaklarını iddia ederek direnişi bitirmemizi istediler. Biz de yapılan bu görüşmenin ardından işçi arkadaşlarla birlikte durumu yeniden değerlendirdik.

Meydan: Yapılan görüşmenin ardından, siz bu söze inandınız mı?

A.E: Biz güvenmedik aslında ama yapılan görüşmeyi arkadaşlara anlatmak durumundaydık. Onların adına karar almış olmak istemedik. Arkadaşlar da "Madem böyle söz veriliyor, bekleyelim, görelim" dediler. Bekleyelim derken bir gün bekledik. O günkü eylemde basın açıklamasını okuyan Alper Ekici, işten atıldı.

Alper işten atılınca biz tekrar belediyenin önüne geçtik. Alper direnişe başladı, biz de ona destek amaçlı yanındaydık. 21 Aralıktı. Ondan sonra çeşitli görüşmeler oldu ama hiçbir gelişme olmadı. En sonunda direnişin 28. gününde Belediye Başkan Yardımcısı Ercan Köymen devreye girdi "Talepleriniz kabul edilecek, direnişi bırakın" dedi. Biz yine güvenmedik. Bu yaşananlar işçi sınıfına hep birer tecrübe oluyor. Sözler yerine getirilmeyince tekrar direnişe başladık. 120 gün süren direnişimizde saldırılar, yaralananlar oldu. Sağolsun birçok arkadaşımız desteğe geldi, bizimle beraber gözaltına alındı. Zabıtasından tut polisine kadar bütün devlet görevlileri bize saldırdı. CHP'li belediye yaptı bunu bize. 6 okun önceden başka manası vardı, şimdi başka manası var.

Meydan: Sendikalarla da problemler yaşadınız direniş boyunca, bu neden oldu?

A.E: Önce DİSK 1 No'lu Şube ile irtibata geçmiştik biz. Bir anda kendimizi 2 No'lu Şube'de bulduk; bizi oraya aktarmışlar, CHP'nin belediye ile olan ilşkilerinden olsa gerek. Birbirlerinin arka bahçesi bunlar, öyle kolluyorlar birbirlerini.

Meydan: Toplumsal muhalefet genelde AKP karşıtlığı üzerinden bir politika yürütüyor. Bu doğrultuda da taşeronluk çoğu zaman iktidar partisinin yarattığı bir problem olarak gündeme geliyor. Maltepe Belediyesi'nde ise iktidar dışındaki bir partinin, ana muhalefet partisinin, yönetiminin zemin hazırladığı bir sorunla karşı karşıyayız. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

A.E: Bu yalnızca iktidar sorunu değil. Bu sorunu çözecek olan, bu köleliğe karşı çıkacak olan bizleriz. İktidar muhalefet fark etmiyor, halkın iradesiyle geldik diyorlar ama bunların hepsi yalan.Taşeron-

“ *Bu yalnızca iktidar sorunu değil. Bu sorunu çözecek olan, bu köleliğe karşı çıkacak olan bizleriz.*

luk sistemi, toplumun meselesi. Toplum başkaldırmadığı sürece devam eder. Taşeronluk sistemi, ucuz iş gücüne kaynak. Birileri ise bunun üzerinden para kazanıyor. Hani hak, hukuk nerede, "Kuran'ın dediği gibi hak yemeyin" diyen AKP nerede, diğer yanda "işçiden yana olan" CHP nerede? İnandığım yok bunlara!

Meydan: İşgal eylemine de tüm bu süreçlerden sonra mı karar verdiniz?

A.E : Burada verilen sözler de tutulmadığı için bu kez sendikayı işgal edelim düşüncesi gelişti. Erol Ekici "sendika zaten sizin, istediğiniz zaman gelir gidersiniz" deyince, bu kez bu toplantının yapıldığı CHP Maltepe İlçe Başkanlığı binasını işgal etme eylemi gerçekleştirdik.

3 Eylül günü yapılan işgal eyleminde 4 arkadaşımızı hırpaladılar. CHP'liler "faşizme karşı omuz omuza" sloganı attılar. Düşünün, karşılarında işçiler var. Sosyal demokrat bunlar. İşgalin olduğu gün dört arkadaşımız gözaltına alındı, savcılığa çıkarılıp ifade verdi, akşam saatlerinde ise serbest bırakıldı.

Meydan: Belediyeye açtığınız dava nasıl sonuçlandı?

A.E: Yedi arkadaşımızın mahkemesinden, işe iade ve bir de tazminat kararı çıktı. Belediye bu arkadaşları işe alırsa, yalnızca direnişte geçen dört ayın maaşını verecek; ancak işe almazsa tazminat tutarı onaltı aylık maaş bedelinde olacak. Bu kararın ardından belediye de temyize gitti, şimdi ne olacağını bekliyoruz. Bizi işe almayacakları belli ama biz buna da hazırlıklıyız. Bu karar patronlar açısından kötü, sınıf açısındansa iyi bir örnek. Bu emsal bir karar. İşe iade kararı taşeronu aradan kaldırılmış olacak ve buna benzer durumlarda karşıdaki muhatap taşeron firma değil, çalışılan iş yerinin kendisi olacak. 3 milyon taşeron çalışanını ilgilendiren bir karar bu.

Meydan: Sizce taşeronluk problemi nasıl çözülür?

A.E: Çözüm halkın kendisinde. Diyeceksiniz ki bunu iktidar çözer mi, muhalefet çözer mi. Onlar söylerler ama unuturlar, çözüm işçilerin kendisinde, halkın kendisinde. Seçim zamanı halkın bunlara gereken cevabı vereceğini düşünüyorum.

Bir şey anlatayım: Bir semerci varmış, bütün eşeklerin sırtına semer yapıyormuş ama yaptığı semerler eşeklerin sırtına yara yapıyormuş. Halk diyormuş ki ; "Dua edelim de bu semerci ölsün." Dua etmişler, semerci ölmüş. Yerine başka bir semerci gelmiş, o da öyle, onun semerleri de yara yapıyor. Dua etmişler, o semerciyi de öldürmüşler. En son içlerinden birisi demiş ki "Arkadaşlar dua edelim de biz eşeklikten kurtulalım."

Meydan: Bu direniş size ne kazandırdı?

A.E: Biz devrimci insanlarız. Direniş sırasında bir çok dostluklar edindik. Ama belediyede kendini ilerici gösterip, devrimci gösterip, direnişin önünden kafasını eğip gidenleri gördüm. Neden bunu yaptınız dediğimizde, belediye ile ilişkilerinin bozulmamasını istediklerini söylediler. Üzücü şeyler bunlar. Öbür taraftan da bize destek olan arkadaşların kafası gözü yarıldı, gözaltına alındılar. 17 yaşındayken, '77 1 mayısındaydım. Biz çok şey gördük, çok şey öğretmeye çalıştık, çok da şey öğrendik.

Meydan: Mücadelenizi dayanışmayla selamlarız.

Vicdani Retçi Halil Savda Ve Arkadaşlarının "Ölüm Yolunda Barış Yürüyüşü" Sürüyor

Vicdani retçi Halil Savda'nın 1 Eylül'de başladığı yürüyüş, artan katılımcılarıyla birlikte sürüyor. 1 Eylül'de Roboski'den yola çıkarak Ankara yollarına koyulan Savda'nın yürüyüşün başında dediği gibi "ölüm yolunun yaşam yoluna evrilmesi" için başladığı bu eylem, tıpkı O'nun belirttiği gibi atılan küçük adımlarla daha da büyüyor.

1 Eylül'den bu yana 700 km'den fazla yol kat eden ve sayıları her geçen gün artan barış yürüyüşçüleri, güzergâhları boyunca uğradıkları her yerde, il merkezleri ve köylerde, yoğun ilgiyle karşılanıyor ve "taşıdıkları barış arzusu"nu herkesle paylaşıyorlar.

Barış yürüyüşçüleri yolda karşılaştıkları birçok fiziki zorluğa ve devletin yıldırma politikalarına rağmen, barışın sesini yükseltmeye devam ediyorlar. Yürüyüş esnasında barış yürüyüşçülerinin, Osmaniye'den geçerken "halkın hassasiyetleri" bahane edilerek vali Celalettin Cerrah'ın emriyle yolları kesilmiş ve yürüyüşçüler saatlerce karakolda alıkonulmuştu. Serbest bırakılmalarının ardından Osmaniye Valiliği hakkında suç duyurusunda bulunan barış yürüyüşçüleri, artan dayanışmayla "barış için yolları kat etmeye" devam ediyorlar.

Ekim ayının sonuna doğru Ankara'ya varmak istediklerini belirten yürüyüşçüler, iktidarlar tarafından savaş çığlıklarının yükseltildiği bu coğrafyada, gittikleri her yerde, barışın sesini haykırıyorlar.

Vicdani Retçi İnan Suver Yeniden Cezaevinde

Zorla askere alındığı 2001 yılından beri ordu-devlet baskısıyla cezaevlerine hapsedilen, tutuklu olmadığı zamanlarda ise sivil ölüme maruz bırakılan vicdani retçi İnan Suver yeniden tutuklandı.

21 Nisan 2011'de tutuklu bulunduğu Manisa Cezaevi'nden firar eden İnan Suver, 12 Eylül günü yolda yürürken takıldığı Genel Bilgi Tarama (GBT) kontrolü esnasında hakkındaki yakalama kararı sebebiyle gözaltına alındı. Gerçekleştirdiği firar nedeniyle hakkında beş ay kesinleşmiş hapis cezası çıkan İnan Suver, karakolda gerçekleştirilen işlemlerinin ardından, kesinleşmiş cezası sebebiyle Silivri Cezaevi'ne gönderildi.

Vicdani retçi İnan Suver, "Ben bir suç işlemedim ki, neden cezaevindeyim?" diyerek 2011'in Nisan ayında Manisa Cezaevi nden firar etmişti.

Çürük ve Zehirli Elma Apple

Mercan Doğan
mdogan@meydangazetesi.org

"Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler" masalını duymayan yoktur. Ürettiği iPhone ve iPad gibi ürünleriyle dünya devi haline gelen Apple şirketini incelediğimizde, masalın en azından ilk yarısının, günümüze uyarlanmış piyesini görüyoruz. Pamuk prensese zehirli elmayı uzatan cadıyı "kapitalizm", elmayı "Apple ve taşeronları" oynarken, elmayı yiyen pamuk prenses rolünü apple'ın üretici ve tüketicileri paylaşıyor. Piyesin sonu, merak konusu.

Yeni akıllı telefonunu bu ay piyasaya çıkaran Apple, dünyanın en önemli şirketi. İki hafta önce tek bir hissesi 670 $ olan şirketin tamamı 620 Milyar $ değerinde. Bu miktarla; Volkswagen, Siemens gibi şirketlerin de içinde olduğu Alman Borsası'nın Top10'u satın alınabiliyor. Bu yılın ilk yarısında 20 Milyar $ kar eden şirket, geçen iş yılında 26 Milyar $ kar elde etti. En çok rağbet gören ürünü iPhone, dünya genelinde 47 Milyon adet satıldı. Herhangi bir Apple ürünü alıp cihazın içinde neler olduğunu ya da hangi koşullarda üretildiğini merak edenler şirketin yardımına pek güvenmesin; Apple, sır saklamayı pek sever.

Cihazın içini açmaya kalkma!

Çünkü karşılaşacakların hoşuna gitmeyecek.

iPhone 4S'e bakalım; arkasında, cihazın içini açmak için sökmen gereken iki küçük vida var. Vidalar beş çentikli. Yani düz veya yıldız değil; beş çentikli bir tornavidayla açılması gerekir -ki böyle bir tornavida piyasada yok. Uygun tornavida, sadece yabancı bir internet sitesinde 9,95 $ + kargo fiyatıyla "iPhone Özgürleştirme Kiti" adı altında satışa sunulmuştur. Satın alırsan açarsın, içindeki parçaları görürsün. Fiyatlarını merak edersin. İnternet sitesinde bulabileceğini düşünürsün, bulamazsın. Sadece tedarikçilerin, yani parçaları üretip Apple'a satanların listesi vardır, o da işine yaramaz.

iSuppli diye bir firma var, o bu konuda sana yardımcı olur. Elektronik sektöründe uzmanlaşan bir pazar araştırma firması olan iSuppli'nin araştırmacıları, yeni geliştirilen cihazları parçalarına ayırıp, Apple gibi şirketlerin bu parçalara ne kadar ödemiş olabileceklerini tahmin ediyor. Araştırmaya göre Apple'ın parçalara ödediği toplam ücret 355 lira iken, perakende fiyatı 3000 lirayı buluyor.

Kurulduğu yıllarda Amerika'da istihdam sağlamasıyla övünen Apple, üretiminin büyük kısmını Çin'e taşıdı.

Sebep "tamamen duygusal".

Apple'ın ABD'de 43 bin, diğer ülkelerde 20 bin çalışanı var. Apple'a iş yapan taşeron şirketlerde, iPad, iPhone ve diğer Apple ürünlerinin yapım, tasarım ve montajında 700 bin kişi daha çalışıyor. Bu şirketler Asya ve Avrupa'ya yayılmış görünse de üretimin en büyük bölümü Çin'de gerçekleşiyor.

İşçilere en büyük moral, eski model teknolojileri indirimli alabildikleri elektronik dükkanı, "10.000 At Koşturuyor". İşçiler eğer yeterince çalışkan olurlarsa, bir gün "10.000 At Koşturuyor"un şubesini alıp kendi kasabalarında küçük bir elektronik dükkanı açabilirler. Özellikle girişimci ruhlar için umut dolu bir hayal bu. Pek çok işçi, bir gün yeterince para biriktirip yuvasına geri döndüğünde, eski püskü elektronikleri satabileceği, kendi işinin patronu olabileceği hayaliyle yaşıyor. Foxconn, her yıl en iyi 60 işçisine şube vermeyi garanti ediyor. Köhne bir Çin kasabasında tozlu bir elektronik dükkanı açma hayali, belki de intihar sayısının daha da fazla artmamasının nedenlerinden biridir. Kim bilir…

Çin'de üretilen ve 600 $'a satılan bir iPhone'un işçi maliyeti 8 $, ABD'de üretilseydi 73 $ olacaktı. Bu 65 $'ın dışında bir etken daha var, Apple'ın eski bir yöneticisi bir röportajda anlatıyor:

"Apple, iPhone satışa çıkmadan sadece birkaç hafta önce cihazın imalatında bir değişiklik yapmaya karar verdi. iPhone'un ekranında yapılacak bir değişiklik sebebiyle, son anda fabrikayı üretim hattını değiştirmeye zorladı. Yeni ekranlar gece yarısına doğru fabrikaya gelmeye başladı. Bir ustabaşı fabrikanın yatakhanelerinde kalan 8 bin işçiyi uyandırdı. İşçilere birer bardak çay ve bisküvi verildi. Bir saat sonra başlayan 12 saatlik vardiyada işçiler, eğim verilmiş çerçevelere yeni cam ekranları taktı. ABD'deki hiçbir fabrika bunu yapamaz."

Röportajın tamamını okuduğumuzda anlıyoruz, bu eski yöneticinin amacı Apple'ı deşifre etmek, çalışma koşullarını eleştirmek değil; zengin olmasını sağlayan, yıllarca bünyesinde çalıştığı Apple'ın Çin'deki üretimhaneleri ve işçileriyle övünmek.

Apple'ın "Yasak Bölge"lerine Girmeye Çalışma!

Girmeye çalışsan da pek şansın yok.

Volkswagen, Bosch hatta Lamborghini gibi büyük şirketler, merak eden kullanıcıları için fabrika turları düzenler, Apple bunu yapmaz. Cihazların parçalarının üretildiği, bir araya getirildiği, son halini aldığı yerleri "yasak bölge" ilan eder. Bu yasak bölgelerinden bahsedilmesinden de hoşlanmaz. İnternette "Think Secret" adıyla sadece Apple'a dair haber yapan web sitesine dava açarak kapattırmıştır. Yasak bölgelerin en önemlisinin, Foxconn şirketinin üretimhaneleri olduğunu söyleyebiliriz.

Foxconn, merkezi Tayvan'da, atölyeleri Çin'de olan, 1.2 Milyon işçisiyle Çin'in en büyük şirketidir. Direk rakip de olsa isteyen ve parası olan her şirketin işini yapar. Direk rakip derken; Sony için Playstation'la aynı anda Microsoft için XBox 360 üretir. HP ve Dell için aynı anda bilgisayarları; Nokia, Motorola, Blackberry, LG, Sony, Lenova, Orange için telefonları son haline getirir. Şirketi 1974 yılında 7500 $ ile kuran ve şu anda dünyanın en zengin 184. insanı olan Terry Gou, şeffaf olmama durumunu; çalışırken rahatsız edilmekten hoşlanmaması ve işçilerine de aynı imkanı sağlamak istemesi şeklinde açıklar. Elbette içeride neler olup bittiğini göstermemektir amacı. Terry Gou'nun sevdiği özlü sözler, bizleri içeride neler yaşandığına dair fikir sahibi yapar: "Aç olan daha iyi düşünür.", "Bin kişilik bir ordu kurmak kolaydır, buna karşın; tek bir general bulmak zordur."

Foxconn'un Şenzen'deki atölyesinde 90.000 kişi çalışmaktadır. Yasal kayıtlara göre Foxconn'un Şenzen'deki üretimhanesinde günler şöyle geçer: "Haftanın altı günü işçiler saat 8:00 olmadan kapıda kimliklerini tarayıcıya okuturlar. Ustabaşı öne çıkıp rutin sabah konuşmasını yapar; dünün verilerini, bugünün beklentilerini aktarır. Ardından herkes üretim bandındaki yerini alır, çalışmaya başlar. İki saat sonra 20 dakikalık bir mola, saat 13:00'te bir saatlik öğle arası verilir, öğleden sonra 20 dakikalık bir mola daha. Saat 17:00'de mesai sona erer." Ancak işler pek öyle kayıtlardaki gibi yürümez.

Foxconn'da işçilerin çalışma süresi haftada -normal şartlar altında- 65 saatken, bu rakamın 100'den fazla olduğu da sık görülür. İşçilerin büyük bölümü Foxconn arazisinde yaşar. Dış dünyaya kapalı kamplarda çalışan, 15 yataklı, ranzaları ve demir parmaklıklı camları olan yatakhanelerinde yatıp-kalkarak vardiya saatlerini bekleyen, yemekhanelerinde

yiyen-içen ve yılda sadece bir kez ailelerini görmelerine izin verilen bu işçilerin çalıştıkları fabrikaların üçte biri, kimyasalın yoğun olduğu zararlı bileşenler kullanmaktan çekinmez. İş cinayetleri umursanmaz, nasıl olsa binlerce işsiz kapıda beklemektedir.

Yatakhanelerdeki Parmaklıklar da Neyin Nesi?

Beş kuruşu olmayan işçileri hırsızlardan korumak için olmadığı kesin.

Yukarıda anlatılanlar, Foxconn'da işçilerin yaşamaya devam etmek için sebep bulamamalarına yol açabiliyor. 2005-2009 yılları arasında, fabrikalardaki kötü koşullara dayanamayan 50 Foxconn işçisi intihar etti. 2010 yılında yatakhanelerinin çatısından atlayarak hayata veda eden 14 işçinin ardından, 4 işçi daha aynı yöntemi deneyip başarısız oldu.

Bu 4 işçiden biri, 17 yaşındaki Tian Yu. Yaşamdan çiftçi bir ailenin kızı olmaktan fazlasını umduğu için evini terkederek büyük şehir Şenzen'e gelir ve Foxconn'da bant işçisi olur. İşi, günde 10 saat boyunca yaklaşık 5 saniyede bir iPhone ekranını kontrol etmek, çalışmadığı saatlerini de yatakhanede geçirir. Ailesinin evinden tek kuruş almadan çıkan Tian, acil ihtiyacı olan ilk maaşını almaya gittiğinde, şube muhasebesinde bir sorun olduğu gerekçesiyle başka bir Foxconn şubesine gönderilir. Otobüs parasını aynı bantta çalıştığı birinden borç alarak ulaştığı ikinci şubenin de ödeme yapamamasının ardından yatakhanesine döner. Akşam yatakhanede cebinde beş kuruş, yanında bir tek arkadaş olmadan otururken kararını verir ve uyur. Sabah vardiyasının başlangıcı olan saat 8'den önce uyanır, üniformasını giyer. Odasından çıkarak koridora ulaştığında merdivenlerden aşağı inmek yerine yukarı çıkarak çatıya tırmanır. Ve aşağı atlar. Kaburgasındaki ve vücudunun diğer bölgelerindeki kırık ve yaralara rağmen hayatta kalır.

Şenzen, 30 yıldan kısa bir sürede dünyanın imalathanesine dönüşen şehirdir. İşçilerin %10'unun bile iş sözleşmesi yoktur. Genç, göçmen ve harap durumdaki bu işçilerin sorunları yerel yönetim tarafından haliyle umursanmaz, mühim olan bölge ekonomisinin gelişmesidir. Çin'deki tek sendika olan "Tüm-Çin Sendikalar Federasyonu" da bir devlet sendikası olduğundan, yerel yönetimden farklı olduğu söylenemez. Bağımsız sendika kurmaya teşebbüsün cezası, yaklaşık 12 yıl hapis olarak belirlenmiştir. Bunun dışında, 1989 yılındaki Tianenmen Katliamı'ndan sonra işçilerin her direnişinin "toplumsal düzeni tehdit" olarak damgalayıp şiddetle bastırabileceklerini kanıtladıklarından, kölelik şartlarını daha da ağırlaştırmakta beis görmezler.

Bu dönemde çalışanlar, yasal olarak bağlayıcılığı olan bir sözleşme ile "ani ölüm, kendini yaralama veya intihar" sebeplerinden kendilerinin ve mirasçılarının dava açmayacaklarını garanti etmek zorunda kaldılar.

2011'de 150 işçinin toplu intihar girişiminin ardından, 2012 yılının Ocak ayında da 300 Foxconn işçisi binanın tepesine çıkarak, taleplerinin kabul görmemesi halinde toplu halde aşağı atlayacaklarını bildirdi. Fabrikada, ödemeler için yaşanan tartışma sonucu çatıya çıkan işçiler, iki gün boyunca eylem yaptı. Ödeme tartışması 2 Ocak günü, 600 işçinin yeni bir üretim sahasına gönderilmesiyle ortaya çıktı. Yeni sahada bir gün çalıştıktan sonra vücutlarında yaralar çıkan ve nefes almakta zorlanan işçiler, koşulların düzeltilmesini ve yevmiyelerin artırılmasını istedi. Yöneticiler bu talebe, ayrılanlara tazminatlarının ödeneceğini söyleyerek karşılık verdi. Ayrıldıkları halde tazminatları ödenmeyen işçiler ise son çareyi çatıya çıkmakta buldu. Daha sonra yerel polis devreye girdi ve çalışanlar çatıdan indirildi.

Yatakhaneye parmaklıkların ardından, Foxconn bazı fabrikalarının camlarının altına intihar önleme ağları kurdu. Şüphesiz ki dertleri işçi kaybı değil, ortaya çıkınca zor durumda kalan Apple'ın halkla ilişkiler departmanıdır.

İntiharlar Ayyuka Çıkınca Apple Ne Yaptı?

Ya da yapar gibi yaptı?

Apple'ın kar hırsı ile ölümlere ve ağır koşullara göz yumduğunu anlatan haberlerin bütün dünyada yazılmasının ardından, Apple CEO'su Tim Cook çalışanlarına bir e-posta gönderdi. Dünyanın neresinde olursa olsun sadece Apple fabrikalarında çalışanlar değil, taşeronların fabrikalarında çalışanların da umrunda olduğunu ve onlar için daha fazla girişimde bulunacaklarını belirtti.

17 yaşında Zheng adındaki bir Çinli çocuk, iPad alabilmek için böbreğini sattı. Organ bağışı yapan bir sitenin ilanını gördükten sonra harekete geçen Zheng, pazarlıklardan sonra Chenzou şehrinde yer alan merkeze gidip böbreğini 20000 yuan (yaklaşık 3100 dolar) karşılığında sattı. "İpad 2 almak istiyordum, ancak param yoktu." diyen Zheng, böbreğini sattığını annesine itiraf etti.

Bireylerin tükettikleri, sahip oldukları kadar var oldukları öğretisini beynimize nakşeden kapitalizm içerisinde; 17 yaşında bir gencin "iPad'siz çocuk" olmak yerine "böbreksiz çocuk" olmayı tercih etmesi, pek de şaşırtıcı değildir.

Ardından, ABD Adil Emek Derneği'ne (FLA) başvurarak kendisi için üretimde bulunan Foxconn adlı şirketin çalışma koşullarını incelemesini istedi. FLA çalışma saatlerinin azaltılması, ücretlerin korunması ve çalışanların temsiliyet olanaklarının geliştirilmesini güvenceye alan anlaşmalara varıldığını duyurdu. Apple ve Foxconn, FLA raporlarındaki önerileri "bütünüyle" kabul ettiklerini, Temmuz 2013'e kadar derneğin standartlarına uyum sağlanacağını bildirdi. Ancak bu vaatler işçiler için pek de yeni sayılmaz.

Masalda başına gelen belalardan ders çıkarmayan, ev işleri dışında sorumluluk almayan, herkese safça inanan pamuk prensesin başına gelenler anlatılmıştı. Geri planda "Sen sesini çıkarma, yapman gerekeni yapmaya devam et. Biri gelir seni kurtarır." öğretisi vardı. Piyeste, kurtarıcı prensin gelmeyeceği aşikar. Piyesin sonunun belirleyicisi, sadece iPhone üreticisi, tüketicisi, patronları değil; tüm ezilenlerin bütünlüklü mücadelesi olacak.

1934'ten 2012'ye
Asturias Madencileri

Onlar işçiydiler, devrimciydiler ve anarşisttiler

Furkan Çelik
fcelik@meydangazetesi.org

Birinci Enternasyonal'in anti-otoriter İspanya kanadıyla anarşizm, İspanya topraklarında dillenmeye başlamıştı. Eşek üzerinde gezenler olarak bilinen gezgin anarşistler, İberya Yarım Adası'nı köy köy dolaşıp Bakunin'in Enternasyonal'de ortaya çıkarttığı "devletsiz özgür toplum" fikirlerini işçi ve köylülerle paylaşmışlardı.

İspanya'da sınıf hareketleri, 1920'li yıllarda yükselişe geçmişti. İspanya Devrimi'nin temelleri bu yıllardaki fabrika grevleriyle atılmaya başlanmıştı. 1920'den 1930'a kadar işçi sınıfının sayısı, iki kat artarak iki buçuk milyona ulaşmıştı. Aynı doğrultuda, İspanya burjuvazisi de tarım topraklarının %90'ına sahip olmuştu. Ezilen sınıfın yükselen kavgasıyla 1934 Asturias Ayaklanması'nda, Asturias madencileri ellerindeki silahlar bittiğinde maden ocaklarındaki dinamitleriyle ortaya koydukları direniş, 2012'ye kadar uzanan bir gelenek oluşturacaktı.

İspanya'da sağ milliyetçi partiler, monarşinin ve kilisenin desteğiyle gittikçe güçleniyordu. Servetlerini arttırmak isteyen kilise ve monarşi, topladıkları vergilerle işçi ve köylülerin öfkelerini üzerlerine topluyorlardı.

1933'te yapılan seçimlerle parlamentoda çok yüksek bir oy alan CEDA(İspanya Özerk Sağ Konfederasyonu) tek başına hükümete geçme şansı yakalamıştı. CEDA hükümete gelmeden, parlamentoda işçilerin ücretlerinin düşürülmesi yasayla onaylanırken, hükümeti destekleyerek İspanya, zenginlerinin ve kilisenin yanında olduğunu açıkça ortaya koymuştu.

CEDA'nın hükümete tek başına geçmesi üzerine UGT(Genel İşçi Birliği Sendikası), İspanya genelinde genel grev çağrısında bulundu. Genel grev için Alianza Obrera(İşçi İttifakı) birliği oluşturuldu. PSOE'nin(İspanyol Sosyalist İşçi Partisi) de içinde bulunduğu bu ittifakın amacı, toplumsal bir devrimden çok uzakta durmaktaydı. Sadece hükümete geçecek olan CEDA'yı engelleyerek, hükümetin cumhuriyetçi saflardan oluşmasını istiyordu. UGT kendisinin kontrolünde olmayan bölgelerdeki direnişlere hiçbir şekilde destek olmama tavrını devamlı sürdürdü. Alianza Obrera Birliği, UGT'nin zayıf olduğu bölgelerdeki işçi hareketlerini kontrol etmek için oluşturulmuştu. Bu kontrol mekanizmasıyla UGT, toplumsal ve ekonomik bir sınıf kavgası vermeyecek, demokratik 'özgürlük' rejimi cumhuriyet fikri için mücadele edecekti.

Anarşist bir sendika olan CNT (Ulusal Emek Konfederasyonu), toplumsal devrimden uzak olan Alianza Obrera'ya katılmasa da Asturias Ayaklanması'nda en ön saflarda savaşacaktı. UGT genel grev kararı aldıktan sonra, bunu hükümete bildirerek grevi yasallaştırması için hükümete bir gün süre verdi. UGT'nin Parlamento'yla yakın temas halinde olan tutumu belki de Asturias başarısızlığının temel nedeni olacaktı. Genel grevi bir gün önceden haber alan hükümet tüm grev öncülerini bir gün öncesinden tutukladı. Ordu Barcelona'da güçlü olan CNT'nin binalarına baskınlar yaptı. Asturias grevi CNT ve UGT'nin fikir çatışmalarına rağmen başlamıştı. 4 Ekim akşamı Asturias madencileri özerk bölgenin başkenti Oviedo'ya doğru yürüyüşe geçmişlerdi. Milliyetçi İspanya Ordusu, birlikler halinde gelen madencilere silahlarıyla saldırdı. Madenciler ellerindeki az sayıdaki silahla Aller ve Nalon nehirleri etrafındaki bütün sivil ve askeri muhafızların binalarını ablukaya alıp ele geçirmişlerdi. Bu hezimet sonrasında ertesi gün İspanyol milliyetçilerinin paramiliter yapılanması "silahlı escamotlar", merkezlerdeki CNT binalarına saldırılar düzenlemeye başlamışlardı.

Asturias ayaklanması hızlı büyümüştü. Özellikle La Felguera'da madenciler, İspanya Ordusu'yla çetin bir savaş veriyordu. CNT bu sırada da ele geçirdikleri kasabalarda halk meclisleri ve devrim komiteleri oluşturuyordu. Günlük yaşamsal ihtiyaçlarını işçiler kendi oluşturdukları komitelerle karşılıyordu. Bir yandan savaş sürüyor, bir yandan da devrim gündelik yaşamlara yayılıyordu.

UGT ise yoğun olduğu bölgelerde hiyerarşik komiteler kurarak kararlar alıyor ve kararları işçilere dayatıyordu. UGT'li sendika bürokratları oluşturdukları komitelerde anarşistleri dışlamaya çalışırken

“ *Asturias madencilerinin görkemli direnişinin ardından merkezlerde CNT’ye büyük baskı uygulandı. CNT’nin sendika büroları kapatıldı, sendika delegeleri tutuklandı. Anarşist günlük gazete Solidaridad Obrera’nın çıkmasını engellemek için gazete büroları ve matbaaları askerler tarafından basıldı.*

UGT’li işçiler anarşist işçilerle büyük bir dayanışma halindeydiler.

7 Ekim günü ordu güçlü bir donanma ile Aviles ve Gijon liman şehirlerine yaklaşıyordu. CNT’li delegeler silah yardımı almak için UGT’nin güçlü olduğu Madrid’e giderek silah depolarından silah istemişti. UGT Madrid’te gizli bir devrim komitesi oluşturmuş ve bu komiteye CNT’yi sokmamıştı. Komiteden silah isteyen CNT’li delegelere de silah verilmemişti.

Depolarca silahları olmasına rağmen hiçbir şekilde Asturias’lı anarşist madencilere silah gördermeyen UGT’nin bu tutumu ileride korkunç sonuçlar doğuracaktı.

Yetersiz sayıdaki silahla İspanya Ordusu’na direnen anarşistler Aviles ve Gijon’u kaybetmişlerdi. Ertesi gün de 2 liman kasabası daha kaybedilecekti. Bu liman kasabalarının düşmesi Asturias’ın kaderini değiştirecekti. İspanya Ordusu Asturias’a yaptığı askeri sevkiyatı gemilerle bu limanlardan yapacaktı.

Asturias madencileri silah yetersizliğine rağmen görkemli bir direniş sergiliyorlardı. Maden ocaklarından kamulaştırdıkları dinamitleri kendi yaptıkları mancınıklarla atarak İspanyol Ordusu’na karşılık veriyorlardı. Az sayıdaki silahında bir süre sonra mermileri tükenmiş ve Asturiaslı madencilerin ellerinde sadece dinamitleri kalmıştı. Bu dinamitleri arada metrelerin kaldığı çatışmalarda faşistlerin üzerine yakın mesafeden elle atarak kendilerini savunuyorlardı.

Asturias madencileri bu denli büyük bir direniş gösterirken, sosyalist sendika UGT ılımlı ve reformist bir koalisyon oluşturarak hükümete gelme düşüncesiyle hareket ediyordu. Genel grev direnişinin barışçıl olmasını istiyor, bu yüzden ellerinde bulunan depolar dolusu silahları İspanya Ordusu’na karşı direnen Asturias madencilerine ulaştırmıyordu.

Asturias madencilerinin görkemli direnişinin ardından merkezlerde CNT’ye büyük baskı uygulandı. CNT’nin sendika büroları kapatıldı, sendika delegeleri tutuklandı. Anarşist günlük gazete Solidaridad Obrera’nın çıkmasını engellemek için gazete büroları ve matbaaları askerler tarafından basıldı.

CNT uğradığı baskılara karşı yayınladığı bildiride “Bu kavgaya giriyoruz ve bu kavgayı kazanacağız. Kapanan sendika bürolarımızı tekrar açacağız” diyerek, faşist orduya meydan okuyordu.

Gözü kara Asturias maden işçileri ellerindeki az sayıda silahlarıyla 14 gün boyunca İspanyol Ordusu’na karşı direnmişti. Asturias Direnişi’nde yaklaşık üç bin maden işçisi Franco’nun başında olduğu İspanya Ordusu tarafından öldürülmüştü. Otuz beş bine yakın kişi de tutsak düşmüştü.

Asturias madencilerinin 1934 Ayaklanması’yla oluşturduğu direniş geleneği Franco rejimin iktidar döneminde de sürecekti.

1962-1963

Asturias madencileri

Asturias madencilerinin 1934’teki direnişleri, İspanya Devrimi’ni alevlendirmişti. Faşist Franco’nun ordusuyla iktidarı ele geçirmesinin ardından da madencilerin direniş geleneği sürmüştü. Asturias vadilerinden dağlara çıkan madenciler Maquis gerillarına katılarak madenlerde başlattıkları direniş öyküsünü dağlarda da sürdürmüşlerdi.

Faşist rejimin, grevleri yasa dışı ilan etmesine rağmen 1962 yılının bahar aylarında Asturias’da birçok maden ocağında küçük çaplı grevler başlamıştı. İlk dalga grevler başarı göstermiş ve 1963 yılında elli bin işçinin bir araya geldiği büyük bir grev örgütlenmişti. Grevlerin yasadışı ilan edilmesine rağmen Franco bu grevlerden korkmuş ve bu grevleri görmezden gelmişti. Basın da sansür uygulayarak direnişi görmezden gelmeye çalışmıştı. Maden işçileri Franco’nun sendikasını reddetmiş ve maden ocaklarında kendi temsilcilerini seçip gizli bir sendikal örgütlenme oluşturmuşlardı. Grevin giderek büyümesiyle, Franco, işçilerin tüm taleplerini kabul ederek grevleri durdurmaya çalışmıştı. Franco, talepleri kabul etmesine rağmen grevlerde ön plana çıkan anarşistleri tutuklamaya başlamış, hapishanelerde işkenceden geçirmişti. Bunun üzerine anarşistler faşistlerin binalarına bombalı saldırılar gerçekleştirmişlerdi. Beş bombalı saldırı sonrasında beş anarşist tutuklanmış ve iki anarşist boğularak idam(uygulanan idam yöntemi “garroted”) edilmişti.

1934 direnişiyle İspanya’da gelenek oluşturan Asturias madencileri 62-63 grevleriyle de faşist rejimin dizlerini tekrar titretmişlerdi.

2012’de de Gelenek Sürüyor

2012 yılında ise Asturias madencileri geleneklerinden hiçbir şekilde vazgeçmediklerini bir kez daha gösterdiler. Yarım asırdan fazla süren direniş geleneklerini ister diktatörlük olsun ister demokrasi adı altında olsun tüm baskılara rağmen sürdürdüler. 2012 yılında hükümetin kemer sıkma politikalarıyla kapitalizmin krizinin işçilere ödetilmek istenmesi üzerine Asturias madencileri grev başlattılar. Yolları keserek bir dizi eylem gerçekleştirdiler. Franco rejimine karşı dinamitlerle savaştıkları gibi bu sefer de patronların kolluk kuvvetlerine karşı sokaklarda çatıştılar. 1934 Direnişi’nde dinamitleri mancınıklarla atarak efsanevi bir direniş gösteren madencilerin torunları da 2012’de kendilerinin yaptıkları el yapımı havai fişek roketleriyle kolluk kuvvetlerine karşı direndiler. 2012 yılında Asturias madencilerinin sokaklara çıkması diğer sektörlerdeki işçileri de tetikledi. Grevin sekizinci gününde sekiz bin ulaşım işçisi aldıkları kararla greve başladılar. Örgütlü mücadeleleri sonunda iki ulaşım şirketiyle toplu sözleşme yapan işçiler, şirketin haksız maaş kesintisi yapmasını engellediler ve önceki kesintilerini de geri aldılar.

1934 yılında ayaklanan Asturias maden işçileri, 2012 yılına kadar süren bir öfkenin kıvılcımı oldular. Asturias’da faşist Franco ordusuna karşı başlayan direniş kültürü ödünç alınarak 2012’de de halen sürüyor.

CNT – Ulusal Emek Konfederasyonu. İspanya’da en çok üyesi bulunan sendikadır.

FAI – İberya Anarşist Federasyonu.

"Kapitalizme uyumlu Doğru Yaşam" Ödülü Sihirbaz Hayrettin'e

"Alternatif Nobel" olarak da bilinen Doğru Yaşam Ödülleri (Right Livelihood Awards) kapsamındaki Onur Ödülü bu sene Türkiye'den TEMA Vakfı Onursal Başkanı ve Kurucusu Hayrettin Karaca'ya verildi. Yapılan açıklamada ''Başarılı girişimciliği etkin çevrecilikle kaynaştırarak, doğal yaşamın korunması ve doğru yönetimini yaşamı boyunca bitmez tükenmez bir enerji ile desteklediğinden ve savunduğundan dolayı sayın Hayrettin Karaca, onur ödülüne lâyık görülmüştür" denildi.

Cem Boyner, Aydın Doğan, Faruk Eczacıbaşı, Rahmi Koç, Halis Komili, Osman Kavala, Mustafa Balbay, Sabri Ülker, Fikret Evyap, Hüseyin Özdilek, Asım Kocabıyık, Orhan Yavuz, Nihat Gökyiğit gibi birçok şirket sahibi isimlerin kurucusu olduğu "çevreci" TEMA'nın onursal başkanı Hayrettin Karaca'nın bu ödüle layık görülmesi pek şaşırtıcı değil. TEMA vakfının "kardeş" oluşumu Greenpeace'in Almanya Kurucu Başkanı Monika Griefahn'ın ve yine Greenpeace'in Latin Amerika Kurucu Başkanı Tani Adams'ın jüride olması ödülün Hayrettin'e verilmesini açıklıyor.

TEMA'nın bünyesinde barınan bu şirketlerin (HES) Hidro Elektrik Santral ihaleleriyle yaşamı birer rant aracına dönüştürmelerine rağmen, hokus pokuslarla şirketleri çevreci göstermeyi başaran sihirbaz Hayrettin'in körler sağırlar birbirini ağırlar kampanyasında onur ödülü alması tam isabet olmuş. Sadece HES değil, nükleer ve termik gibi ekolojik ve sosyal yaşamı yok eden başka ihalelerin altında da yine bu isimlerin imzası var. İşbirliği ve organizasyon inanılmaz derecede büyük. Devlet örtük yasalarla şirketlerin ve sahiplerinin işini kolaylaştırmak için her türlü zemini hazırlıyor. Şirket elemanları bu projelerin uygulanacağı bölgelerde halkı kandırma peşinde cirit atıyorlar. Şirketler "sosyal sorumluluk" projeleriyle sempatiyle katlediyor. Bazı Sivil Toplum Kuruluşları ve doğa dernekleri, "Truva atlığına" soyunan aracılar durumunda. Şimdi de küresel çapta bir otoriteye dönüşmüş nobellerle bu sihirbazların etkilerini arttırmak istiyorlar. Küresel kapitalizm, anlaşılan o ki yaşamın talan edilmesini görünmez kılan Hayrettin'in yaptığı sihirbazlıkları beğenmiş ki ödüllendiriyor. Ve ödülü hak eden Hayrettin ise artık daha daha "onurlu" bir sihirbaz oldu.

Marmara Denizi'nde Yaşam Tehlike Altında

Marmara Denizi'nde yaşayan canlılar üzerinde, Namık Kemal Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projesi kapsamında yapılan araştırma sonucunda Arsenik oranlarının normalden fazla çıktığı kaydedildi.

Özellikle midye, istakoz, istiridye, karides gibi canlıların bünyelerinde topladığı ağır metaller ve petrol türevlerinin insan sağlığı üzerindeki ölümcül etkileri biliniyor.

Bu araştırma, giderek kullanılmaz hale gelen su varlıklarının ve bu su varlıklarına bağlı olarak yaşanamaz hale dönüşen deniz ekosisteminin habercisi.

Olukkoyağı Köylüleri ÇED Toplantısını Eylemlerle Engelledi Şirket Köyü Terk etti

Çamlıyayla Tarsus sınırlarından geçen Kadıncık Çayı üzerinde Çamlıyayla Enerji Elektrik Üretim A.Ş. tarafından yapılması planlanan Hidroelektrik Santrali (HES) projesinin ÇED toplantısı, Olukkoyağı Köylüleri tarafından engellendi.

Toplantının yapılacağı salonu toplantıdan bir saat önce işgal eden köylüler, HES (Hidroelektrik Santrali) heyeti ve yetkililerin bilgilendirme toplantısı yapmalarına izin vermeyerek köylerini terk etmelerini istedi.

3 saat süren bir direniş sonucunda HES şirketi yetkilileri ile İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü temsilcileri toplantıyı gerçekleştiremedi.

Apar topar bir şekilde toplantı salonunu, ardından da köyü terk etti. Köylüler yaşam alanlarına HES yaptırmayacaklarını, şirket köylerini terk edinceye kadar mücadele edeceklerini söylediler.

Öyle Bir Maden ki Papua'dan Büyük

Papua yerlileri, atalarının ruhlarının dağlarında ormanlarında gezdiğine inanırlar, eğer öyleyse Papua'nın bugünlerini görünce içleri sızlıyordur. Papua'nın kutsal toprakları, kapitalizm tarafından katlediliyor. Batı Papua bölgesinde ormanlar keresteciler tarafından yok edilirken, dünyanın en büyük altın ve bakır madeni şirketi Freeport da bölgeye hem ekolojik hem de sosyal anlamda geri dönüşü olmayan zararlar veriyor.

Geçtiğimiz hafta Endonezya polisi grevdeki Freeport işçilerine ateş açtı birçok işçi yaralanırken bir işçi hayatını kaybetti.

Dünyanın en büyük altın madenini işleten Freeport şirketi Endonezya devletine en çok vergi ödeyen şirket. Devletin korumasındaki şirket bir yandan Papua ekosistemini yok ederken diğer yandan Papua halkına zarar veriyor.

Batılı Deri Şirketlerinin Çöplüğü; Hazaribagh

Bangladeş, dünya lüks deri ithalatının en fazla yapıldığı ülke. Ülkenin en önemli gelir kaynağı konumundaki deri endüstrisi, gecekondu bölgelerinde yaşayan insanlar için de büyük bir geçim kaynağı. Ancak yakın zamanda, İnsan Hakları İzleme Raporu çerçevesinde açıklanan gerçekler, ne bu bölgelerde yaşayan insanlar için ne de ekosistem için iyi görünüyor.

Deri tabakhanelerinde meydana gelen kimyasal salınımı nedeniyle, tabakhanelere yakın bölgelerde birçok hastalık kendini gösterirken, bölge ekosistemi yok olmakla karşı karşıya. Tabakhanelerde çalışan işçiler (özellikle Hazaribagh'ta çalışan 15 bin işçi) ülke ekonomisine 663 milyon dolarlık bir katkı sağlarken, tehlikeli kimyasallar arasında çalışıyor. Bu tabakhanelerden lüks deri ithali yapan şirketler içinse tabi ki bu işçilerin sağlığının bir önemi yok.

2005'ten bu yana, Hazaribagh'taki tabakhanelerin taşınması gündemde olsa da, devlet, ekonomisine büyük katkı sağlayan bu bölgeye henüz el atmak istemiyor. Hazaribagh'taki toprak ve havadaki kimyasal oranının fazlalığı ekosistemin yok olması anlamına gelse de, tabakhane etrafında yaşayan insanların yaşamlarını burada sürdürmekten başka çaresi yok.

Hazaribagh'tan ithal edilen ham deri, deri ürünleri ve özellikle ayakkabılar, özellikle batılı şirketlerin en çok aldığı ürünler arasında.Batının çöplüğü haline gelen bu coğrafyalarda yaşamını sürdürmeye çalışanlar ve ekosistem bu şirketlerin çok da umrunda görünmüyor.

İNSAN, HAYVAN, ŞEHİR...

> *Moskova'da sokak köpekleri, kendileri gibi şehir dışına itilmiş, banliyölerde yaşamaya mahkum edilmiş "kader ortakları" insanlar gibi, her sabah yiyecek bulmak için banliyö trenleri ile şehre iniyor, daha sonra kent merkezinde barınacak yerleri olmadığı için yine aynı trenlerle geri dönüyorlar.*

Özgür Erdoğan
ozgure@meydangazetesi.org

Türcülük, tıpkı faşizm ve ataerkillik gibi esası kendini otorite addedenin, kendisinden güçsüz olduğuna inandığı "öteki"ni aşağılama yok etme ya da en iyi ihtimalle umursamama ve yok sayma şeklinde kendini gösteren bir olgu. İnsan türüyle "ötekiler"in arasında dostluktan gerginliğe evrilen süreçte, gerginliğin en üst seviyeye çıktığı dönem ise şüphesiz ki bu ilişkiye kapitalizmin aracılık ettiği dönemdir.

Aslına bakılırsa, kapitalizmin yarattığı yaşam biçimi; insan-insan, insan-doğa ya da insan-hayvan ilişkilerinde hemen hemen aynı şekilde kendini var ediyor. Ömrü boyunca küçük bir ofiste bilgisayar karşısında yaşamaya, "efendileri"ne para kazandırmaya mahkum edilmiş bir insan köle haline gelirken, küçücük kafeslerde hareket dahi edemeden, bir sürü hormonla şişirilerek yine efendilerine para kazandırmaya mahkum edilen bir tavuk kapitalizm için sadece bir üründür. Neticede kölelik koşulları farklılaşsa da iki durum arasındaki en belirgin ortaklık her ikisinin de "köle" olmasıdır.

* * *

Bu benzerlik, son zamanlarda hayvan hakları kanununda yapılması planlanan ve kamuoyunda ciddi bir tepki ile karşılanıp rölantiye alınan değişiklik ile yine kendisini gösteriyor. Şehirleri hayvanlardan temizlemek için halihazırda olan bu yasayla beraber daha da artacak olan hayvan katliamlarını görünür olmayan alanlara çekmek gibi kaygılar içeriyor. İşte bahsettiğimiz benzerlik tam burada ortaya çıkıyor. Bu yasanın çıkışının, tam da kentsel dönüşümün aktif hale geldiği zamana denk düşmesi tesadüf mü bilinmez ama her iki türe de yapılmak istenen şey aynı: Kapitalizm, kentsel dönüşümle, yoksulları şehir dışına itip, banliyöler oluşturarak "yoksulluğu" görünmez kılmayı amaçlarken, sokak hayvanlarını da şehir dışındaki barınaklara tıkarak, yok saymaya bu sefer de "öteki yaşamları" görünmez kılmaya çalışıyor.

Devletin bu hamlesi karşısında, dört bir yanda kitlesel eylemler gerçekleştirilince tasarı olarak sunulan iki yasadan biri geri çekilirken, diğeri şubat ayını bekliyor. Tabi ki bundan sonra yapılacak hiç bir değişiklik ya da yeni yasa tasarısı bu soruna çözüm olamayacak.

Çünkü sorun, kimilerinin sokak hayvanlarını sevip sevmemesi değil, sorun kapitalizmin istediği "steril" kent yaşamını yaratmak adına ötekileştirdiklerini daha da ötekileştirmek. Dolayısıyla devlet, planlarına engel olabilecek her şeyi yok etmeye ya da görünmez kılmaya çalışıyor. Bu yüzden bu mesele hayvanseverlik penceresinden değil, ancak sorunu bütünlüklü gören bir bakış açısıyla yaklaşıldığında çözülebilir.

QR Kodlu Tüketim

Bir süredir, özellikle kalabalık yerlere konumlandırılmış reklam panolarında, ilanın hemen alt köşesinde gözümüze siyah beyaz küçük kutucuklardan oluşan garip bir şekil çarpıyor. Aslında yollardaki, otobüs ve metro duraklarındaki ilan panolarına, dergilere, gazetelere dikkatli baktığımızda, bu küçük kutucukların nasıl da hayatımızın birçok alanını işgal etmeye başladığını fark edebiliriz. Bu küçük kutucukların tabi ki bu reklamlarla ilgili olduğunu hemen hemen hepimiz hissetmişizdir muhakkak. Ancak yeni olan, bu tarz bir kodlama sistemiyle yaşantımıza girecek yeni tarz bir tüketim anlayışı.

QR kod (Quick Response), yani İngilizce Çabuk Tepki anlamına gelen kelimelerin baş harflerinden oluşan bir kodlama sistemi. farkı ise, tüketicinin bu iki aşama (reklam-satın alma) arasında kalan karar verme aşamasının hızla geçilmesi. Tüketici reklamdaki QR kodu gördüğü andan itibaren satın almaya koşullanmış bir hale geliyor.

QR kodları aracılığıyla yapılan tüketimin gittikçe büyük boyutlu bir hal alması, büyük market zincirlerinin ilgisini hayli çekmiş olacak ki, TESCO, Walmart gibi küresel market zincirleri yeni tarz bir market uygulamasına geçtiler; Virtual Store (Sanal Market).

Virtual Store tarzı tüketim, mekanlara ihtiyaç duyulmadan ürünlerin sadece QR kodlu reklamlarının bulunduğu duvarlara ya da panolara asılan afişler üzerinden tüketimin gerçekleştiği bir sistem. Sistemin daha iyi anlaşılması için

1994'te Japonya'daki Denso şirketi (Toyota'nın altşirketi konumundaki Denso, özellikle bu tarz teknolojilerin üretilmesinde çok etkin) geliştirdiği bu kodlama sistemi, ilk kez otomotiv sanayisinde kullanıldı. Denso şirketinin otomotiv sektöründe kullandığı bu sistem, daha sonra mobil cihazlara uyumlu hale getirildi. Dijital kameralı mobil telefonların kullanımının yaygınlaşmasıyla beraber, QR kod sisteminin kullanımı da arttı.

Özellikle küresel şirketlerin dikkatini çeken bu yeni reklam yöntemi şirketlere, daha fazla içeriğe sahip dolaylı mesajlar imkânı sağlıyor. Yani, herhangi reklamdaki QR kodu kaydeden mobil cihaz, kaydedilen görseli çözümleyerek, kullanıcıyı barkod içindeki internet adresine, e-posta adresine, telefon numarasına ya da iletişim bilgilerine yönlendirebiliyor. Sonuç olarak bu yöntem sayesinde, herhangi reklamı görüp reklamdaki QR kodu cep telefonuna kaydeden kişi, doğrudan reklamı yapılan ürünün sitesine girebilecek ve bu ürünü doğrudan satın alabilecek. Ürünü satın almak için bir yere gitmesine gerek kalmadan, "çabuk" bir şekilde bu ürüne ulaşabilecek.

Şirketlerin olumlu gördüğü bir başka durum da, bu "çabuk" satın alabilme durumunun, tüketiciyi daha iyi ikna edebildiğidir. QR kodlu tüketim sayesinde, artık reklamlar satın almadan hemen önceki aşama halinde. Eski sistemden

TESCO'nun Güney Kore'de uygulamaya geçtiği yöntemi incelemek önemlidir. Metro çıkışlarına yerleştirdikleri panolar sayesinde ürünlerin resimleri afişe ediliyor. Afişlerdeki ürünlerin hepsi, aynı marketteki sıraya göre sıralanıyor (yani sebze-meyve reyonu bir reklam panosuyken, süt ürünlerinin başka bir reklam panosu gibi sıralanması). Bu ürünlerin resimlerine iliştirilen QR kodlar sayesinde, metrodan inen bir kişi markete gitmeden, eve dönüş yolunun üzerinde alışverişini "çabuk" bir şekilde gerçekleştiriyor. Ürünlerin siparişi QR kod yöntemiyle TESCO şirketine ulaştırılıyor ve ürünün karşılığı olan para yine aynı yöntemle şirkete geçiyor. Şirket de ürünleri, tüketicinin adresine hızlı bir şekilde teslim ediyor.

TESCO, Güney Kore'de alışveriş sektörünün bir numarası haline gelmiş durumda. Bu yöntem sayesinde şirketler mekânsal marketlerden ve buna bağlı birçok giderden kurtulmuş oluyorlar.

Küresel tüketim sektörleri için daha fazla müşteri ve daha fazla kar anlamına gelen bu durum aslında, kapitalist tüketim kültürünün daha fazla yaşamımıza yayılması anlamına geliyor. Daha "çabuk" kar etmenin hesabını yapanlar, QR kodlarla yaşamı tüketim nesnesi haline dönüştürüyor ve yaşam alanlarımızı bir marketin reyonları haline getiriyor.

Mevsim yazdan sonbahara, tatilciler kentlerine, işlerinin başlarına döndüğünde, yani kent kalabalıklaşınca televizyonların da potansiyel izleyicileri artmış olur. Şimdi ellerinde kumanda ile televizyon karşısına geçme zamanıdır. Tam da bu zamanda, sıcakların başlaması, okulların kapanmasıyla sezon finaline eren dizilerin yeni döneme başlangıç ve yeni yeni dizilerin de ilk kez izleyici karşısına çıkarak reytinglerden reyting arama dönemidir. Etkilediği kalabalıklar ve toplum üzerindeki belirleyiciliğine bakılırsa büyük bir AVM açılışı gibi kurdeleli, devlet törenli bir merasimi de "hak" etmiyor değil.

Televizyonların kitle iletişim aracı olmanın ötesinde, reklam gelirleriyle karlı bir yatırım olduğunun keşfedilmesiyle kereste tüccarı da bu işe girmeye başladı, inşaatçısı da. Amaç kar üstüne kar sağlamak olunca yayınlanan yapımların da dizilerin de en geniş kitlelerce kolay anlaşılır, kolay tüketilir olması ön planda tutuldu. Ve hatta haberlerin.

Zaman zaman bir kaç farklı program ya da programcı ile bu genel görünüme uymayan yapımlar ya da diziler ekrana geldiyse de bunlar, çok geçmeden ya RTÜK tarafından ya da hükümetin bizzat kendisinin talimatıyla engelleniyor, kanallara yüksek cezalar geliyor, bizzat başbakan'ın TV sahipleriyle yaptığı yemekli toplantılardaki telkini uyarınca yapımlar bitiyor, yapımcılar ve sunucular kovuluyor.

İzleyici reyting ve reklam kıskacında

TV'lerin izlenme oranları reklamverenler için, reklamlar da diziler için önem kazanıyor. Yeter sayıda izleyici tutturamayan diziler sevilse de, kısmen nitelikli de olsa ekranda yer bulamıyor, kaçıncı bölümü yayınlanıyor olursa olsun yayından alınıyor. Diziler de bu kısır döngüde hem ekranda kalabilmek için daha popüler konulara, sansasyonel oyunculara yer veriyorlar hem de daha çok reklam yayınlanmasını mümkün kılmak üzere dizi sürelerini uzatarak her hafta en az 90 dakika bazen çok üzerinde dakikalara varan) bölüm hazırlıyorlar.

Herkesin en çok tv başında olduğu "primetime" zamanlarında diziler arası bu rekabet daha da kızışmakta, bütün kanallar en iddialı yapımlarını bu saatlerde yayınlamakta, bu durum bu saatlerde yayınlanan reklam süre ve ücretlerini de farklılaştırmaktadır. Dizilerin daha baştan para kazandıran "ürün" muamelesi görmesi, onları, patronlarınca kanallar arası alım satılır bir konuma sokmakta, kanallar arası geçişte astronomik transfer bedelleri telafuz edilmekte, ama bu "artı değer"den çalışanlara herhangi bir pay verilmediği gibi, aylıklarını gecikmeli de olsa alabilenler görece şanslı sayılmakta.

Televizyonun önündeki izleyici için ışıltılı bir dünya, o kanalın patronu için kazanç demek olan diziler ne yazık ki, kendi çalışanlarını yok sayıyor. Zaten çalışma koşullarının yapımcının insafına terkedilmiş olduğu dizi setlerinde tam olarak ne yaşandığı, çalışanların işsiz kalacağım korkusu ile sessizliklerini koruduklarından, gizleniyor. Kanallar arası rekabet yüzünden film yapım maliyetlerini daha da aşağı çekmeye zorlayan yapımcılar ve kanal sahipleri yüzünden zaten halihazırda var olan sömürü daha da katmerleniyor. Ne kanunda belirtilen çalışma sürelerine uyuluyor,ne sosyal güvenlik primleri ödeniyor ne işçi sağlığı ve iş güvenliği koşulları oluşturuluyor ne de ücret ödemeleri zamanında ve eksiksiz olarak yapılıyor. Film yapım şirketinin insafına kalmış set koşulları ise zaman zaman ölümle sonuçlanan "kazalara" da sebebiyet veriyor. Ekrana geldiğinde izleyici çekerek eğlendiren diziler, çalışanlarının ölümüne neden oluyor. Ölümle sonuçlanan

"Televizyonun önündeki izleyici için ışıltılı bir dünya, o kanalın patronu için kazanç demek olan diziler ne yazık ki, kendi çalışanlarını yok sayıyor.

Bir Dizi Sömürü

Gürşat Özdamar

Özellikle yakın tarihlerde çekilen ve büyük izlenme oranlarıyla herkesi ekranları başına kilitleyen pek çok dizi, resmi görüşün açıkça yeniden sunulmasına, otoritenin pekiştirilmesine hizmet ediyor.

çalışma ortamları, zaman zaman tersane çalışanlarını da geride bırakıp "setler Tuzla olmasın" dedirtecek seviyeye ulaşıyor.

Televizyon dizileri: İzleyenini de çalışanını da öldüren eğlence

Madenlerde gerçekleşen iş cinayetleri için "kader" denmişti. Ama bu "kader" maden işçileriyle sınırlamadı kendini. Dizi ve film setlerindeki ölümler de işçilerin "kaderi" kapsamına hızla alınıverdi.

Bir televizyon kanalında yayınlanmakta olan "Son Bahar" dizi setinde çalışan Zehra Sezgin ve Tülay Ergildi, uzun ve yorucu çalışma sürelerinden sonra set çıkışında kostüm kamyonu ile eve dönerken geçirdikleri trafik kazası sonucu yaşamlarını yitirdi. Bir diğer çalışan Deniz Altuntaş ise kazada yaralandı. Ağustos ayında da İstanbul Beykoz'da Eflatun Film'e ait "Şubat" dizisinin dekorlarını hazırlamak için günde 20 saat çalıştırılan işçileri taşıyan araç kaza yapınca 3 işçi hayatını kaybetti, 3 işçi de yaralandı. "Arka Sıradakiler" dizisinin setinde ise, Dizinin sanat grubu asistanlarından 26 yaşındaki Selin Erdem, set molası sırasında geçirdiği trafik kazasında hayatını kaybetti. Bu dizinin yönetmeni Hamdi Alkan ise bu olay sonrası yaptığı açıklamada set koşullarının ağır olduğunu belirtip "istemeyen bu işi yapmasın" diyerek tarafını belli edecekti.

Setlerde yaşanan ölümler sadece bu kadar değil elbette. Geçtiğimiz aylarda, sinema ve televizyon çalışanlarının sendikası Sine-Sen önünde bir araya gelen TV ve sinema set çalışanları, arkadaşlarının ölümlerine isyan etmekte haklılardı. Ama çalıştıkları setlerde üretilen TV dizisi ya da sinema filmlerinin başka türden ölümlere de neden olduğunu dillendirmediler. Oysa dün kendi arkadaşlarının ölümlerine neden olduğunu düşündükleri aşırı kar hırsının kitlelerce normalleştirilmesinde ve talep edilir olmasında kitle iletişim araçlarının rolü de son derece belirgin. Hele de halkının büyük çoğunluğunun, vaktinin çoğunu bu "renkli" ekran karşısında geçirdiği bir ülkede. İlk özel tv kanalını da "anayasayı bir kez" daha delerek kuran Özal, seksende faşist bir darbeye yenilen bir toplumun batıya entegrasyonu adı altında kapitalizme bağlanmasını arzuluyordu. Nitekim, önce TRT'nin yasaklı listesin-

deki sanatçıları kendi ekranında göstererek kabul gören bu "sihirli kutu", çok geçmeden iş bitimlerinin bile yayın saatine göre değiştirildiği Köle İsaura gibi, Yalan Rüzgarı gibi dizilerle evlerin vazgeçilmeziydi artık.

İzleyicinin kendi tekdüze yaşamına "canlı"lık katan programlarla daha da benimsenen TV, geçim sıkıntısı içindeki kişiler için de umut kapısı olmaya başladı, ama yarıştırarak. Tıpkı kapitalist sistemdeki gibi yani. Kazananların

İzleyicinin kendi tekdüze yaşamına "canlı"lık katan programlarla daha da benimsenen TV, geçim sıkıntısı içindeki kişiler için de umut kapısı olmaya başladı, ama yarıştırarak.

ve kaybedenlerin olduğu bir ideolojiye artık kimse yabancı değildi. Bu durum yerli olsun yabancı olsun dizilere yerleştirilmiş alt metinlerle, küçük gibi görünen diyaloglarla her gün tekrarlandı, pekiştirildi. Sonrasında, kazanmak o kadar "meşru" ve "aleni" bir hal aldı ki, yatak odalarımıza varıncaya değin her anımızın kameralarca görüntülenmesi, muhafazakar bir toplum iddiasındaki bu ülkede bile tuhaf kaçmadı.

Özellikle yakın tarihlerde çekilen ve büyük izlenme oranlarıyla herkesi ekranları başına kilitleyen pek çok dizi, resmi görüşün açıkça yeniden sunulmasına, otoritenin pekiştirilmesine hizmet ediyor. Hem gerçeği çarpıtan, hem de toplumdaki kimi ayrımları zorlayıp düşmanlık edebiyatıyla militarizmin sözcülüğü görevini üstlenen bu diziler, izleyenlerin kendilerini dizideki karakterlerden birisi sanmaya ya da onlar gibi davranmaya varacak biçimde etkisi altına alıyor, bütünüyle hipnotize ediyor. Kısaca, bu dizileri yoğun bir biçimde izleyenler kendileri olmaktan çıkıyor, dizi kahramanı olma tutkusuyla bir nevi kendi kişiliklerini öldürüyorlar.

İlk özel tv kanalını da "anayasayı bir kez" daha delerek kuran Özal, seksende faşist bir darbeye yenilen bir toplumun batıya entegrasyonu adı altında kapitalizme bağlanmasını arzuluyordu.

Dün, setlerdeki çalışma koşullarının kötülüğünden söz ederek haklı taleplerini dillendiren set ve dizi çalışanları bunları bilmiyor olamaz. Kendi acılarına destek arayışlarının, kendilerinin de emek verdiği bu dizilerin beyinlerini hapsettiği boş bedenlerde yankı bulamayacağının farkında olmalılar. Belki bugün kendileri gibi üzülüyormuş görünenlerin "kısa bir reklam arası"nda yanlarında olup olmayacağının garantisi ise elbetteki yok.

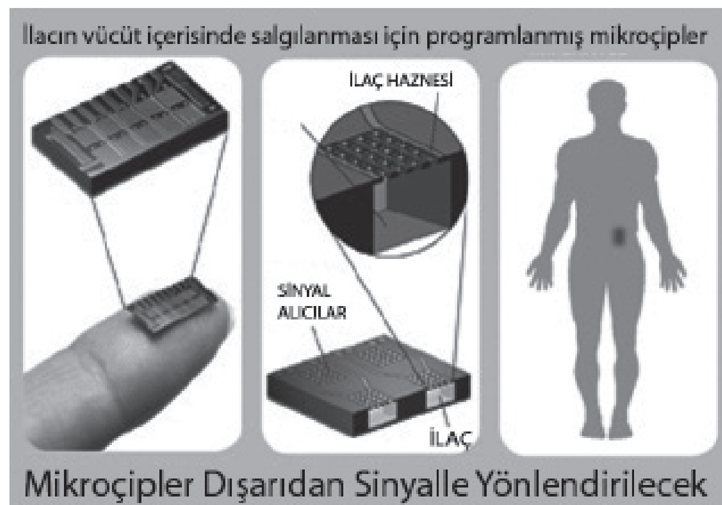
Karlı olmayan bir diziyi yayından alan televizyon kanalları ve onu elinde bulunduran egemen anlayış, hiç şüphe yok ki kendi setlerinde çalışanlarının haklarını da vermeyecek, çalışanlar, emekleriyle varettikleri TV'lerin büyülü ve gösterişli dünyalarında, bir haber değeri olarak bile yer bulamayacak.

Sevgiyi Facebook'un Kollarında Tadacağız!

Amerikalı bir üniversite öğrencisi "kablosuz ağ teknolojisi ile sarılmayı" olanaklı kılacak bir yelek tasarladı. "Giyilebilir sosyal medya projesi" olarak tanımlanan yelek, Facebook kullanıcısının profildekinde ki paylaşımları beğenildikçe, şişerek o insanda sarılma hissiyatı uyandıracak. Projenin yaratıcısı Chow, bu yelekle beraber "uzun mesafeli ilişkileri, yakına taşımayı amaçladıklarını" belirtti.

Bu proje hayata geçer mi bilinmez ama kapitlizmin içinde bu denli yalnızlaşan bireyin, çareyi Facebook'un suni kollarında araması bizlere karanlık bir ütopyanın eşiğinde olduğumuzu düşündürüyor.

Mikroçipli İlaçlar Yakında Reçetelerde

Amerikan İlaç ve Gıda İdaresi, ilk dijital yutulabilir ilaç için onay verdi. Mikroçipli ilaçlar sayesinde hastanın tedaviye vereceği tepkisinin izlenebilecek olması, ilaçların dozunun veya türünün değiştirilebilmesine olanak veriyor. Kanın içinde eriyebilecek bu ilaçlarla beyin hastalıkları ve sinirsel hastalıkları olanlara doğrudan müdahale edilerek olumlu sonuçlar alınması planlanıyor. Kanserli hücrelerden, mikrop ve bakterilere kadar etkin bir mücadele yöntemi gibi gösterilen bu mikroçipli ilaçların, insan vücudunda nasıl olumsuz sonuçlara yol açacağı çok da fazla dile getirilmeyenlerden. Özellikle hücrelere doğrudan müdahalesiyle, karmaşık elektronik özellikler yüklenebilen bu cihazların insana vereceği zararlar sadece biyolojik değil. Hastaların tepkilerini bilgisayar gibi not edecek bu mikroçipli hapların tepkileri yönlendirebilme potansiyeli de, dikkatten kaçmaması gerekenler arasında.

Dünyadaki Her Yedi Kişiden Biri Facebook Kullanıyor

Dünya nüfusunun, Mart 2012'de 7 milyarı aştığı tespit edilmişti. Bu sayının 2020'de 8,5 milyara ulaşılacağı tahmin ediliyor.

Facebook kurucusu ve dünyanın sayılı zenginleri arasındaki sahibi Mark Zuckerberg, yaptığı açıklamayla Facebook kullanan sayısının 1 milyarı aştığını duyurdu. Yani dünyadaki her 7 kişiden biri Facebook kullanıyor. Zuckerberg yaptığı açıklamada, bu durumdan gurur duyduğunu ifade ederek Facebook kullanıcısı herkese teşekkür etti.

Bir milyarı aşan insanın, sosyalleşme ve sanal kişiliklerini ifade alanı olan Facebook, kullanıcı sayısını katlayıp reklam gelirlerini arttırıyor.

"Beğen"lerle, "Dürt"lerle, "Paylaş"larla bir sosyal ağ yaratan Facebook sosyal ihtiyaçları da bu ağ içerisinde belirliyor. Yaşamlarının bütün zamanını bu sosyal ağ üzerinden "paylaş"arak sosyalleşen kullanıcılar, bu ağ üzerinden yarattıkları karekterleriyle sanal gerçekliğin tüketicilerine dönüşüyor.

İhtiyaçları kendi yarattığı sosyal ağlar üzerinden belirleyen ve karşılayan Facebook'un günden güne sayısı bir milyarı aşan kullanıcılarının sürekli artması ise kaygılandırıcı görünüyor.

Soyunma Kabinlerine İhtiyaç Kalmayacak

Kıyafet alırken, uygun bedeni bulmakta zorlanıyor musunuz?

Söz konusu daha hızlı tüketim olunca teknoloji sınır tanımıyor. Bir Kanada şirketi "Benzersiz Çözümler" (Unique Solutions) adıyla soyunma kabinlerinin yerini alacak başka bir kabin üretti. Tamamıyla saydam olan bu kabinde soyunmanıza gerek yok. Çünkü radyo frekansları deriniz üzerindeki su taneciklerine çarparak vücudunuzun koordinatlarını belirliyor ve bedeninizin tam ölçüsünü çıkartıyor. Üstelik bunu kabinden basılan basit bir barkod ile heryere taşıyabiliyorsunuz, böylece tam üzerinize göre giysileri soyun-giyin derdi olmadan bulabiliyorsunuz.

Elbette bu teknolojinin kullanılabileceği başka alanlar da var. Yapılan bir araştırmaya göre giysi alırken online alışverişi tercih etmeyen insanların oranı %72. Ancak bu yeni kabinlerde aldırdıkları ölçülerle kişiler artık kendi koordinatlarını vererek online alışverişte de "acaba bana uyar mı?" derdinden kurtuluyor. Diğer taraftan bir çok online giysi satış şirketi ve bu şirketlerle komisyon ortaklığına giren "Benzersiz Çözümler" ya da başka kabin şirketleri karına kar katmaya devam ediyor.

YALINAYAK

Evli Tutsağa "Eşiyle 24 Saatlik Görüş Odası" Bir Ödül mü? Yoksa Bir Ceza mı?

Uzun süreli hapis cezası alan tutsaklar yıllarca eşleriyle görüşememekteler. Bu nedenle tutsaklar aynı zamanda eşleriyle, çocuklarıyla olan bağlılık ve birliktelik duygusundan da yoksun bırakılmaya tutsak edilmişlerdir. Adalet Bakanlığı, bir yıldan uzun bir süreden bu yana dillendirdiği "Ceza ve Güvenlik Tedbirleri İnfazı Hakkında Kanun'da" tek maddelik bir değişikliğe giderek, evli olduğu tespit edilen 50 bin tutsağa, cezaevinde oluşturulacak "oda tipi" evlerde eş ve çocuklarıyla birlikte 24 saat geçirebilme hakkından bahsediyor. Tutsakların bu haktan 4 ayda bir kez faydalanması öngörülüyor.

Bu kapsamda Avrupa ülkeleri, ABD, Kanada, Azerbaycan ve İran'daki uygulamalar ve Türkiye'deki bütün cezaevlerinin fiziki şartları incelendi. Proje kapsamında, tutsakların eşleriyle birlikte kalabilecekleri yerler "oda tipi" ev şeklinde düzenlenecek. Bu evlerde televizyon, mutfak, banyo gibi bir evde olması gereken her şeyin mevcut olmasından da bahsediliyor. Ancak tutsaklara bu tür hak tanınması durumunda bu hakkın hiçbir koşula bağlanmaması, uzun süreli hapis, kısa süreli hapis, F tipi, normal cezaevi ayrımı yapılmaması keza bu hakkın tutuklu ve hükümlülere karşı bir ödül - ceza gibi kullanılmaması, yani iyi halli olup olmadığı disiplin cezası alıp almadığına bakılmaksızın bu haktan herkesin eşit şekilde yararlandırılması konusunda tutsakların ciddi şüpheleri söz konusu. Kanunda ki tek maddelik değişiklik örneğin disiplin cezası almayan evli tutsaklar için geçerli olacak. Bu da demek oluyor ki çoğu siyasi tutsağın gerekçesiz bahanelerle disiplin cezası aldığı cezaevi koşullarının da bu uygulamanın kimleri kapsayacağına da şüpheyle bakılıyor. Son dönemlerde disiplin cezalarına bağlı olarak çoğu tutsak görüşme yasaklarıyla tecrit edilmiş ve yanlızlaştırılmak istenmiş bir durumdayken, ileri derecede hasta tutsaklara yönelik tedavi imkanları hiç bir şekilde sağlanmazken yani cezaevlerinde bu kadar sorun varken, bunlar halledilmeden bu söylenenler tutsaklara ve tutuklu yakınlarına samimi ve gerçekçi gelmemektedir.

Tutsakların birbirleriyle yaşadığı duygusal bağlanmalar, ortaya çıkan hamilelikler vb. durumlar devlet nezdinde hep bir skandal olarak görülmüş ve bu şekilde yansıtılmıştır. Cezaevi müdürlerinin "sorumluluğu yüksek", gardiyanların "peçetecilik mi yapacağız" diye karşı çıktıkları bu yeni uygulama peki neden şimdi devreye sokulmak isteniyor? Yoksa başka skandalların üstünü örtmek için mi?

Aramıza duvarlar örenlerin, bizleri birbirimizden koparanların emriyle 8 m2 lik odalarda değil, özgür bir yaşama tutsak edilmemiş yüreklerin, sınırsız buluşması temennisiyle...

Kullan at Kılavuz

Bildiri Dağıtırken Polise ve Zabıtaya karşı:

Herhangi bir konuda düşünce ifade eden, fikir yaymak veya eylem ya da etkinliğe çağrı amacıyla kullanılan bildiriler, çoğu zaman polisler ve belediye görevlileri tarafından terörize edilmeye çalışılır. 'Ne yapmaya çalışıyorsun, burada bildiri dağıtamazsın' gibi beylik cümlelerle külhanbeyliği dışında hiçbir kanuni dayanağı olmayan polis ve zabıtaların bu uygulaması, izin dahi gerekmeyen bir eylemin kanundışı bir şekilde engellenmeye çalışılmasından başka bir anlam ifade etmez.

Sokakta bildiri dağıtmak için izin almak gerekir mi?

Hayır gerekmez. Yürürlükten kaldırılan 2908 sayılı dernekler kanunun 44. Maddesine göre bildiri dağıtmak ilk düzenlemesinde izne tabi iken, daha sonra yapılan değişiklikle 2908 sayılı Dernekler Kanunu yürürlükten kaldırılınca, yeni dernekler kanununda ve başkaca kanunlarda bildiri dağıtılmasını yasaklayan veya izne tabi tutan bir hüküm bulunmadığından bildiri dağıtmak için izne gerek yoktur.

Peki zabıta, yalnızca bildiri dağıttığım için bana ceza kesebilir mi?

Hayır kesemez. Eğer dağıttığın bildirinin içeriği, vergiye tabi tutulan "ilan ve reklam" cinsinden değilse, bu bildiriler zabıtanın görev alanında dahi değildir. Bildirinin içeriğine bakan zabıtaya tek söylemeniz gereken, bildirinin herhangi bir ilan ve reklam içermediği, dolayısıyla vergiye tabi olmadığı, kendi işine bakması gerektiği olacaktır. 'Kaldırımı işgal ediyorsun' gibi bir sebep göstererek, sizi bulunduğunuz yerden uzaklaştırmaya çalışan zabıtaya, kaldırımların insanların kullanması için yapıldığını hatırlatabilirsiniz. Örneğin bildirinizin dağıttığınız kişiler tarafından yere atıldığını ve dolayısıyla çevreyi kirlettiğinizi iddia edebilirler. O zaman cezanın size değil, bildiriyi yere atana kesilmesi gerektiğini söyleyin. Eğer zabıta sizi bu konuda rahatsız etmeye devam eder, ya da polis çağırmakla tehdit ederse, hiç çekinmeden polis çağırmasını isteyin.

Peki polis bildiri dağıttığım için beni karakola alabilir mi?

Hayır alamaz. Bildiri dağıtmak, içeriğinde "kuvvetli suç ihtimali" taşımadığı müddetçe ancak Kabahatler Kanunu çerçevesinde idari ceza yaptırımına maruz kalabilir. Polis ve zabıtalar politik bildiri dağıtımlarını genellikle 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun arkasına sığınarak engellemeye çalışırlar. Kabahatler Kanunu'na dayanan bir eylemden dolayı vatandaşı karakola davet etmeye çalışan polise karşı ne yapılması gerektiğini, Meydan Gazetesi'nin 2. sayısında bahsetmiştik.

Bildirinin içeriğini inceleme gibi bir bahaneyle karakola davet eden polis ise derhal geri çevrilmelidir. Çünkü bildiri dağıtıldığını gören polis, ilk önce 'normal bir vatandaş' gibi bildiriden bir adet temin etmelidir. Bildiriyi 'normal bir vatandaş' gibi okuduktan sonra bildirinin içeriğinin suç olduğuna dair kuvvetli şüphe duyması durumunda, günün nöbetçi Cumhuriyet Savcısı ile görüşmek durumundadır. Eğer mümkünse bildiriyi Cumhuriyet Savcısı'na ulaştırarak, mümkün değilse bildiri metnini okuyarak Cumhuriyet Savcısı'nın talimatları doğrultusunda hareket etmek zorundadır. Yani hiçbir polis, kendi başına bir bildirinin suç içerdiğine dair kuvvetli şüphesi olduğunu vatandaşa iddia ederek kişiyi karakolda alıkoyma hakkına sahip değildir. Kuvvetli şüphe olması durumu' ise, örneğin anarşizm ideolojisinin propagandasını yapmak gibi 'bir fikri yargılamaya yönelik' bir nedene dayanarak değil, bildirinin içerisinde geçen herhangi bir terör örgütünün adı gibi, kesin ve net; yani kuvvetli şüpheye yer bırakacak ölçüde suç delili taşıyorsa geçerlidir. Polis, ancak bu usulü kullanarak bildirilere el koyabilir, ya da kişiyi karakola çağırabilir. Savcının sizin karakola alınmanıza talimat vermesi halinde ise, derhal avukatınızı karakola çağırmanız gerekmektedir.

Çikolata

Gizem Şahin
gizem@meydangazetesi.org

Gülüşünün kıyısına bulaşmış çikolatayla arkadaşlarını izliyordu. Adına mutluluk denen duyguyu sonunda tatmıştı. Ve bu duygunun tek başınayken eksik kalacağına artık inanmıştı.

Sokakta oynarken bir araba geçerdi. Büyük bir arabaydı ve üzerine resmedilmiş çikolatalara dudakları aralıklı bakarlardı. Gece hemen hepsinin rüyalarını süsleyen çikolatalar, arabanın şoförünün siluetiyle kâbusa dönüşürdü.

Adamın kocaman gövdesi, düşük omuzları, omuzlarının ucunda da neredeyse ayaklarına dolaşıp O'nu yere devirecek kadar uzun ve hareketsiz kolları vardı. İri gözleri çocukları görünce daha da irileşir, yüzünde iki çukura dönüşür, bakıldığında sonu gelmeyen bir düşüşe geçtiğin hissiyatını yaratırdı.

Belki düşünü kurdukları çikolatalar yüzünden, belki adamın iri gözlerinin içinde ne olduğunu merak ettiklerinden. Ama muhtemelen çikolatalar yüzünden çünkü şu an gülüşerek çikolata yemek, adamın gözlerinin içinde yuvarlanmaktan daha iyi bir fikirdi onlar için.

O gece düşlerini eylediler. Oyun oynamayı ertelediler ve gölgelerinden daha büyük biri gibi planlarını yapıp beklemeye başladılar. Beklerken bir saatin içinde altmış dakikanın, bir dakikanın içine altmış saniyenin saklandığını fark ettiler. Zaman geçmiyordu sanki. Korkuyorlardı, heyecanlanıyor en çok da kızıyorlardı. Kızıyorlardı çünkü oyun oynamayı öğrendikleri yeri, tepedeki çimenliklerini ellerinden almışlar, kocaman bir market yapmışlardı. Şimdi bütün çikolataları oraya götürüyorlardı. Kimse yiyemiyordu. Çikolataların sonunun geldiğini, bu yüzden bütün çikolataları bulup oraya depoladıklarını düşünüyorlardı sık sık.

Düşüncelerinden sıyrıldılar çünkü kamyon sokağı dönmüş, adım adım yaklaşıyordu. İşte başlıyorlardı. Kafalarına kapüşonlarını geçirdiler ve bir yüze sahip oldular. Her şey düşledikleri gibi gitti. Dokunabildikleri bütün çocukların gülüşlerinin kıyısına çikolata bulaştırdılar.

Polis Muhabirlerini Kendi Yetiştirecek!

Polis Akademisi Başkanı Remzi Fındıklı, yakın zamanda kendi muhabirlerini yetiştireceklerini duyurdu. Bundan önce de Polis Akademisi, Anadolu Ajansıyla beraber Savaş Muhabirliği Kursu açmıştı.

Geçtiğimiz günlerde, polis akademisinin yeni akademik yılı açılış töreninde konuşma yapan Fındıklı, yakın zamanda Polis Akademisi bünyesinde "Polis Muhabirliği" kursu açmak için hazırlıklara başlandığını belirtti.

Önceki dönemde Polis Akademisi'ne bağlı Uluslararası Sınır Aşan Suçları Araştırma Merkezi (UTSAM) ve Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde Anadolu Ajansıyla beraber "Savaş Muhabirliği" kursu açılmıştı. "Polis Muhabirliği" kursu da yine aynı kurumların bünyesinde açılacak.

Konuyla ilgili açıklama yapan ÇGD'den (Çağdaş Gazeteciler Derneği) Ahmet Akabay ise: "Bunun adı, 'polis gazeteci' yetiştirmektir. Eskiden 'asker gazeteciler' vardı, şimdi de 'polis gazeteci' yetiştirmeye kalkışıyorlar. Asker 'asker muhabiri', polis 'polis muhabiri' yetiştirecekse o zaman diplomasi muhabirlerini Dışişleri Bakanlığı, belediye muhabirlerini de Belediyeler Birliği yetiştirsin. Pavyonlar da magazin muhabiri yetiştirsin, olsun bitsin." diyerek tepkisini ifade etti.

Polis ve asker sık sık ısmarlama haberler yaptırdığı ana akım medyanın performansından pek memnun kalmamış olmalı ki, kendi haber ağlarını kurmaya karar vermişler. Anlaşılan o ki, bundan sonra karakollardan ve kışlalardan gelen "intihar" haberleri artış gösterecek!

Polis Dayağının Tanığı Mahkemede"Ben Olsam Ölmüştüm" dedi

Taksim Polis Merkezi'nde biri komiser 12 polis tarafından maruz kaldığı şiddet nedeniyle dalağı alınan Mehmet Nezir Çirik'in polislerce dövülmesine tanık olan Murat A., ifadesinde: "Ben olsam ölmüştüm." dedi.

Taksim Polis Merkezi'nde maruz kaldığı şiddet nedeniyle patlayan dalağı alınan 35 yaşındaki Mehmet Nezir Çirik'e işkence ettikleri iddiasıyla 12 polisin yargılandığı davada tanık olarak dinlenen Murat A., "Öldüresiye dövdüler. Kafasına ve değişik bölgelerine vurdular. Ben olsam ölmüştüm "dedi.

Davada Kemal A. ve Murat A. tanık olarak dinlenirken, Murat A. ifadesine şunları söyledi:

"Çirik ve arkadaşı bulunduğum nezarethaneye getirildi. Adam sigara içmek istediğini söyledi fakat zorla nezarete soktular. Bu defa bütün polisler gelip şahsı tekme tokat öldüresiye dövdüler. Hatta kafasına ve değişik bölgelerine vurdular. Ben olsam ölmüştüm. Bu arada dövülüp nezarete konan şahıs polislere 'Kürt olduğumdan dolayı bunları yapıyorsunuz' diye bağırdı."

"Polis Türkçe konuşmaları için ikaz etti"

Diğer tanık Kemal A. ise ifadesinde şöyle dedi: "İki kişinin Kürtçe konuştuğunu duydum. Polis Türkçe konuşmaları için ikaz etti. Sonra o iki kişi bizim bulunduğumuz nezarethaneye geldi. 'Kürtçe konuştuğumuz için bunlar oldu' dediler. Polisler geldi. Ellerinde biber gazı vardı. Korunmak için yüzümü kapattım. Polislerin biber gazını kimlere sıktığını görmedim."

Diyarbakır'ın Yeni Emniyet Müdürü'nden İtiraf:
İnsanların çektikleri acıları yüreğimizde hissettik

12 Eylül 1980 yargılamasında şu an hayatta bulunan iki eski generalin açıklamalarıyla darbe döneminin gizli kalmış detaylarının aydınlanmasını umarken, 1990'lı yıllarda Diyarbakır'da emniyet müdürlüğü yapmış istihbaratçı bir polisten ilginç açıklamalar geldi.

1991 ile 1996 yılları arasında Diyarbakır'da görev yapan ve bir süre önce Siirt'ten Diyarbakır'a atanan emniyet müdürü Recep Güven bir anlamda itiraf niteliği taşıyan konuşmasında "İnsanların çektiği acıları biz de yüreğimizde hissettik. Boşaltılan her köyün aslında geleceğimizde tehdit olduğunu biliyorduk. Meçhule giden insanların herhangi bir sisteme tabi olamayacağını da biliyorduk. Belki bir mecburiyetti, belki acil bir karardı. Geçmişi eleştirmek gibi bir olumsuzluğa girmek istemem. Ama bugün yaşadığımız sorunun temelinde bu var." diyor.

Son zamanlarda Kürt açılımı ekseninde atılan adımların belki de en ilginçlerinden birisi olan bu konuşmada "bir çocuk dağa çıkıyorsa bunda hepimizin payı var" ve "ölen teröriste ağlamıyorsanız insan değilsiniz" diyen Recep Güven'in eminiz daha anlatacak çok şeyi vardır, olmalıdır. Gözaltında kayıplardan tut da, faili meçhullere, kireç kuyularına gömme olayları dahil pek çok olay aydınlatılmayı bekliyor. Bir çok olayda sorumlu olan komutanların, emniyet görevlilerinin ya da politikacıların isimleri bilinmesine, bunlar hakkında davalar açılmasına rağmen mahkemelerin bu olayları örtbas etme gayretleri ortada. **Recep Güven'in de yıllar sonra kimi olayları özeleştiri adı altında itiraf etmesine rağmen elini kolunu sallayarak dolaşmaya ve hatta şimdiki görev yeri olan Diyarbakır'da da hak ihlalleri ile dolu bir görev yürüteceğini tahmin etmek hiç de zor değil.**

POLİS ŞİDDETİ BU KEZ POLİSE YÖNELDİ

Çevik Kuvvet Müdürlüğü'nde görevli polis memuru görev esnasında komiserine selam vermediği ve şapkasını takmadığı gerekçesiyle önce azarlandı, sonra 8 komiser tarafından bir odada 6 saat dayak yedi.

Neredeyse gün aşırı ajanslara düşen polis şiddeti haberleri, "şiddet" fiili değişmemekle birlikte, bu kez yöneldiği özne, farklılaşarak gündemde.

İstanbul Çevik Kuvvet Şube Müdürlüğü'nden komiser S.A ve polis memuru S.K, geçtiğimiz günlerde oynanan Galatasaray - Eskişehirspor maçında görevliydi. İddiaya göre komiser S.A, polis memuru S.K'yı önce kendisine selam vermediği, sonra da şapkası olmadığı gerekçesiyle azarladı. Maç bitimi şubeye döndükten sonra ise S.A, polis memuru S.K'yı komiserlerin bulunduğu bölüme çağırarak, yanında bulunan yedi komiser arkadaşıyla birlikte saldırıp dövmeye başladı. S.A, 8 komiser tarafından dövüldükten sonra bir odaya kapatılarak 6 saat boyunca buradan çıkmasına izin verilmedi.

Olaya şahit olan bazı polis memurlarının diğer arkadaşlarına haber vermesiyle Çevik Kuvvet Şube Müdürlüğü'nün önünde, arkadaşlarının akıbetini merak eden yaklaşık 100 çevik kuvvet polisi beklemeye başladı. Arkadaşlarının can güvenliğinden "haklı olarak" oldukça endişe duyan polis memurlarının sayısının giderek artması karşısında S.K, kapalı tutulduğu odadan çıkarılarak, gece saat 02:00 sıralarında Bayrampaşa Devlet Hastanesi'ne sevkedildi ve darp edildiğine dair rapor aldı.

GECEKONDULULAR

Evimiz, Toprağımız ve Oyumuz Yok!

"Bölgede yaşayan altı bin gecekondu sakininin örgütlenip, yıkıma karşı çıkmasıyla kendini gösteren Abahlali baseMjondolo (gecekondulular) hareketi bugün 30 ayrı yerleşim yerinde onbinlerce insanın katılımıyla, bürokratlardan ve politikaclardan kurtulmuş meclis dışı bir siyasetin, nasıl var olabileceğini doğrudan eyleme, doğrudan demokrasiye ve öz-örgütlülüğe dayanarak gösteriyor.

Güney Afrika'da Durban Kenti'nin banliyölerinden doğan Abahlali baseMjondolo Hareketi (AbM-Gecekondulular) 2005 Mart'ında, evlerinin yıkılmasını istemeyen Kenneth Road halkının, aynı isimli caddeyi trafiğe kapatmasıyla ortaya çıkıyor. Bölgede yaşayan altı bin gecekondu sakininin örgütlenip, bu yıkıma karşı çıkmasıyla kendini gösteren hareket bugün 30 ayrı yerleşim yerinde onbinlerce insanın katılımıyla, bürokratlardan ve politikaclardan kurtulmuş meclis dışı bir siyasetin, nasıl var olabileceğini doğrudan eyleme, öz-örgütlülüğe ve doğrudan demokrasiye dayanarak gösteriyor.

Adından da anlaşılacağı gibi "Gecekondulular Hareketi, G.Afrika'daki metropollerin dışına itilmiş yoksulların barınma hakkı talebiyle ortaya çıkmış bir hareket. Aslında G.Afrika'da barınma sorunu, Beyaz İktidarın bu bölgeyi talan etmek için gelmesi ile başlayan, Apertheid Rejimi ile devam eden ve 1994'te, Güney Afrika'yı "özgürlüğü"ne kavuşturan ANC'nin iktidara gelmesi ile iyice pekişen bir sorun. 1994'de Apertheid Rejimi'nin yıkılması ile barınma hakkı arzularını daha yüksek sesle söylemeye başlayan yoksul halk, yeni hükümetten bu sorunun çözüleceğine dair aldıkları sözlerin karşılığında evlerini başlarına yıkmaya gelen dozerlerle kar şılaşmışlardı.

Aslında, ülkenin yeni-siyah iktidarı, icraatları göz önüne alındığında beyazlardan pek farklı değildi. Irk ayrımı, olanca hızıyla artıyor, yolsuzluklar, sosyal adaletsizlik almış başını gidiyor, bu sömürü ortamında başını kaldırmaya çalışan herkes, yeni iktidarın şiddetinden payına düşeni alıyordu. Bölgede çıkarı olan küresel kapitalistlerin (özellikle maden şirketlerinin) tüm isteklerini geçmişin faşist Ulusal Parti'yi aratmayacak şekilde uygulayan ANC Hükümeti, 2001 yılında UNH'nin (United Nation Habitat) "Metropolleri Temizleme Planı" için pilot bölge olarak, G. Afrika'nın Durban kentini seçmesiyle beraber, bölge halkına verdiği sağlıklı ve yaşanabilir evler sözünü unutup, yoksulların, teneke kutulardan yaptığı derme çatma kulübelerini yıkma kararı almıştı.

Bu koşullar altında kendiliğinden oluşan bir hareket olarak ortaya çıkan AbM, zamanla barınma sorununu aşarak, hayatın tüm alanlarına yayıldı ve sokak satıcılarının örgütlenmesinden büyük seçim boykotlarına kadar, kolektiflerinin bulunduğu her yerde hareket edebilen ve söz söyleyebilen bir yapı haline geldi.

Yıkım planlarının uygulanmaya başladığı ikinci yoğun dönem ise G. Afrika'nın ev sahipliğini yaptığı 2010 Dünya Futbol Şampiyonası hemen öncesine denk geliyordu. 2007 yılında ve 2008'in başlarında, ülkeye gelecek sermayenin ve yabancı turistlerin "steril" bir ortamla karşılaşması için halihazırda devam eden saldırılar arttırılarak, yıkımlara hız verildi. Bir çok şehirde, gecekondu bölgelerindeki derme çatma kulübeler yıkıldı. Gecekonduluların sert direnişleri ile karşılanan yıkımlar bazı bölgelerde engellenebildi ama bir çok bölge Dünya Kupası bahane edilerek talan edilip, küresel kapitalist şirketlere servis edildi. Aslında, bu tip büyük spor organizasyonları "kentsel dönüşüm" için hep bir kılıf olarak kullanılmış, geçtiğimiz senelerde de Olimpiyat Oyunları bahane edilerek Çin'de 1.500.000'a yakın kişi Güney Kore'de ise sadece Seul şehrinde 750.000 kişi yerinden edilmişti

Hareketin gelişmesindeki dönüm noktalarından bir tanesi de, güvencesiz ve yasa dışı bir şekil-

Özgürlük(SÜZLÜK) Günü (UnFreedom Day)

G. Afrika'nın 1994 yılında, yapılan seçimlerinden sonra ırkçı rejimden kurtuluşunun kutlandığı Özgürlük Günü'ne bir göndermedir. Abahlali baseMjondolo, G. Afrika Topraksızlar Hareketi ve Macambini Tahliye Karşıtı Komite'nin ülkede yoksul insanların hala tutsak olduğunu, dolayısıyla bugünün bir kurtuluş günü değil, bir yas günü olarak anılması gerektiğini anlatmak için beraber düzenlediği bir etkinliktir.

de çalışan sokak satıcıları hareketi ile birleşip, sokak satıcıları birliğinin kurulmasına ön ayak olmasıdır. AbM'nin bu hareketi, şehrin yoksul bölgelerinde yaşayan insanların çok büyük bir kısmının sokak satıcılığı(% 40), ev işçiliği ve yarı zamanlı işlerde çalışmasına bakılınca son derece doğal geliyor. 2006 yılında gerçekleşen bu birleşme, hareketi barınma hakkı talebinin ötesine taşıyıp aynı zamanda bir tür meslek örgütüne de çevirmiştir. Ayrıca 2008 yılında, zorla yerlerinden edilen Gecekondulular için düzenlenen kampanya sırasında beraber hareket eden G. Afrika Topraksızlar Hareketi ile Abahlali baseMjondolo, kampanya sonrasında, Özgürlükçü Sosyal Hareketlerin koalisyonu diye tanımladıkları ve seçim boykotlarını ve daha bir çok kampanyayı beraber yürütecekleri "Yoksul İnsanlar Birliği"ni kurdular.

Peki ne yapıyor Abahlali baseMjondolo? AbM zorla yerlerinden edilen, edilmek istenen Gecekondulular için çok büyük yankı uyandıran kitlesel eylemler örgütlüyor. Belediye binalarının işgali, yerel meclis toplantılarını basma gibi radikal eylem tarzlarının yanı sıra, yasal alanda da, devleti ve sermayeyi zora sokacak bir çok davaya taraf oluyor.

Halihazırda varolan gecekondu yerleşimleri kolektifleştirilip daha yaşanabilir hale getiriliyor ya da yerlerinden edilen gecekondu sakinleri, bir zenginin dönümlerce uzanan bir arazisini veya atıl durumdaki devlet arazilerini işgal edip, hemen orada bir yaşam alanı oluşturuyor. Önce, altyapı çalışmalarına başlıyorlar. - çünkü G. Afrika'da, gecekondu bölgelerinde, olanakların kısıtlılığı çerçevesinde kötü ve yetersiz biçimde kurulan elektrik tesisatları yüzünden çıkan yangınlar sonucu bir çok insan yanarak can vermişti.- Sonra evlerini kuruyorlar ardından ortak kreşleri, atölyeleri ve sebze meyve bahçeleri geliyor. Sağlık ocakları, ortak alanlar evler beraberce yapılıp zamanla yaşamaya hazır hale getiriliyor. Ayrıca, hareketin Abahlali vasemjondolo Üniversitesi dedikleri bir de eğitim alanı bulunuyor. Ülkedeki diğer üniversitelerde verilen eğitimin yanı sıra, burayı farklı kılan ise mahallelerdeki altyapı çalışmalarının (elektrik, su …) nasıl yapılacağının ya da polis ve devletin saldırıları ile hukuki olarak nasıl baş edilebileceğinin öğrenilebileceği seminer ve atölye çalışmalarının, güncel siyaset ve felsefe üzerine tartışmaların yapılabileceği bir alan olması.

AbM tüm bunları yaparken de, "farklı bir yol" izliyor. Kurulduğu zamandan bu yana mücadelenin profesyonelleşmesine izin vermeyen hareket, hiçbir siyasi parti ile beraber hareket etmiyor. Bununla birlikte hiçbir kurumdan ya da STK'dan fon almayı kabul etmezken, oy kullanmayı da reddediyor. Öz-örgütlülükle büyüyüp kararlarını doğrudan demokrasi yoluyla alıyor ve hiçbir yerden emir beklemeksizin doğrudan eyleme geçiyor. Hareketin şube ve yerel düzeydeki temsilcilikleri senede bir ve herkese açık yapılan kurullarla belirleniyor. Seçilen temsilciler geri çağırabildiği gibi, temsilciler ve diğer gönüllülere maaş ödenmiyor. Ayrıca bu temsilcilerin yarısının kadın olması gerekiyor. Seçilenler yönetmek için değil demokratik karar alma mekanizmalarının işlemesini sağlamak için görevlendiriliyorlar. Bu ve bunun dışındaki; toplantı ve panellere gönderilen ya da medya organlarında konuşmak için seçilen tüm kişiler sürekli rotasyona tabii tutuluyorlar.

Aslında AbM'nin politikası, bileşenlerinin(bağlı olduğu insanların), günlük yaşamdaki entelektüel ve eylemsel deneyimlerden besleniyor. Bu yüzden de hareketin tüm argümanları tüm gönüllülerce rahatlıkla algılanıp, aynı rahatlıkla hayata geçirebiliyor. Hareketin temelleri iki ana eksen üzerine oturtuluyor. Birincisi, insanların politikası: Bu yoksul insanların, kendi hayatlarını beraberce kurabilecekleri, bir otoriteye ihtiyaç duymaksızın yaşayabilecekleri öngörüsü ve pratiğine dayanıyor . Bir diğeri de, hayatın politikası: Bu ise siyasi partileri, seçimleri, mücadelenin profesyonelleşmesini reddederek öz –örgütlülüğe ve doğrudan demokrasiye dayanan bir mücadele hattı çizmek şeklinde beliriyor. Aslında hareketin kendini tanımlamak için kullandığı "Komünizmi Yaşamak" deyişi burada anlatmaya çalıştığımız şeyi özetliyor.

"Kendilerini sömüren ve yok etmeye çalışan kapitalizm karşısında "yaratarak yıkmak" düsturunu benimseyen Gecekondulular Hareketinin etkili eylemlerinden biri seçim boykotudur.

Kırmızı Tişörtlüler

AbM'liler, bütün eylemlerine ve etkinliklerine topluluğun kadınlarının yerleşimlerde kurdukları dikiş atölyelerinde diktikleri kırmızı tişörtler ile katılıyor. Bu yüzden, Gecekondulular G.Afrika'da kırımızı tişörtlüler olarak da biliniyorlar.

KwaZulu-Natal Gecekonduların Tasfiyesi ve Yeniden Ortaya Çıkmasını Engelleme Çalışması

Kwazulu Natal eyalet yönetiminin, toprak mülkiyeti ile gecekonduların boşaltılması ve tekrar yapılmasını engellemeyi öngören bir çalışma. Abahlali vaseMjondolo Hareketi, bu saldırıyı bölgesel mahkemeye taşıdı. Bölgesel mahkeme, eyalet yönetimi haklı bulmasının ardından, temyize giden gecekondulular, bu süreçte yaptıkları protestolar ve etkinliklerle geniş halk kesiminin de desteğiyle, devleti ve mahkemeyi baskı altına alarak temyizdeki davayı kazandı ve devletin yoksullara yaptığı bu saldırıyı da püskürtmüş oldu.

Kendilerini sömüren ve yok etmeye çalışan sistem karşısında "yaratarak yıkmak" düsturunu benimseyen AbM'nin en etkili eylemlerinden biri seçim boykotu: 2006 genel seçimleri ve yine 2011 yerel seçimlerinde, "Toprağımız, Evimiz Ve Oyumuz Yok" sloganı altında oy kullanmayı reddeden Gecekondulular, bu tavırlarını "Politikacılar ile akademisyenler yoksullar ve yoksulluk hakkında konuşmayı çok severler, ama nedense bu konuşmayı yoksullarla yapmak istemezler. Seçimlerde ise bizim işimiz gidip oy vermek ve biz daha da yoksullaşırken gittikçe zenginleşen ve hakkımızda konuşmaya devam eden zenginleri izlemek oluyor." diyerek açıklıyorlar.

Tabi ki, devlet polis ve sermaye kendilerini tehdit eden böylesine güçlü bir direniş ve yaşam ağının hareket alanını kısıtlamak için elinden geleni ardına koymuyor. Hareketin miladı olan Kenneth Road Blokajı'ndan bu yana; gözaltılar, infazlar, yıkımlar ve çeteler aracılığıyla yapılan saldırılar ile Gecekondulular yıldırılmaya çalışılıyordu. Bu yıldırma politikalarının bir parçası olarak, hareketin yerleşim yerlerine, ağır silahlar ve helikopterlerle girerek, silahsız insanlara saldırmak konusunda bir çekincesi olmayan iktidar, 2006 yılında, eyalet yetkilisi Michael Suthcliffe aracılığıyla AbM'nin yaptığı yapacağı tüm eylemleri yasaklamış, fakat yasağı uzun süre devam ettirememişti.

2009 yılında Durban kentindeki, AbM'nin Kenneth Road yerleşimine yaklaşık 40 kişilik bir grup ellerinde silahlar ve bıçaklarla girerek AbM'nin gençlik toplantısına saldırdı. Saldırganlar ırkçı ve ANC lehine sloganlar atıyorlardı. Saldırıda, iktidarın çetesine mensup 2 kişi ve AbM'den 4 kişi olmak üzere 6 kişi hayatını kaybetmişti. Saldırıdan sonra hükümet ve polis AbM'nin üzerine giderken, hareket yaptığı açıklamada "Sizin de bildiğiniz gibi dün gece silah ve bıçaklarla bize saldıran kişilerden 2'si öldü ama bu bir meşru müdafadır" dedi. Fakat saldırının, KwaZulu-Natal Gecekonduların Tasfiyesi Ve Yeniden Ortaya Çıkmasını Engelleme Planı'nı engelleyen AbM'ye karşı polisin ve devletin yaptığı bir misilleme olduğu açıktı.

Tüm bunlara bakıldığında, hayatlarımıza ve ilişkilerimize adeta bir kanser hücresi gibi bulaşmış olan kapitalizm musibetine karşı, G.Afrika'nın banliyölerinde yaşam mücadelesi veren AbM, meclise bel bağlamadan, "Sorumluluklu Kapitalizm"in projelerini reddederek, ondan fonlanmadan, doğrudan eyleme ve öz-örgütlülüğe dayalı bir mücadeleyi örgütlüyor ve bu doğrultuda bir yaşam ağı kuruyor. Tıpkı Chiapas'ta yeni bir dünya yaratmak için beraber eyleyen Zapatist köylüler gibi ya da Yunanistan'da fabrikaları ve hastaneleri kolektifleştirerek patronları ve bürokratları kapı dışarı eden işçiler gibi...

Asgari Ücretten Günde 4 Lirayı kim kazanacak?

Devlet mi? Patron mu? İşçi mi?

Halil Çelik
hcelik@meydangazetesi.org

Geçtiğimiz Eylül ayı sonunda asgari ücret hakkında bir sürpriz yaşandı. Yeni Anayasa'nın sosyal güvenlik ve adil ücret maddesine "asgari ücretten vergi alınamaz" maddesi konuldu. Akabinde hemen tartışmalar başladı. Asgari ücret gibi yüksek bir meblağdan(!) alınan 200 TL gibi bir vergi için patronlar "Yükümüz ağır, 200 TL bize verilmeli" dedi. Asgari ücretle zaten geçinemeyen işçiler ise maaşlarında artık kesinti olmayacağı haklı düşüncesiyle az da olsa sevindi. Peki, bu asgari ücret vergisi nedir? Kaldırılan vergi kime yarıyor?

Asgari ücret vergisi işçilerin aldıkları maaş üzerinden, sırf maaş aldıkları için maaşlarından kesilen gelir vergisi, damga vergisi gibi vergilerdir. Asgari ücret de dahil tüm devlet ve özel şirket işçilerinin aldıkları maaş üzerinden ödenen vergi, işçi adına patron tarafından devlete ödenir. Buna devletin vergi hukukunda 'kaynakta kesme' denilmektedir. Yani işçinin ödemek durumunda olduğu vergiyi, işçinin alacağı maaştan kesinti yaparak devletin belirlediği usullerde işçi adına patron ödüyor. Böylece 940,50 lira olan asgari ücret 200,71 liralık kesintiyle işçiye 739,79 lira olarak yansıyor. En nihayetinde asgari ücret vergisi diye tariflenen ve kaldırılacak olan vergi tutarı 125 liraya denk geliyor. Peki, o zaman tartışılan ne derseniz, tartışılan şey kaldırılacak paranın, patronu mu işçiyi mi yoksa ikisini de mi etkileyeceği. Patronlar, şirket yönetmenin verdiği büyük zorluklardan olsa gerek(!), büyük sıkıntılar içerisinde olduklarını, bu paranın kesinlikle onlara verilmesi gerektiğini söylüyor. Evine ekmek götürmekte zorlanan işçi ise 200 lira mı 100 lira mı 125 lira mı olduğuna bakmaksızın artacağını düşündüğü maaşına sevinmeye başladı bile. Kimileri ise bu paranın bir kısmının patrona bir kısmının işçiye verileceği yönünde farklı görüşlere sahip. 1 işçi için, 125 lira, günlük yaklaşık 4 liraya denk düşüyor. Günlük 4 lira ise işçinin, tam biletin 2 lira olduğu İstanbul'da -işe tek vesayetle gidiyorsa- gidiş geliş ücreti veya yolda alacağı 4 simidi ya da iş çıkışı arkadaşlarıyla içeceği çayı(belki o kadar bile değil), belki de 4 kişilik bir ailenin bir öğünlük ekmeğini ifade ediyor. Patron için ise bir işçiden ayda 125 lira yılda, aylık 1500 liraya denk düşüyor. Bu, patronun 50 işçisinin olduğu düşünülürse ortalama bir patronun yılda 75000 lirayı hiç yoktan kar etmesi demek. Bunun da bir patron için hangi anlama geldiğini varsın patron düşünsün…

Sanırım devletin işçileri düşünerek bu vergiyi kaldıracağını düşünen yoktur. Çünkü devlet kendi eliyle işçileri her alanda taşerona teslim ederek her türlü sömürüsünü görmezden geliyor, iş cinayetleri işliyor işçi kıyımları yapıyor... Bu devlet asgari ücret vergisini kaldıracak ve bunu işçiler için mi yapacak?

İşçiler için bu asgari ücret vergisinin kaldırılması gerçekte nereye denk düşüyor olabilir?

Düşünsenize bir mafya tarafından aylık 125 lira haraca bağlanmışsınız ve bu haracı yanında çalıştığınız başka bir mafya sizin maaşınızdan keserek kendi ödüyor. Çünkü haracı alan mafya sizinle muhatap olmak istemiyor. Gün geliyor sizden haraç alan mafya, haracı artık almayacağını söylüyor ve yanında çalıştığınız mafya o para zaten benim paramdı diyor. Artık hem yanında çalışıp hem de haraç vereceğinizi söylüyor. Ya da mafyalar kendi aralarında anlaşıp sizden alacakları haracı artık direkt almayıp farklı yollara başvurmakta anlaşıyor…

Tüm Köşebaşlarında Eşzamanlı Eylem

3 aydan fazladır Levent ve Nişantaşı Köşebaşı Restoran önünde eylem yapan Roseteks işçileri, eylemlerini tüm Köşebaşı restoranların önüne taşıdı.

Roseteks işçileri, Levent ve Nişantaşı Köşebaşı restoranları önünde sürdürdükleri direnişlerini Nişantaşı, Beylikdüzü, Bakırköy, ve Reina Köşebaşı Reston'larına da taşıyarak İstanbul'daki tüm Köşebaşı restoranlarda eş zamanlı eylemler yapmaya başladı. Nişantaşı Köşebaşı Restoran önünde yapılan eyleme kadın örgütleri de destek verdi.

Nişantaşı'nda Teşvikiye Cami önünde biraraya gelen Roseteks işçileri ve destekçileri, "Köşebaşı restoran patronları, çaldığın haklarımızı istiyoruz, alacağız" yazılı pankartlarını açarak Köşebaşı'na yürüdü. Yürüyüş sırasından sık sık "Rosateks işçisi yalnız değildir, Köşebaşına boyun eğmeyeceğiz, Hakkımızı Ali Akkaş'a yedirmeyeceğiz " sloganları atan Roseteks işçileri, Restoranın sokağına geldiğinde polis barikatıyla karşılaştı. İşçiler barikat önünde " Onurlu direniş engellenemez, Onurlu direniş engellenemez " sloganları attı.

Polis barikatı önünde gerçekleştirilen basın açıklamasını işçiler adına Meral Özyürek okudu. Özyürek, "Emeğimizi çalan patronlarımız bizden çaldıklarıyla restoran zincirleri oluşturdular. Haklarımızı almak için direniyoruz, işverenin baskıları bizi yıldıramayacak" diyerek tüm baskılara rağmen beş farklı yerdeki Köşebaşı Restoran önünde eş zamanlı eylem yaptıklarını belirterek direnmeye devam edeceklerini vurguladı.

Açıklamanın ardından eyleme destek veren kadın örgütleri adına bir konuşma yapılarak, eyleme destek veren Grup Yorum'un şarkıları ve halaylarla sürdü. Ardından bir süre oturma eylemi yapan Roseteks işçileri buradan, Reina Köşebaşı restoran önüne giderek eylemini sürdürdü.

Süreyyapaşa Hastanesi'nde taşeron işçileri direniyor

Süreyyapaşa Hastanesi'nde taşeron şirket değişimi yapılırken işten atılan taşeron işçilerin Süreyyapaşa Hastanesi C Blok önündeki 100 güne yaklaşan direnişleri sürüyor.

23 Temmuz'da direnişe başlayan Dev Sağlık İş'li Süreyyapaşa işçilerine, hastaneye gelen yeni taşeron şirket "İş kanunundan doğan tüm alacaklarımızı aldık" yazılı ibranameyi imzalatmak istemiş; ancak taşeron işçiler, hiçbir alacaklarını almadıkları için ibranameyi imzalamayarak işten atılmışlardı.

Sabah erken saatlerden gece yarılarına kadar direniş çadırında bekleyen taşeron işçilere, hastane içerisindeki diğer taşeron işçilerden, SES üyelerinden TTB üyesi doktorlara kadar çok sayıda insan destek veriyor.

Direnişin ikinci ayında Taşeron işçiler Ataşehir Fatih Sultan Mehmet Hastanesi önünde buluşarak "İşten atılan işçiler geri alınsın Süreyyapaşa Hastanesi İşçileri" yazılı pankart ile E-5 Karayolu'nda oturma eylemi yaparak yolu trafiğe kapatmıştı.

Neredeyse tüm bloklarında, bölümlerinde taşeron sistemiyle işçileri sömüren Süreyyapaşa Hastanesi'nde on seneden fazla bir süredir çalışan taşeron işçiler, taşeron şirketin ve hastane yönetiminin tüm baskılarına rağmen direnişini büyük bir inançla sürdürüyor.

Şirket Suçsuz, Ölen Maden İşçileri Suçlu Bulundu

Zonguldak'ta 2 yıl önce Karadon Müessese Müdürlüğü maden ocağında yaşanan grizu patlaması sonucu, 30 maden işçisi hayatını kaybetmişti.

Taşeron olarak 540 metre aşağıda galeri açma işini yürüten Yapı - Tek firmasında çalışan 30 işçi patlama sonrasında göçük altında kalmıştı. Patlamanın ardında devlet görevlileri yaptıkları açıklamalarda olayı kader olarak nitelendirmişlerdi. Göçük altında kalan otuz işçiden ikisinin cesetlerine tam 8 ay sonra ulaşılabilmişti.

Olayla ilgili 2 senedir süren davada, mahkeme ölen 2 mühendisin, ocak çavuşunun ve nezaretçilerinin suçlu olduğuna karar verdi. Mahkeme bilirkişinin verdiği rapora göre maden ocağının yeraltı şartlarının jeolojik ve tektonik yapısının kesin sonuçlar alınarak incelenmesinin mümkün olmadığını, bu gibi olayların olağan kazalar olduğunu belirtti. Olaydan sonra ilk bilirkişi incelemesinde patlamanın 12 dakika öncesinde metan gazının tehlikeli seviyeye ulaştığı anlaşılmasına karşın işçileri çalışmaya devam ettiren taşeron firmanın suçlu bulunmasına rağmen, mahkeme davada 15 yıl ceza ile yargılanan taşeron Yapı-Tek firmasının ortaklarının da bulunduğu 25 kişiyi suçsuz buldu.

Onlarca hidroelektrik santral, yat limanı inşaatı yaparak servetine servet katan Yapı-Tek firması, mahkemenin vermiş olduğu karar sonrasında ölen 30 maden işçisinin ailelerine tazminat da ödemeyecek. Grizu patlaması olduğu dönemde madenin müdürlüğünü yapan İsmail Güner ise Türkiye Taş Kömürü İşletmeleri Genel müdür yardımcılığına yükseltildi.

Teksim 'de 3 İşçi Daha İşten Atıldı

Teksim fabrikasında 2'si sendikalı 3 kadın işçi işten atıldı. Bu son atılmalarla beraber Teksim'de işten atılanların sayısı 38'e yükseldi.

Atılan 3 kadın işçi, fabrika önünde süren direnişe katıldı. Kurdukları direniş çadırlarında bekleyen 38 Teksim işçisi polis saldırılarına, yoğun baskılara rağmen haftalardır direniyor.

Yunanistan'da

Tersane İşçileri Savunma Bakanlığı'na Yürüdüler

Çiftçiler Traktörleriyle Havaalanını İşgal Ettiler

Atina'da tersane işçileri ödenmeyen maaşları ve hükümetin uyguladığı kemer sıkma politikalarına karşı Yunanistan Savunma Bakanlığı'na girmeye çalıştılar. Bakanlık binası önünde toplanan yaklaşık 500 işçi polis barikatına karşı direndi. Polisin gazlı ve coplu müdahalesi sonucunda bir işçi kafasından yaralandı.

Aynı saatlerde Girit Adası'nda da çiftçiler traktör ve motosikletleriyle, kent meydanında toplandı. Ardından kara bayraklarıyla yürüyüşe geçen çiftçiler havaalanı girişini kapatarak alana girişleri engellediler. Çiftçiler havaalanında bulunan turistlerin şaşkın bakışları altında, traktörleriyle havaalanı içerisine girmeye çalıştı. Piste girip uçuşları durdurmak isteyen çiftçilere polis barikat kurarak engel oldu. Polisin işçilere biber gazlı saldırısına karşı çiftçiler polise taş ve sopalarla karşılık verdiler.

Şehir merkezine geri dönen işçiler, kapitalizmin krizinin kendilerine ödetilmesine izin vermeyeceklerini ve eylemlerine devam edeceklerini bildirdiler.

İspanya Krizinde İşsizler İsyanda

2000'lerin sonuna doğru yaşanan finansal kriz, son dört senedir Avrupa genelinde kendini hissettirirken, 80.000'e yaklaşan işsiz sayısıyla İspanya'da işler hiç de Mariano Rajoy hükümetinin istediği gibi gitmiyor. Halk, yaşanmakta olan bu duruma cevabını protestolarla verirken IMF, Avrupa Merkez Bankası, Avrupa Birliği komisyonunun oluşturduğu Troyka, Euro krizinin içinden nasıl çıkacağını düşünüyor.

Özellikle, Güney Avrupa ülkeleri ve İrlanda'da kendisini gösteren kriz, 2008'den bu yana İspanya'da yükselen bir oranda hissediliyor. Uzun süreli borçlar, inşaat sektöründeki çöküş ve işsizlik oranının yükselmesiyle kendini belli eden krize yönelik kesintiler, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın işsizlere yapılan maddi yardımın artık yapılmayacağını açıklamasıyla başlamıştı. Halk arasında büyük endişeye yol açan bu önlemler, İspanyol hükümetinin KDV zamlarıyla rahatsız edici boyuta ulaşmıştı. Hükümet krizden kurtulmak için vergi gelirlerini arttırma politikaları uygularken, bu ekonomi politikaların Euro bölgesinin diğer güney ülkelerinde olduğu gibi ekonomiyi daha da felç edeceği yapılan yorumlar arasında. Avrupa Merkez Bankası'ndan alınacak yardımla piyasasındaki nakit sıkıntısını nasıl çözeceği merak konusu olan İspanya hükümeti, tüm bu ekonomik sorunların yanında, bir dizi siyasi problemle de karşı karşıya. Katalonya'da halk, bu ekonomik krizle pekişen durumdan kaynaklı, bağımsızlığını istiyor. Barcelona'da Eylül ayının sonunda gerçekleşen büyük protestolarda Katalonya halkı bağımsızlık için referandum istediğini haykırmıştı.

İşsizliğin %25'i aşan oranı, Mariano Rajoy hükümetinin başarısızlığı, AB ve Angela Merkel'e yönelik tepkiler, İspanya'da krizin ulaştığı sosyal, siyasi ve ekonomik boyutları göstermesi açısından önemli. Halk, borsa ve finans merkezlerinin ardından İspanyol meclisini işgal altına aldı.

59,3 milyar euroluk banka açığıyla İspanya'da durum, hükümetin artacak kesintileri ve Troyka'nın yaptırımlarıyla daha da kötüye gidecek gibi duruyor. halkın, grevler ve bitmeyen protestolarla, "kamulaştırma" ve özyönetim deneyimleriyle bu duruma yönelik verdiği yanıtlar ezilenler açısından daha belirgin bir hale dönüşecektir.

21. yy'da Teslimiyet Teorileri ve Pratikleri

KAPİTALİSTLERİN HAYIRSEVERLİK KUMPASI

Merve Arkun
mervearkun@meydangazetesi.org

"Krallar cömertlik bahşeder ve köleler, kralım çok yaşa diye bağırır." La Boetie

Dünyanın en zenginleri, sahip oldukları servetlerinin en az yarısını, hayır işlerinde kullanmak üzere The Giving Pledge kampanyasıyla bağışlamaya hazırlanıyor. Bill Gates'ten Warren Buffet'a, Rockefeller'lardan Facebook'un kurucusu Zuckerberg'e dünyanın sayılı zenginleri var olan eşitsizliği, adaletsizliği gidermek üzere, bu kampanyayı destekliyor. Geçtiğimiz on yıl içinde zenginler arasında giderek yaygınlaşan bu kampanyalar, yine aynı zenginlerin öncülük ettiği vakıflar tarafından düzenleniyor. Bu vakıf kampanyalarının yerel versiyonları da mevcut. Örneğin Güler Sabancı'nın öncülük ettiği Sabancı Vakfı çalışmaları bu nitelikte.

Bu hayırseverlik çalışmaları son dönemde o kadar önem kazandı ki Willim J. Clinton Vakfı başkanı Bill Clinton, içine girilen ekonomik, ekolojik, sosyal krizlerden çıkmak için hayırseverliğin propagandasını yapıyor. Yakın zamanda Time dergisinde, var olan kapitalist sistemin yarattığı olumsuzlukları giderecek hayırseverlik projelerinden bahseden Clinton, kapitalizmin yeni tarzının sözcülüğünü yapıyor. Peki bu küresel vicdan sahipleri, bu "iyilik"lerinin altında hangi amaçlarını gizliyor? Ya da bu hayırseverlik kapitalistlere nasıl bir meşruluk sağlıyor?

Kapitalizmin Hayırsever Yönü: Filantrokapitalizm

Zenginler, hayırseverliği ekonomik adaletsizliğin vuku bulduğu ilk zamandan bu yana kullanmıştır. Hayırsever zengin, ezilen ile arasındaki sosyal, ekonomik adaletsizliği "bir nebze de olsa gidererek" yaptığı yardımlarla, "merhamet" sahibi kişiliğiyle toplumda kendini ve zenginliğini meşrulaştırır. Yani yarattığı toplumsal sorunlara yine kendisi çözüm bulur.

Bu durumu ya da bu durumun şimdilerde ulaştığı boyutu "Philanthrocapitalism" olarak tanımlıyor Mathew Bishop. Bishop, ünlü The Economist dergisinin Amerikan İş Dünyası Editörü. Bishop'u "hayıseverlik"in önemini anlattığı Sabancı Vakfı'nın etkinliklerinden tanıyoruz. "İnsanlığın yararı için çalışan bir kapitalizmin" mümkün olduğunu söyleyen Bishop, hayırseverlik faaliyetlerinin zengin olmanın vazgeçilmez ön koşulu olduğunu belirtiyor.

"Hayırseverlik" uzun zamandır var olan bir durum. Ancak Bishop'a Micheal Green ile birlikte bu işin kitabını yazdırmaya ihtiyaç hissettirecek şey nedir? Kapitalizmin şu an içinde bulunduğu evre.

Finans krizleri, iklim değişikliği, ölüme yol açan salgın hastalıklar gibi kapitalizm kaynaklı sorunlarla mücadele etmeye yönelik ihtiyaç, tam da bu "vicdan sahibi" kapitalistlerin asıl manipüle etmek istediği şey.

Küresel Kapitalizmin Mucizeleri

Küresel sorunlara çözüm bulma şiarıyla yola çıkan küresel şirketler, bir çok özel vakıf içerisinde ekonomik kimliklerini gizleyerek, hayırseverlik etkinlikleri yürütmektedir. Sayısı gün be gün artan vakıflar ve bu vakıfların kampanyalarının amacını Bill-Melinda Gates Vakfı kurucusu ve dünyanın sayılı zenginlerinden biri olan Bill Gates *"Dünya son yüzyılda daha iyiye gitmekte fakat milyarlarca insan kapitalizm mucizelerinden yararlanamamaktadır"* diyerek özetliyor.

ABD'de bir piyasa haline gelen "hayırseverlik", David Rockefeller, Henry Ford, Andrew Carnegie gibi zenginliklerini küresel sömürüye borçlu olan hayırseverlerin girişimleriyle kurumsal bir nitelik kazanmıştı. Özellikle 90'lı yılların sonlarında, bağışlarla finanse edilen birçok ekonomik ve sosyal proje gerçekleştirildi.

İçinde bulunduğumuz yüzyılın en büyük hayırseverleri ise Microsoft'un sahibi Bill Gates ve birçok finans şirketinin sahibi Warren Buffet. Bu ikili, öncülük ettikleri yeni tarz hayırseverlikle, hayırseverliği aynı zamanda iyi bir yatırım alanı olarak kullanmayı planlıyor.

Hayırseverlik Dünyayı Değiştirebilir Mi?

Sabancı Vakfı, Aralık 2010'da bu başlıkla düzenlediği bir seminerde, King Baundin Vakfı temsilcisi ve Mathew Bishop öncülüğünde, işte bu meseleyi tartıştı. Kapitalizm kaynaklı sorunların, dünyanın her yerinde sosyal, siyasi, ekolojik, ekonomik biçimlerde hissedildiği bir zamanda, kapitalistler yarattıkları bu sorunların çözümünü kendileri için rant alanları haline getirmeye çalışıyor. Örneğin, yakın bir zamanda yaşanan sel felaketleri nedeniyle ekonomik ve idari yapılanması ağır darbe alan Haiti'ye, Clinton Vakfı'nın yaptığı yardımlar sağlık güvenliği, ekolojik gelişim, ekonomik güçlendirme adı altında gerçekleşiyor. Tabi ki bu yardımlarla birlikte, Haiti'nin ekonomisi ve siyasi mekanizmaları da dönüşüyor. Ekonomiyi kalkındırma adına vakfın attığı her adımda küresel bir şirket inisiyatif alıyor; çiftçiler ekonomik yardım adı altında küresel bankalara borçlu kılınıyor, endüstri kalkındırma hamleleri adı altında küresel şirketlerin doğrudan kontrolüne giriyor. Aynı vakıf Malawi'de 4.5 milyon ağacı iklim değişikliği programı için dikerken, program farklı ekonomik geri dönüşler üzerine kuruluyor; küçük işletmeler ekonomik olarak desteklenirken, ülke ekonomisine "hayırsever" müdahalelerde bulunulabiliyor. Ya da Bill-Melinda Gates Vakfı, tsunami sonrası büyük bir yıkıma uğrayan Sri Lanka'ya yaptığı ekonomik ve sağlık yardımı karşılığında, ülke kıyılarını "turizm cenneti" haline getirme hakkını, vakfın gizlediği şirketlere veriyor.

Merhamet Maskesi

Tabi ki bu küresel vakıfların hayırseverlik etkinlikleri, medya aracılığıyla iyice belirginleştirilerek, vakıf üyesi zenginler "merhametli insanlar" kategorisinde yüceltiliyor. Sosyal adaletin sağlanması, yoksulluğun sona ermesi, toplumun kalkındırılmasına yönelik çalışmalar yürüttüklerini iddia eden bu "vicdan sahibi" kapitalistler, yarattıkları adaletsizlikleri, merhamet maskesinin altına gizliyor.

Zenginlerin bu yeni tarz "hayırsever sömürüsü", kapitalizmin kesintisiz işlemesine ön ayak oluyor. Yoksulluk durumunu zenginliğin aksine "kader" olarak benimsetecek bu vakıf etkinlikleri, "yardım alan ve hayır işi yapan" arasındaki itaat ilişkisini de derinleştiriyor. Ezilenlerin bu adaletsizlikleri kabullenmesini, sisteme ucuz emek kaynağı olarak kalmalarının süreklilliğini garanti altına alacak "hayırseverlik etkinlikleri", orta ya da uzun vadede "yardım edilen" bölgelerde gerçekleştirilecek yeni girişimlerle, kapitalistlerin kârlarına yeni kârlar sağlamayı amaçlıyor.

Erkekleşen Kadın

"Kapitalizm, iktidarı eline alan böylelikle de "erkekleşen" kadınlar yaratarak kendini daha da vazgeçilemez bir hale getirmeyi amaçlıyor.

Didem Erbak
derbak@meydangazetesi.org

Ezilenlerin farkındalıklarının üstünü örtmek için türlü iyileştirmeleri bir yöntem olarak kullanan kapitalizmin, kadınlar üzerindeki "ekonomik iyileştirme" projeleri artarak sürüyor. Turkcell, Türkiye İsraf Önleme Vakfı (TİSVA) ve Türkiye Grameen Mikrofinans Programı ortaklığıyla yeni bir proje geliştirildi. "Ekonomiye Kadın Gücü" adı verilen bu projeyle, "dar gelirli" kadınların, "sosyal borçlanma" adlı modelle iş hayatına patron olarak girmesi planlanıyor. Projenin hedefi, 4 yılda 100 bin kadın.

Kapitalizmin, eve kapatılan kadının "ekonomik bağımsızlığını kazanması" diyerek ortaya attığı bu tip projelere fazlaca önem atfetmesi bilinçli bir önlem. Çünkü bu projeler "ezilen" kadını, ekonomik, sosyal ve kültürel olarak ekonomik iyileştirmeler adıyla sisteme daha kolay entegre ederken, aynı zamanda"erkekleştirme" sistematiğinin birer parçası haline getirmektedir. Böylece kadın "erk"ekleşerek" ezilen kimliğini görünmez kılan, bir ezen kimliğe dönüşebilecektir.

Günümüzde her sektörün işçisi aynı zamanda tüketicisi olan kadın tarihsel süreç boyunca "ucuz iş gücü" olarak var olmuştur. "Dar gelirli" kadınların işçi olma durumuysa patronlar tarafından önemli bir tercih sebebidir. Kadınları "uysal" birer işçi olarak daha uygun gören patronlar sayesinde kadın işçilerin sayısında artışlar gözlenmiştir. 2004-2005 yıllarında kadın işçi oranı %23,3 iken, 2011-2012 yıllarına gelindiğinde %28,8 e kadar yükselmiş; işçi olarak görülmeyen ev işçilerinin oranı ise %35'lere varmıştır. Kayıt dışı geçici işlerde çalışan,seks işçiliği yapan çok sayıda kadın ise bu oranların dışındadır.

İşçi kadınların yanı sıra kendi işinin patronu olan, şirket veya holding patronu kadınların sayısı da dikkat çekici. "Patroniçe" olarak adlandırılan bu kadınlar, çalışan kadınlar arasında beşte bir orana sahip. Bu da yaklaşık bir buçuk milyon "kadın patron" demek. "Kişisel bağımsızlığını ve bağımsız kazanç sağlamayı" da aşarak, patronlaşan bu kadınlar hayatlarında, hemcinslerinin karşılaştığı sosyal, kültürel ve ekonomik şiddete maruz kalmak bir yanda, bunların uygulayıcıları olurlar. Kapitalizmde, iktidarın ilişkiler bütünü içerisinde kadın olmasından dolayı ezilse de, patronlaşarak ezen kimliğine bürünmüş bu kadınlar, iktidarı ellerine alarak kadın görünümüne bürünmüş bir "erk"ek halini alırlar. Böylece toplumsal yaşamın her alanında sosyal, kültürel ve ekonomik olarak kadınların ezilmesine duyarsızlaşırlar. Duyarlılık adına kendi konumlarına onlar gibi "fırsat yakalayan" birkaç tane daha kadın getirerek, aslında bu ezilme durumunu süreklileştirirler. Böylece, kapitalizmin ezen ezilen ilişkisinde ezenlerin safında yer tutarlar.

İnsanlar arasındaki hiyerarşinin ortaya çıkmasıyla paralel bir şekilde var olan kadının ezilmişliği, kapitalizmle kendini daha da görünür kılıyor. Kadın, evde, iş yerinde sosyal hayatın her alanında sömürüye maruz bırakılıyor. Bunun yanında devlet çıkardığı yasaları ve cinsiyetçi uygulamalarıyla kadını dilediğince baskılıyor. Kadına sunulan ezilmekten başka bir hayat seçeneği, ezerek kazanabileceği bir hayat oluyor.

Kadının hayatına ekonomik ve sosyal türlü iyileştirmeler adıyla giren kapitalizm, iktidarı eline alan böylelikle de "erkekleşen" kadınlar yaratarak kendini daha da vazgeçilemez bir hale getirmeyi amaçlıyor. Bu anlamda biz kadınlar için erkek egemen bir dünyaya karşı koymak ve mücadele etmek, kapitalizmin olmadığı, ekonomik ve sosyal olanın adaletli paylaşımı için tek iyileştirme yöntemi olacaktır.

Leyla Alaton'dan Aptalca bir Açıklama!

En "girişimci" iş kadınlarından olan ve kendisini çok değişik "ortamlarda" görmeye alıştığımız Leyla Alaton bir gazeteye verdiği röportajla bu kez bizim gündemimize girmeyi başardı. Bu röportajda Leyla Alaton, babası İshak Alaton'u kastederek "Baba kız çok fazla anarşistiz" diyor. Meğerse, Türkiye'nin en büyük sermaye gruplarından biri olan Alarko Holding'in hissedarı ve Yönetim Kurulu üyesi olan Leyla Alaton, anarşistmiş(!).

"Babamla ben, doğru bildiğimizi söylüyoruz" diyerek aklındaki anarşist tanımını açmaya çalışan Alaton, patron olarak ekonomi sayfalarında, özel yaşamıyla magazin sayfalarında bolca yer bulan birisi olarak, bu ülkede doğru bildiğini söylediği için insanların başına neler geldiğini göz ardı ediyor. Kendi dilinde konuşmanın bile engellendiği bir coğrafyada bu kadar sıkça medyada olan Leyla Alaton'un, kimin dilinden konuştuğu belli olsa gerek. Binlerce işçinin yaşamlarını sömürerek servetine servet katan Alaton, bu kadar "anarşist" olsaydı, Davos'a gidemez, Dünya Ekonomik Forumu'nda seçilen "Geleceğin Liderleri"nden biri zaten olamazdı.

Sözlerini "kendine güveni olan bir gençlikten söz ediyorum" diye sürdüren Alaton, burda da muhtemelen kendi okuduğu ABD'deki New Jersey Fair Laigh Dickinson University'nin İşletme Bölümü'ndeki, master yaptığı New-york University'de Sosyal Bilimler Endüstri Psikolojisi Bölümü'ndeki gençliği kastetmiş olmalı.

Her ne kadar şimdi kendine anarşist dese de tam bir burjuva edasıyla karşıladığı soruları, serbest piyasanın iyiliğinden burjuvazinin topluma olumlu nitelik kazandıran özelliklerine, kapitalist demokrasiden lüks yaşamın ihtiyaç olmasına varıncaya kadar geniş yelpazeli yanıtlarıyla kapitaliste yaraşır cevaplar vermiş. Hiç de aykırı olmayan, bildiğimiz bir kapitalistin ağzıyla…

Müzik

Godspeed You! Black Emperor

Godspeed You! Black Emperor, 2002 yılında paylaştığı albümü Yanqui U.X.o. ile kapağında müzik endüstrisi ve silah endüstrisinin ilişki ağını açığa çıkararak, politik duruşunu gösteriyor.

Jim komadan çıkmıştır, gözlerini açar ve etrafına bakınır. Yataktan kalkar, ne olduğunu anlamaz bir halde hastanenin içinde dolaşmaya başlar. Etrafta kimse yoktur, dışarıya çıkar. Bomboş Londra sokaklarında yürür. Yerle bir olmuş şehirde hiçbir yaşam izi yoktur. Londra sanki savaştan çıkmıştır ve Jim de, tam da böyle bir yerde tek başına kalmıştır. 2002 yılı, Danny Boyle imzalı 28 Gün Sonra filminin giriş sahnesi, neredeyse hepimizin hafızasına kazınmıştır. Tabi ki böyle bir distopyada hafızamıza kazınan sadece filmin girişi değil. Kıyametvari konusu itibarı ile de kendinden epeyce söz ettiren film, yaşadığımız dünyayı farklı koşullarda hayal etmemize yardımcı oluyor. Bunu yapmamıza olanak sağlayan, Jim'in boş Londra sokaklarında yürürken, filmde inceden inceye belirginleşmeye başlayan bir müzik; East Hastings.

East Hastings, Godspeed You! Black Emperor'ın çıkış albümü "F#A#∞" albümününden. "F#A#∞" albümleriyle ilk kez adını duyuran Ouebec'li post-rock grubu, 1994 yılından bu yana farklı tarzı ve duruşuyla müziğin ne olması gerektiğini gösteriyor.

Godspeed You! Black Emperor, herhangi büyük müzik şirketiyle iş yapmayı ya da sponsorluk almayı reddeden "Constellation Records" ile çalışmaya başladıkları günden bugüne hem müzisyen hem de dinleyici olma anlayışına ve pratiğine farklı bir yaklaşım sergiliyor. Bu farklı yaklaşımı, müziği yapma ve bunu paylaşma yöntemiyle açığa çıkartıyor. İlk albümlerini 1997 yılında yayınladıktan sonra 2003 yılında dağıldığına dair söylentiler çıkan; ancak 2010'da yeniden bir araya gelerek müziğe başlayan grup öğretilen tüm müzik standartlarının dışına çıkıyor.

"Plan en başından beri bu, hep daha fazla insan katılır ve grup sürekli değişir. Ve herkesin çaldığı enstrüman sürekli değişir. Çalınanlar bir kez ya da iki kez kaydedilir. Sonra bir daha çalınamaz bile belki. Sürekli çalan bir grup olmak istemiyoruz, severek çaldıklarımızı sürekli çalarak yabancılaşmamak için…" diye belirten grup sürekli değişen üyeleriyle ve asla sabit kalmayan besteleriyle, müziğin kolektif bir üretim aşamasıyla oluşmasından yana olduğunu her fırsatta dillendiriyor. Müziğin böylesine piyasalaştığı, küresel kapitalizmin müziği de bir rant alanı olarak gördüğü ve aynı doğrultuda araçlaştırdığı bu zamanlarda Godspeed You! Black Emperor ise müziğiyle isyan ediyor. "Müzikal reellik"in çok ötesinde hissettikleriyle müziğini icran eden bu grup, müziği bir ifade biçimi olarak görüyor.

Kendilerini anarşist ve anti kapitalist olarak niteleyen grup, bu tavrını müziğine de yansıtıyor. Örneğin, Yanqui U.X.O albümündeki tanıtım yazılarında, "09-15-00" parçasını, "Ariel Sharon, 1000 İsrail askeriyle Mescid-i Aksa'yı kuşattı ve yeni bir İntifada başladı" diye tanıtıyor. Aynı albümün arka kapağında, hangi medya/müzik şirketinin, hangi savunma sanayisiyle ilişkisi olduğunu harita şeklinde deşifre ediyor. Kanada Cumhurbaşkanından, AOL'un CEO'su Steve Case'e, Henry Crown Şirketi Ceosu Lester Crown'dan CIA direktörü John Deutsch'tan Sony Pictures eş başkanı Amy Pascal'a; AOL, AOL Time Warner, Columbia Pictures, DirecTV, Elektra Records, FOX Inc., General Dynamics, Lehman Brothers, Sony, Total, Warner Music Group… gibi birçok şirkete, Aerospace Endüstri Birliği, Aspen Enstitüsü, ABD Ordusu, ABD dışişleri konseyine varıncaya kadar birçok kurum ve kişinin ilişkisini açık bir şekilde ortaya koyuyor.

"F#A#∞" albümündeki Dead Flag Blues parçasının girişindeki konuşma da Godspeed You!Black Emperor'un birçok parçasında olduğu gibi, politik bir konuşmayla başlıyor. Devletin itinayla yok ettiği bir kasabanın sakininin, devletin kasabada yaptıkları hakkında bilgilendirici bir konuşmasıyla başlıyor ve on dakika boyunca devam ediyor.

Bunun dışında, Godspeed You!Black Emperor dayanışma için yaptığı albümlerle de politik duruşunu gösteriyor. Afganistan Devrimci Kadınlar Derneği için hazırlanmış "Azadi" albümü, böyle bir albüm. Albüm için toplanan tüm maddi dayanışma doğrudan bu derneğe gönderilmişti.

Yapım aşamasından, paylaşım aşamasına kadar "eser"lerinin her anını öngörerek üretim yapan bu grup ne kapitalist plak şirketleriyle işbirliği yapıyor ne de albümlerinin küresel müzik marketlerde birer meta haline gelmesine izin veriyor. Grup yarattığı ekolle, müziği beğenilerin çok ötesinde bir yere taşıyor: Hissetmek ve eylemek.

Kapitalizmin yarattığı "her şeyi" tüketme üzerine kurulu kültüre karşı albümlerini sınırlı sayıda çoğaltan, grup elemanlarını ve bestelerini asla sabit tutmayarak müzikal arenada kolektif bir dönüşüm yaratan Godspeed You! Black Emperor, her şey gibi müziğin de piyasalaştığı bu zamanlarda dinlenebilecek ender müzik gruplarından.

GY!BE, bu kaygılarla müziği anlamaya heves etmiş herkesi dinlemeye davet ediyor.

Belgesel

Ütopyayı Yaşamak

"Anarşizm bir teori değildir. Sadece bir felsefe de değildir. Anarşizm yaşamanın bir yoludur."

Liborto Sarraou

Anarşizmin, insan özgürlüğünün en ideal durumu olduğu, ancak bu durumun sadece bir ütopya olabileceği belki çok söylenmiştir. İşte tam da bu eleştiriye bir cevap niteliğindeki belgesel "Ütopyayı Yaşamak"la Juan Gamero, İspanya'daki Anarşist Devrimi anlatıyor.

1997 yılında çekilmiş belgeselle 1936-1939 yıllarındaki Anarşist Devrimi deneyimlemiş 30 kişi devletsiz, patronsuz bir yaşamın dolaysız aktarımını yapıyor.

1936'yı yaratan tarihsel süreç 1800'lerden başlayarak Avrupa'daki ilk işçi örgütlenmesinden I. Enternasyonal'e; Bakunin'den Fermin Salvochea'ya birçok anarşist deneyim, düşünce ve kişi, İspanya'daki sosyal ve ekonomik koşullar göz önünde bulundurularak değerlendiriliyor. Sonrasında CNT-FAİ'ye dönüşecek anarşist geleneğin oluşum süreci aynı titizlikle ele alınırken, bu geleneğin bıraktığı etki Anarşist Devrimi deneyimleyenlerin ağzından aktarılıyor.

Bizzat bu 30 kişinin devrimin öz örgütlenmesinde yer alması, Franco faşizmine karşı verdikleri mücadele, devrimin toplumsallaşması için gösterdikleri çaba, kolektif üretimin, tüketimin ve dağıtımın bu 30 kişide yarattığı dönüşüm, toplumsal bir devrimin pratiğini ilk elden almak adına önem taşıyor. Bütün bunlar, paylaşma ve dayanışmaya dayalı bir ilişki tarzını yaratmanın; devrimin yaşamsal ve ekonomik dönüşümünü gösteriyor.

Savaş koşullarında dahi kolektif üretim, tüketim ve dağıtım ağıyla, örgütlü bir halkın toplumsal devrimi nasıl ördüğünü anlattıkları belgesel, anarşizmin toplumsal gerçekliğini gözler önüne seriyor. "Devrimin itibarını zedelemek ve onu belleklerden silmek için ellerinden geleni yaptılar." diyor devrimi yaşayanlardan Federico Marcos. "Çekilen acılar, fedakârlıklar, çileler buna değer miydi?" diye soruyor Concha Liano. Sonra da yanıtlıyor, "Her ne olursa olsun bizler, devlet olmadan da yaşamanın mümkün olduğunu gösterdik. Çünkü devlet yoktu ve tüm kolektifler çalışmayı sürdürebildi. Herşey işlevini yerine getirdi. Karşılıklı anlaşma sayesinde."

Anarşist Devrimin imkanını, onu deneyimleyenlerin ağzından yalın bir şekilde anlatan "Ütopya'yı Yaşamak", bize belleklerden silinmeye çalışılan bir devrimi, 1936 İspanya Devrimi'ni unutturmayacak bir belgesel.

Fanzin

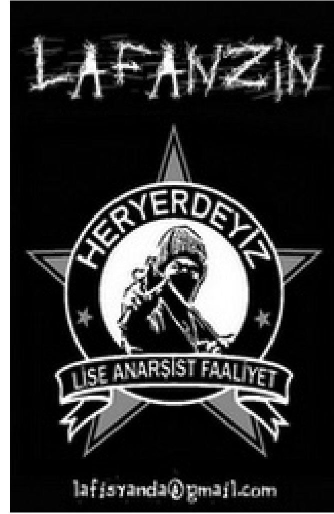
Anarşist Liselilerin Fanzini: Lafanzin

Lise Anarşist Faaliyet'in 4 yıldır çıkarttığı Lafanzin'in 7. sayısı çıktı. Okullarda sıra altlarına bırakarak veya teneffüslerde elden dağıtılan lafanzin çok geniş bir dağıtım ağına sahip.

Bu dağıtım ağındaki herkes hem gönüllü, hem de lafanzin'in oluşum sürecinde çalışmalara doğrudan katılıyorlar.

2008 yılında "Her yerdeyiz" diyerek yayınladıkları ilk fanzin de eğitim karşıtı fikirlerini ilk kez yazınsal olarak ortaya koydu-

lar. Arka kapakta ise 16 yaşında Yunanistan'da polis kurşunu ile öldürülen anarşist Alexis için, Yunanistan konsolosluğunu kırmızıya boyadıkları, "Bizde 16 Yaşındayız" dedikleri eylem fotoğrafı göze çarpıyor.

İlk sayının hemen ardından yayınladıkları 2.sayı da lafanzin'in ana kapağına "Eylem Bereketlidir" sloganını yazıyorlar. Anarşist tarihten Ukraynalı Anarşist Mahnovistleri anlatıyorlar.

Lafanzin'in hangi periyotlarda çıktığını sorduğumuzda, belirli bir periyodu olmadan gündemimiz yoğun olduğunda daha sık çıkartıyoruz cevabını aldık.

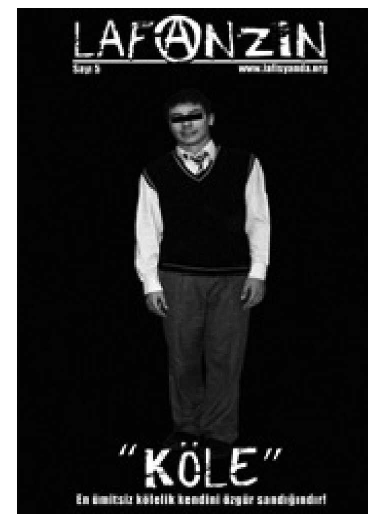
Lafanzin'in kapağında "Anarşi Sürüyor ve Sürecek" yazılı 3. sayısını okuduğumuzda liselilerin yazılarında çok öfkelendiklerini gördük. Çünkü aynı dönemde, yaşıtları olan Ceylan Önkol'ün oyun oynarken vücuduna isabet eden havan topuyla paramparça edilmesine karşılık öfkeleri yazılarına dökülmüştü sanki. Aynı sayıda, 1980 darbesinde yaşı büyütülerek idam edilen 17 yaşındaki devrimci Erdal Eren'in ismini, idam emrini veren Kenan Evren'in ismine sahip olan Kadiköy Kenan Evren Anadolu Lisesi'nin tabelasını değiştirerek asmışlar.

"Taş atan Çocuklar" lafanzin 4.sayısında liselilerin eğitimin militer anlayışına karşı 15 Mayıs Dünya Vicdani Retçiler günün de açıkladıkları vicdani ret metinleri yer alıyor. Militarizmin sadece orduda değil,

okullarda her gün öğrencilere nasıl yaşatıldığını hatırlatarak; itaat etmeyi, emretmeyi ve emir vermeyi reddettiklerini belirtiyorlar.

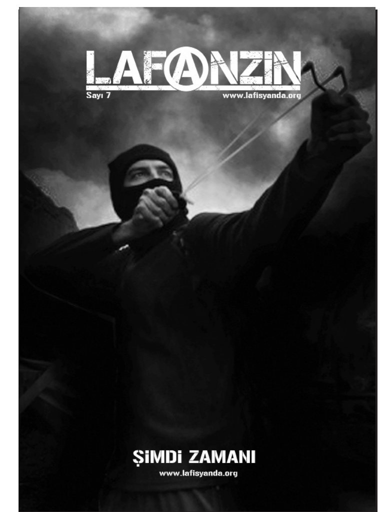
Büyük harflerle "Köle" yazılı lafanzin 5. sayısı eğitimin kapitalizme köle yetiştirdiğinden bahsediyor. Ayrıca 24 Kasım öğretmenler günün de okullardaki otoriteye, hiyerarşiye ve baskılara karşı "bir LAF geleneği" dedikleri okul boyama ve kilitleme eylemlerine yer veriliyor. Sarıyer Behçet Kemal Çağlar Lisesinde gerçekleşen kantin boykotu ve sonrasında oluşan paylaşma masalarıyla bencillik kültürüne karşı savundukları paylaşama ve dayanışma kültürünü de bu sayıda ayrıntılarıyla anlatıyorlar.

"Gözmece" yazıyor lafanzin 5. sayısının kapağında. Gözmece kürt çocuklarının Körebe oyununa verdikleri isimmiş. Bu konuda ilginç bir yazı yazmışlar. Ayrıca yine bu sayılarında eğitim konusunu farklı açılardan ele alan lafanzin, bilginin toplumsal paylaşmayla yayılacağını ve bunun da eğitenlerin otoritesiyle değil yaşamın bilgisiyle mümkün olduğunu söylüyorlar. Aynı zamanda sitelerinde yer alan yaşamın bilgisi bölümünde de (tamirattan, yemeğe bir çok tarif mevcut) kendi edindikleri bilgileri paylaşıyorlar.

Son olarak yayınladıkları ve yeni çıkan lafanzin 7. sayısında her yerde tartışılan ve uygulanmaya başlayan 4+4+4 eğitim sistemini eleştiriyorlar. rekabet+bencillik+itaat=entegrasyon konusuyla çıkan bu sayıda, ayrıca Yunanistan da 1991 yılında ayaklanan liselilerin, 1500 liseyi işgal ettiği (işgal et) hareketi de ayrıntılı bir şekilde ele alıyorlar.

Lafanzin'in tüm sayılarına lafisyanda@gmail.com adresinden kendileriyle iletişim kurarak ulaşabilirsiniz. Lafanzin'in 7.sayısına Kadıköy-Taksim Mephisto, Kadıköy Sahaf26A, Kadıköy Kalkedon Kitabevi, Taksim Kafe26A 'dan edinebilirsiniz. Israrla tavsiyemizdir.

TARLADAN SOFRAYA BİR İMECE ÖYKÜSÜ

Derler ki, mısır tarlalarının yerini çay bahçeleri aldığından beri, ne imece, kayni gor, peçki gor, dun şinuşi gor yapılıyor ne de köylerde düğün, evlerin önünde horon teptiğimiz... Belki bundandır baharı müjdeleyen Kukku'nun eskisi gibi ötmeyişi, hani sesini duyduğumuzda onu elimizle işaret etmekten korktuğumuz. Belki de bu yüzdendir Lazlar, Gürcüler ve Hemşinlilerin artık 'heyamo' çekmeyişi mısır tarlalarında. Ne tulum ne de kavaldır duyulan... Bu yok olmaktır gün be gün, tarihe iz bırakamamak, bilinmemektir gelecek tarafından... *

Suriye'den Anadolu'ya Mısır

Kökeni Orta Amerika'ya dek dayanan mısır, 1600'lü yıllardan itibaren yaşadığımız topraklarda üretilmeye başlandı. Mısır bu topraklara ilk olarak Suriye yoluyla Mısır'dan gelmiş ve bu yüzden de Mısır darısı, Mısır buğdayı olarak anılmaya başlanmış, fakat zamanla kısaltılarak mısır adını almıştır.

Mısır, yaşadığımız topraklarda bir çok bölgede yetişebilmektedir ancak 1980'li yıllara kadar en çok yetiştirildiği bölge Karadeniz'dir. Tarım Bakanlığı'nın II. Ürün Projesi ile özellikle Akdeniz'de de çeşitli teşvikler verilerek (tohum, sulama vb.) üretilmeye başlandı. Aynı proje ile Karadeniz'de de ihraç ürünü olarak çay ve fındık üretiminin yükseltilmesi ile mısır üretimi coğrafi ve biçimsel olarak değişmeye başladı.

Üreticiler 80'lerin ardından mısır gibi tarım faaliyetlerinden vazgeçerek orman arazilerini çaylıklara dönüştürmüş ve ihracat geliri fazla olan çay üretimine hız vermişti. Her ne kadar mısırın günümüzde ağırlıklı bir şekilde Akdeniz ve Karadeniz'de endüstriyel olarak tarımı yapılsa da; 1980'lerden önce, ekiminden hasadına kadar kolektif bir şekilde üretilip sonrasında da yine hep birlikte tüketilen bu ürünün toplumsal hayattaki yeri tamamen değişmeye başlamıştı.

Mısır: Bir kültür, bir türkü, bir imece

Bundan 30 yıl önce... Karadeniz'in bir köyü.. Her şeyin köyün içinde, herkesin ihtiyaçları için, kolektif bir şekilde üretildiği ve insanların hep birlikte karnını doyurduğu bir köy... Mart ayında baharın gelişiyle birlikte, kışın ahırdan dışarı adım atmayan hayvanlar çayıra salınmış, ilk kez taze ot kokusunu almış... Geçen yıldan kalan mısır ve topraktaki kökler sökülmüş ve büyük bir ateş yakılmış. Gençler türküler söylerken pagaranın (kurseli ateşinin) üstünden atlıyor, horonlar vuruluyor. Bu baharın gelişinin kutlaması. Aylardan Nisan'a gelindiğinde hep beraber tarlalara girilecek, saklanan mısır ve fasulye tohumları birlikte ekilecek, böylece aynı tarladan iki ürün alabilecekler.

Mısırlar filizlenip diz boyuna ulaştığında çapalama ve seyreltme vakti geldi demektir: Çapa işlerine "ödünç gün" karşılığında köyün erkekleri gidecek, bu karşılıklı dayanışma duygusuyla herkesin tarlası sırayla çapalanacaktır artık. Ağustos ayına gelince mısırın arasında büyüyen otlar hep beraber biçilecek, tarla temizlenecek. Eylül ayında ise koçanları ayrılmadan gövdesinden kesilerek biçilen mısır, öbek öbek toplanıp bir kaç gün bekletilecek; böylece mısırın yaprakları kuruyacak, ayıklamaya ve istiflemeye hazır bir hale gelecek. Mısır tarladan alındıktan sonra da işler bitmeyecek kadın erkek çoluk çocuk toplanacak, kadınlar gazel ayıklarken, adamlar somak bağlayacak, bir taraftan türküler söylenecek. Bu sırada bir delikanlı beğendiği kıza lokma gönderecek, iş biterken ev sahibinin yaptığı yemekler hep beraber yenecek...

İşte böyle bir dayanışma ve gönüllü işbirliğinin yaşama yansımasıdır mısır imecesi. Yalnız mısır hasadı değil; köyün yolları, çeşmesi ve her türlü ihtiyaçları da bu karşılıklı yardımlaşma ilkesine göre karşılanır imece usulünde.

80'ler: Üretimden Tüketime Mısırın Dönüşümü

Yani bundan 30 yıl önce, mısır hep birlikte ekilir, ekin hep birlikte toplanır, hep beraber türkü söylenir, eğlenilirdi. Bugün görüyoruz ki eskiden köylerde evlerin önünde yapılan düğünler, düğün salonlarında yapılıyor, halkın kendi türkülerini ürettiği imece kültürü pazara yenilmeye başladığından bu yana, türküler de kaybolmaya başlıyor.

1980'lerdeki tarım politikalarındaki büyük değişim coğrafi ve biçimsel olarak yalnızca Karadeniz halklarının türkülerinin değil hepimizin hayatındaki büyük değişimin de göstergesi oldu. Bu dönemde Karadenizliler artık karnını doyurmak için değil, pazara satış yapmak için üretmek zorunda kalırken, mısır değil çay ekimine yöneldi. Pazara yönelik üretime teşvik eden devlet, hibrit tohum ve sulamada teşvikler vererek endüstriyel mısır ekimini Akdeniz'de yaygınlaştırırken, bu yeni üretim biçimi yaygınlaştıkça Karadeniz'de dayanışma kültürünü de baltalamaya başlamıştı. Mısır üretiminde imecenin yerini silaj makineleri ve ücretli işçiler almaya başladıkça, bu dönüşüm mısırın tüketim biçiminde de zorunlu bir farklılaşmaya neden olmuştu. Artık üretici, kendi tarlasında 'malını' pazara sunan bir tarım işçisi haline gelmişken; üretim aşamasından tamamen yabancılaşan tüketici ise, akşamları hep birlikte kazanlarda kaynatılan mısırları yemek yerine, sokakta ya da alışveriş merkezlerinde ayaküstü yalnız başına soslu bardak mısır yemektedir. Yüzyıllardır hayatlarını iş, yemek, eğlence gibi farklı zaman parçalarına bölmeden yaşayan insan, üretimini bir türküye dönüştürerek, yaşamını paylaşma ve dayanışmanın hakim olduğu bir kültürle sürdürmekteydi. Bir politika olarak bencillik ve rekabet insanların hayatlarına sokulmaya başladığından bu yana bizler türkülerimizi, ezgilerimizi unutur olduk. **İmece yaşamdır. Paylaşma ve dayanışmayla örülü, eylemin eğlenceye yaşamın türküye dönüştüğü bir kültürdür imece; aslında bu yüzden yaşamı savunmaktır.**

** Hikmet Akçiçek'in Vova albümünün kitapçığında Hemşince, Türkçe ve İngilizce olarak yer alan açıklamalardan alıntılanmıştır.*